

*

XXII–asis Pilaitės poezijos pavasaris`2024

© Zita Vilutytė

PĖDOMIS Į ŽEMĘ, ŽVILGSNIU Į ŽVAIGŽDES

*

PĖDOMIS Į ŽEMĘ, ŽVILGSNIU Į ŽVAIGŽDES

Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba

Pilaitės
„Poezijos pavasaris'2024”
XXII–asis
s k i r i a m a s

Iškilaus mąstytojo **Imanuelio Kanto 300–osioms** gimimo metinėms

Pilaitės bendruomenė
Vilnius 2024

UDK 821.172–1(082)

*

Knygos

sumanytoja:

Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Pėdomis į žemę, žvilgsniu į žvaigždes

*

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

ISBN 978–609–96307–4–8 (pdf)

© Pilaitės bendruomenė, 2024

© Pratarmė, Angelė Šarlauskienė, 2024

© Iliustracijos, Zita Vilutytė, Onutė Gaidamavičiūtė, 2024

PRATARMĖ Poezijos pavasariai Pilaitėje rengiami nuo 2003–ųjų. Kiekvienas pilaitiškas poezijos pavasaris atliepia einamųjų metų aktualijoms, šimintinoms datoms, jubiliejams. Skatinant šio jauniausio Vilniaus daugiabučių rajono gyventojus kurti ir plačiau įsitraukti į pilaitiškuosius poezijos pavasarius, 2004–aisiais pradėtas leisti Pilaitės gyventojų eilėraščių ir miniatiūrų rinkinys. Jis 2004–2007 metais pasirodė „Pilaitės giesmininkų“ pavadinimu su čia gyvenusios ir kūrusios poetės ir tautodailininkės Karolinos Biekšaitės–Jezerkos iliustracijomis. 2004–ųjų pavasaris **skirtas lietuviškosios spaudos atgavimo šimtmečiui**, 2005–ųjų – **baltiškai savimonei gaivinti**, 2006–ųjų – **kovotojos už lietuvių ir lenkų laisvę Emilijos Pliaterytės 200–osioms gimimo metinėms**, 2007–ųjų – **dedikuotas lietuviškajai Meilės dievaitei Mildai**. Vis gausiau į Pilaitės poezijos pavasarius įsitraukiant literatams iš kaimyninių sostinės daugiabučių rajonų, pradedant 2008 metais, parengiami bendri pilaitiški ir jų bičiulių poezijos leidiniai. Jie taip pat atliepia pilaitišką poezijos pavasarių temoms. Pirmasis toks leidinys „Skamba žodžiai prie Ažuolo seno“ buvo skirtas maestro Vytautui Kernagiui: dainuojamosios poezijos pradininkui ir visiems nevaržomos dvasios disidentams. 2009 metais „Lietuva! Tavo vardas mano širdy“ išleistas Lietuvos vardo tūkstantmečio proga. 2010–ųjų „Mes vienos girios medžiai“ dedikuotas Naujam Lietuvos vardo tūkstantmečiui ir Iškirstiems ir Neiškirstiems Lietuvos medžiams. 2011–ųjų „Naktis pražydusi diena“ skirtas gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojoimus. 2012–ųjų „Be tavęs aš paukštis besparnis“ buvo dedikuotas poeto Maironio 150–osioms gimimo metinėms ir visiems širdyje dainuojantiems „Lietuva brangi“. 2013–ųjų poezijos pavasaris „Iš aukštybių žydros gilumos“ pažymėjo Dariaus ir Girėno skrydžio „Lituanica“ per Atlantą 80–ąsias metines. 2014–ieji Pilaitėje buvo paskelbti poezijos maratono metais. Nuspręsta poeziją kurti visus metus visiems keturiems metų laikams, ne tik pavasariui. Maratono rezultatas – adventui gimęs Kristijono Donelaičio 300–osioms gimimo metinėms skirtas leidinys „Donelaičio „Metai“ sukasi ratu“. Pilaitės poezijos pavasariams: 2015 metais „**Lakštingala negali nečiulbėti**“, dedikuotam nemirtingajai Lietuvos Lakštingalų Lakštingalai Salomėjai Nėriai (1904–1945), ir 2016–aisiais „**Kas po tūkstančio metų ras tavo pėdsakus, Tėvyne?!**“ – lietuvininkų dainuojamojo žodžio puoselėtojai Liudvikui Rėzai (1776–1840) almanachai nerengti. Jiems skirti posmai retrospektyviai įtraukti į 2017–aisiais išleistą pirmąją netradicinę (elektroninę) XV–ojo poezijos pavasario leidinį „**Alsuoja margos mitų gelmės**“, skirtą Didžiojo Lietuvio, pasaulinio garso mokslininko, semiotiko – Prasmės teorijos kūrėjo, siekusio paaiškinti kaip prasmė gimsta, tarpsta ir nyksta – , literatūrologo, publicisto, rezistento Algirdo Juliaus Greimo 100–ųjų gimimo metinių jubiliejui. XVI–asis „**Širdies šviesa išgrįstas kelias žmoniškumui**“ pašvęstas Didžiojo Lietuvininko, mąstytojo, humanisto, rašytojo, publicisto, kultūros veikėjo VYDŪNO 150–osioms gimimo metinėms. Viena Pilaitės pagrindinių gatvių pavadinta jo vardu, o 2018–ieji Lietuvos Respublikos Seimo buvo paskelbti ir Vydūno metais. 2019–ųjų Pilaitės poezijos pavasaris „**Pavasario delnuose upeliai sužydėjo**“ dedikuotas Pasaulio lietuvių bendruomenės 70–čiui ir Juozo Tumo–Vaižganto 150–osioms gimimo metinėms. 2020–ųjų XVIII–asis poezijos pavasaris „**Vilnelė pašaukė mane praplaukti vilnimi**“ skirtas užmarštin nenuėinančiam lyriškajam poetui Pauliui Širviui, pažymint jo 100–ąsias gimimo metines. XIX–asis „**Gyvenimo ugnis būties keliais plasnoja**“ sumanytas jauniausio literatūros klasiko Vytauto Mačernio atminimui jo 100–ųjų gimimo metinių proga. XX–asis „**Keliai, takeliai į aukštumas, į tolumas**“ skirtas kino menininko, poeto ir publicisto Jono Meko 100–osioms gimimo metinėms. **2023–iujų** Pilaitės poezijos pavasaris susietas su Vilniaus 700 metų jubiliejumi. Siekta Pilaitę, kaip atskirą respubliką, nutolusią per laukymes ir miškelius nuo užstatytos sostinės, kuri šiuo metu ir pati ženkliai urbanizuojama, priartinti prie bendrų švenčių. Neleisti jai likti nuošalyje svarbesnių kultūrinių renginių. Tad ir XXI–ąją pilaitišką poezijos pavasarį „**Manasis Vilnius – miestas Gedimino**“ stengiasi priartinti prie čia gimusio ar į jį atvykusio ir jame pasilikusio gyventi ir dirbuotis vilniečio.

Poezijos pavasaris, išaugęs iki tarptautinio festivalio, suburiantis tiek grožinio žodžio kūrėjus, tiek šio žanro gerbėjus ir kitų meno sričių atstovus, padovanoja pakylėjančią nuotaiką, kai išskirtiniais kultūriniais renginiais sostinės pakraščiai, prie kurių priskirtina ir Pilaitė, nelepunami. Visoje Lietuvoje nuo 1965 metų antroje gegužės pusėje vykstantis Poezijos pavasaris puiki proga gražiausiu metų laiku – pavasarį – susibėgti, valandėlei atitrūkti nuo kasdienybės, prasmingai pasilepinti neilgai trunkančiu gamtos žydėjimu. Sugrįžtant prie pilaitiškių poezijos pavasarių ištakų, tenka prisiminti jos iniciatorius šiame Vilniaus pakraštyje. Tai siejasi su pirmosios Pilaitės gyventojų bendruomenės įsikūrimu 2002 metais, siekusios apginti gyvybiškai svarbius visuomeninės paskirties žaliuosius rekreacinius plotus gyvenamosios vietos pašonėje nuo nusavinimo, kai iškilo reali grėsmė prarasti galimybę lankytis nemažoje natūralaus miškingo kraštovaizdžio teritorijoje su piliakalniu ir Salotės ežeru, ją apsitveriant tvora nedidelei grupei žmonių, iškertant dalį medžių ir joje įkuriant golfo aikštiną su privačių kotedžų kvartalu. Poezija, dainos, šokis, teatras tapo pilaitiškius ir karoliniškiečius vienijanti ir bendrai kovai ginant viešąjį interesą telkianti jėga. Prie jų netrukus prisijungė ir akademinė Buivydiškių bendruomenė 1988 metais susibūrusi į folklorinį ansamblį „Verdenė“, gyvenusį Sąjūdžio vertybėmis. 2002–uosius metus iš dalies galima laikyti ir žaliuoju kultūriniu sąjūdžiu Vilniuje, įsikūrus minėtai pirmajai Pilaitės gyventojų bendruomenei. Siekdami išsaugoti ir kitas sostinės rekreacines vietas nuo nepamatuoto suurbanizavimo ar nusavinimo siauroms reikmėms, pilaitiškių pavyzdžiu pasekė ir kitų sostinės rajonų gyventojai. Jie tapo sektinu pavyzdžiu išdrąsėti ginant viešąjį interesą ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje. Sumanymas Pilaitėje pradėti rengti poezijos pavasarius ir jų pagrindu telkti žmones gražiams darbams kilo šios vietovės bendruomenės pirmininkei Janinai Gadliauskienei – žemaitėi, kilusiai nuo Šilalės, kurios giminėje draugauta su dainomis ir muzika. Ir ji pati mokykloje skaitydavo eiles. Jai nebuvo svetima ir poezija. Iki atvykimo į Vilnių studijuoti inžinerijos mokslų, gyveno garsiųjų Baublių, – išskaptuotų didelių ąžuolų kamienuose įrengtų senienų muziejų – pašonėje, kuriuos įrengė vienas ženklausių XIX a. kultūros veikėjų Dionizas Poška, senovės lietuvių raštiją praturtinęs įstabiuoju kūriniu „Mužikas Žemaičių ir Lietuvos“. Prie jų vykdavo dainų šventės, chorų pasirodymai, gegužinės. Tad Pilaitės bendruomenės pirmininkei nebuvo svetimas jausmas tiek ginti gamtą, tiek puoselėti kultūros vertybes. Poezijos pavasariai ypač tam tiko. Tokiose kovose teko remtis kultūros darbuotojais, menininkais, intelektualais. 2002 metais gimė ir pilaitiško poezijos pavasario, į kurį netrukus savo gildijos narius ėmė deleguoti ir Lietuvo rašytojų sąjunga su Rašytojų klubu, užuomazgos. Tokios bendrystės dėka Pilaitėje apsilankė ne vienas pripažintas poetas, skaitovas, literatūrologas. Pagalvota ir apie neprofesionaliuosius tiek mažuosius, tiek ir suaugusius grožinio žodžio kūrėjus, kurie tokiose šventėse galėtų paskaityti ir savo kūrybą. Šiuo tikslu užmegzti ryšiai su čia veikiančiomis mokyklomis, įvairiomis bendruomenėmis. Nuo 2004 metų pradėti leisti pilaitiškiesiems poezijos pavasariams skirti almanachai. Juose vietos atsiranda kiekvienam drįsusiam su savo kūryba išeiti į viešumą. Jau rudenį svarstoma, ką atėjus pavasariui tiktų suaktualinti, ką reikėtų prisiminti ir paminėti. Populiarėjant pilaitiškiems poezijos pavasariams, nuo 2008 metų kviečiami ir artimiausių kaimyninių rajonų literatai prisistatyti tokiuose renginiuose ir leidiniuose. Pilaitiškiai neturėdami ploto masiškesnei bendruomeninei veiklai, pasinaudojo šalia jos esančios gamtos privalumais. Tokia vieta tapo miško apsupta laukymė prie svetingų Vytauto ir Živilės Dabriškų namų. Tarpukariu tai buvo vasarvietė. Ji priklausė turtuoliams sentikiams Pimonovams, pasižymėjusiems iškirtiniu labdaringumu. Ši vieta labai tiko tokiems renginiams. Naujieji šeimininkai prie savo namų sukurdamo išskirtinai bičiulišką ir pakylėjančią poetiniam prisistatymui aplinką. Čia praėjo septyniolika pilaitiškų poezijos pavasarių. Įdomus sutapimas: Anksčiau tai buvo Irinos Pimonovos–Jagmin (1898?–1997), paskutiniųjų senosios Pilaitės dvaro šeimininkų anūkės, po Antrojo pasaulinio emigravusios į JAV, vasarvietė. Ji buvo pedagogė, giminės lėšomis įsteigtos mokyklos sentikiams Vilniuje globėja, rašė eiles ir jas pasirašydavo kaip Irena Pasakorė (rusiškai: *Ирина Сказательница*). Amerikoje pasirodė jos eilėraščių knyga. Nuo 2020 metų nuspręsta poezijai naują erdvę atverti Senosios Pilaitės dvarvietėje prie vandens ir vėjo malūnų. Šioje vietoje keturis kartus iš eilės kviesta nusileisti Poezijos pavasarių paaukštė.

2024-iejį – Lietuvos poezijos pavasario 60-metis. Vilniaus sovietinio tarpsnio tyrinėtojas Darius Pocevičius, išleidęs net kelias nemažos apimties knygas apie šį laikotarpį, sugriovė paplitusią poezijos pavasarių pradžios istoriją, kai jos įkvėpėju 1965 metais laikytas vien tik poetas Justinas Marcinkevičius. Pasirodo, jis turėjo bendraminčių. Tai poetai Eduardas Mieželaitis, Algimantas Baltakis, Alfonsas Maldonis ir Vaclovas Reimeris, kuris buvo labai dažnas Pilaitiškų poezijos pavasarių dalyvis. Tikroji Tarptautinio poezijos pavasaris atsiradimo priežastis, nors jis buvo oficialiai skirtas Lietuvos TSR 25-mečiui, buvo labiau susijęs su Lietuvos lakštingalos Salomėjos Nėries 20-ųjų mirimo metinių paminėjimu. Jis prasidėjo birželio 6 d. Kaune, prie poetės namelio Palemone. Sulaukęs palankaus tuometinės komunistinės valdžios palaikymo, poezijos pavasaris tapo tradicine ir tarptautine švente, kurioje be Lietuvos dalyvaudavo poetai ir iš plačiosios Tarybų Sąjungos. Reikia džiaugtis, kad ši šventė išliko ir gyvuoja iki šiol, kuriai kiekvienais metais jos išvakarėse išleidžiamas jam skirtas almanachas. Jame lietuvių ir užsienio autorių originali ir verstinė poezija, esė apie literatūrą. Nuo 2013 metų Kaune vyksta Poezijos pavasario ir Maironio premijos laureato už geriausią praėjusių metų knygą apvainikavimas ažuolo lapų vainiku. Iki 2021-ųjų Vilniaus universiteto Sarbievijaus kiemelyje, o nuo 2021 –ųjų Vilniaus rotušėje skaitoma svečių ir laureatų kūryba, nuo 2024-ųjų metų šio renginio metu jau apdovanojamas ir *Poezijos pavasario* laureatas. Poezijos pavasario emblemos – Paukštės – autorius dailininkas grafikas Stasys. Krasausko.

Lietuva vis dar poetų žemė. Tą liudija ir oficialioji leidybos statistika – nemaža dalis Lietuvoje grožinės literatūros yra poezija. Rengiant pilaitiškiems poezijos pavasariams skiriamus almanachus, kuriuose ir jų bičiulių iš kaimyninių sostinės rajonų, o pastaruoju metu ir tolesnių vietovių, literatų eilės, nesigilinama, kokia patikėtos viešinti kūrybos išliekamoji vertė. Džiaugiamasi kiekvienu posmu, eilute. Svarbu kuriančiųjų siekis poezijos kalba dalintis savo nuojautomis, gyvenimo prasmės įžvalgomis, amžinosiomis vertybėmis, patikrintomis tiesomis. Svarbu tai įamžinti ir plačiau paskleisti, kad kuklesnių, nesiekiančių arba siekiančių pripažinimo kūryba neliktų dūlėti stalčiuje ar tik nuosavo kompiuterio atmintyje. Padidėjus tradicinės leidybos kaštams, ypač po visuotinos 2008 metų finansinės krizės ir po išskirtinio 2014-ųjų maratoniam poezijos pavasariui parengto tradicinio leidinio, pažymint Kristijono Donelaičio 300 – asias gimimo metines, kuomet kūrėjai buvo kviečiami eilėmis įsijungti į pirmosios lietuviškos poemos „Metai“ autoriaus jubiliejui skirtą poetinio žodžio maratoną, kai posmus reikėjo parašyti visiems keturiems metų laikams, juos kuriant laikantis sezonų eiliškumo, pilaitiškas poezijos pavasaris, startavęs įprastu visoje Lietuvoje poezijos pavasariams laiku, pasibaigė žiemą Advento vakaronėje su tokio neįprasto eiliavimo rezultatų iškilmingu pristatymu, palydimu senovinės liaudies muzikos, kitus tokius leidinius leisti tradiciškai – spausdinant popieriuje – atsisakyta. 2015 ir 2016 metų pavasariams almanachai nepasirodė. Tačiau retrospektyviai jiems skirtos eilės buvo publikuotos perėjus prie kompiuterinio jų parengimo ir sklaidos. Jos retrospektyviai įtrauktos ir į virtualųjį 2017 metų poezijos pavasario leidinį. Atsivėrė didesnės apimties su spalvotomis iliustracijomis ir spalvingesniu jų apipavidalinimu almanchų sukūrimo galimybės. Taigi, nuo 2017 metų pilaitiški poezijos pavasarių leidiniai jau virtualūs. Jie pasirodo pdf pavidalu ir viešinami Pilaitės bendruomenės svetainėje: http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html, o jie ir jų įrašai kompaktinėse plokštelėse (CD) perduodami atvirai prieigai ir amžinam saugojimui į Nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką kaip privalomasis egzempliorius. Jų informacija patenka į bibliografinės duomenų bazes. Almanachu apdovanojami bendra autoriai, aktyviausi tokių švenčių dalyviai. Juose aptinkama ir profesionaliosios grožinio žodžio gildijos atstovų posmų. Tai motyvuoja poetinio žodžio autorius nuolat kurti. Pasitaiko, kad ir patys poetinės kūrybos autoriai dailininkai, fotografai mėgėjai pasiūlo savo darbais iliustruoti leidinį, jais papildyti savo eiles. Kartais almanachus labdaringai savo kūriniais paremia ir profesionalūs menininkai. Meniškų iliustracijų sulaukiama ir iš Pilaitėje veikiančių mokyklų. Tai papildo sparnuotą poezijos žodį, jį pagyvina ir įprasmina. Kol mokiniai nebuvo taip ženkliai įsitraukę į socialinius tinklus ir įnykę į kompiuterinius žaidimus, nemažai ir jų žodinės kūrybos patekdavo į pilaitiškus almanachus. Šiuo metu moksleivių eilių, ypač keičiantis literatūros mokytojams, beveik nebesulaukiama. Nors jų mokyklų tinklalapiuose pasirodo

vienas kitas eilėraštis. Moksleivius Pilaitėje skatina kurti čia veikiančių mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai ar net įsikūrę literatų būreliai. 2020–aisiais, pavasarėjant, atskiru leidiniu „Pilaitės vėjo malūnas“ pasirodė Martyno Mažvydo progimnazijos penktų–aštuntų klasių moksleivių eilės, miniatiūros, pasakos, gyvenimo įžvalgos su jų pačių iliustracijomis.

Pilaitės poezijos pavasarių leidiniuose pradinukų, paauglių, brandaus jaunimo, pagyvenusių ir net labai garbaus amžiaus Pilaitės ir jos aplinkinių rajonų gyventojų kūryba lietuvių, lenkų, rusų, o ukrainiečių ir net anglų kalbomis.

Tarptautinis poezijos pavasaris, trunkantis gegužės pusėje antroje dvi savaites, pakviečia į per 100 susitikimų įvairiuose Lietuvos miestuose ir kitų valstybių lietuvių bendruomenėse. Pažymint Poezijos pavasario gimimo 60–metį visoje Lietuvoje dalis jų vaizdo įrašais paskleidžiama internete: <https://www.facebook.com/rasytojuklubas/>. Gaila, bet informacija apie Pilaitišką poezijos pavasarių jau nebeįtraukiama į bendrąją tokiam festivaliui skirtą programą. Taip prarandama galimybė plačiau apie jį paskleisti žinią, nors juose vis dar dalyvauja ir profesionalūs poetai, rašytojai, ar literatūrologai. Poezijos pavasaris, buvęs tik išskirtinė profesionalių grožinio žodžio meistrų gildijos šventė, sekant pilaitiškų pavyzdžiu, dauginasi. Jis jau paplito ir Lazdynų bendruomenėje. Jį čia šešis kartus surengė jau šviesios atminties buvusi šio Vilniaus rajono seniūnaitė, literatė, Pilaitės mėgėjų teatro aktorė Elena Ratautaitė–Skirelienė: Pagyvenusių žmonių poezijos ir romansų klubo „Elena“ 2005 metais įkūrėja. Jai išėjus į Amžinybę, šio klubo veiklos tąsa ir seniūnijos renginių tradicijos patikėtos kitai lazdynietei, poetei Danutei Katkauskaitei–Ruseckajai. Ji taip pat yra ne vieno Pilaitiško poezijos pavasario aktyvi dalyvė ir jam skirta almanacho bendraautorė.

Neoficialioji Poezijos pavasario paukštė jau 22–ąją kartą gegužės 25 d. išskleidė savo sparnus Pilaitėje, pažymėdama savo 60–ąją suplasnojamą visoje Lietuvoje. Šį kartą ji Pilaitėje plasnojo taip pat miškingoje vietoje: prie 2011 metais įsikūrusio šiuolaikiško ir ekologiško Kūrybinių dirbtuvių „Beepart“ pastato. Šalimais žaliuoja ir veši dar 2012 metais pilaitiškės, žaliosios politikės Virginijos Vingrienės iniciatyva įrengtas, o pastaruoju metu ir ženkliai išplėtotas bendruomeninis daržas. 2024–ųjų Pilaitiško poezijos pavasario paukštės snape kompaktinė plokštelė su 19–uoju jam skirtu almanachu. Jame 37 bendra autorių kūryba, o aplinkui plazda pasakiški ir nepasikartojantys 60–ies pradinukų įsivaizduojami 60–dešimt Poezijos pavasario paukštės pavidalų. Už juos dėkojame Martyno Mažvydo progimnazijos pradinių klasių mokytojoms: 3 b Vilijai Malinauskienei, 3c Daivai Diržauskienei, 3 d Gitanai Kučinskienei, padėjusioms savo auklėtiniams sukurti 60 įspūdingų ir labai meniškų Poezijos pavasario paukščių, kurių nedidelė dalis matosi šio almanacho iliustracijose. Tačiau jos visos, nutūpdamos ant žaliuojančių medžių, papuošė XXII-ojo Pilaitės poezijos pavasario vyksmo prie Kūrybinių dirbtuvių „Beepart“ aplinką. Pirmajame almanacho viršelyje ir prie tekstų – sparnuoto žodžio mūzų draugijos nevengiančios dailininkės Zitės Vilutytės darbai. Jų aptiktume ir kituose Pilaitės poezijos leidiniuose. Nepamirštama josios įspūdinga dovana 2004–ųjų Pilaitiškam poezijos pavasariui: jos režisuotas spektaklis „Šviesos šulinys“, pastatytas Šiaulių holistiniame teatre „S“ (kompozitorius G. Dapkevičius), rodytas 2004 metų Pilaitės poezijos pavasaryje, jį ženkliai praturtino ir paliko ypatingos šventinės auros prisiminimus („Šviesos šulinio“ fragmento įrašas internete nuo 6 min. 27 sek. čia:

http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html)

Almanachą tai pat puošia ir Onutės Gaidamavičiūtės meniškai gamtoje įamžintos gervės. Dėkojame menininkėms už nuostabius kūrinius ir XXII-ajam Pilaitės poezijos pavasariui ir visiems savo literatūrinę kūrybą patikėjusiems ir šiam almanachui.

XXII–asis Pilaitės poezijos pavasaris „**PĖDOMIS Į ŽEMĘ, ŽVILGSNIU Į ŽVAIGŽDES**“ skirtas Imanueliui Kantui /1724–1804/ – vienam iškiliausių žmonijos mąstytojų, pasaulinės reikšmės asmenybei, kilusiai iš Mažosios Lietuvos, palankiai atsiliepusiai apie prūsų lietuvių, vertinusiai lietuvių kalbos savitumą, kvietusiai žmones išdrįsti naudotis savo protu, pažymint jo 300-ąsias gimimo metines.

Ir aukštąjį humanitarinį išsilavinimą turinčiam žmogui perprasti visą I. Kanto kūrybinį palikimą iki galo – iššūkis visam gyvenimui. Net diplomuotiems filosofams jis ne taip lengvai perkandamas riešutas. Nepuolant skaityti jo pagrindinių veikalų, kurie beveik visi išversti į lietuvių kalbą, galima pasinaudoti pačiomis svarbiausiomis paties I. Kanto pateiktomis kelrodėmis, kad nepasiklystume vaikščiodami po juodą kambarį ir atsakytume į šiuos klausimus: Ką aš galiu žinoti?, Ką aš turiu daryti?, Ko aš galiu tikėtis?, jam pačiam pasufleravus ketvirtąjį klausimą: Kas yra žmogus? ir jį paaiškinus: „Kaip reiškiny, žmogus yra nulemtas priešasčių. Kaip reiškiny, jis yra tik daiktas tarp daiktų, tačiau kaip noumenas (gr. *noumenon* — tai, kas suvokiama) – daikto esmė, nepriklausanti nuo reiškinio ir pažįstama tik protu; jis – racionalus ir laisvas, vertas pagarbos ir pajėgus gerbti kitus mąstančiuosius“.

Mažai ką, o gal ir nieko nežinant apie I. Kantą, reikėtų prisiminti, iš kokios dirvos toks iškilius mąstytojas išaugo. Juolab, kai ji ne iš pačių tolimiausių kraštų, o iš pačios Didžiosios Lietuvos pašonės – Mažosios Lietuvos: Klaipėdos krašto. Bet kodėl jis mums, lietuviams, o juolab pilaitiškams, turėtų būti svarbus, o asmeniškai gal patrauklus ir net įdomus? Taigi ir pradėkime susipažinimą remiantis patikimais chrestomatiniais šaltiniais (<http://www.saltiniai.info/index/details/1004>).

XX-ojo amžiaus pabaigoje pradėtas statyti dar vienas sostinės daugiabučių rajonas Pilaitėje. Lietuvoje paskelbus nepriklausomybę, pasiūlyta jos gatvėms, infrastruktūros įstaigoms suteikti Mažosios Lietuvos – Šiaurinės Rytprūsių dalies, Karaliaučiaus krašto (buvusios Tarybų Sąjungos, dabartinės Rusijos Federacijos Kaliningrado srities), prūsiškus ar lietuviškus vietovardžius, nepamirštant ir iškilių jos veikėjų. Šios istorinės teritorijos įamžinimas vienoje vietoje, – Didžiojoje Lietuvoje – , išskirtinis reiškinys. Taip pamažu įgyvendinama Mažosios Lietuvos praeities atminimo išsaugojimo iniciatyva. Jos autoriai: humanitarinių mokslų daktarė, istorikė Petronėlė Žostautaitė (1925–1996) ir inžinierius-konstruktorius, žurnalistas esperantininkas Vytautas Šilas. Pirmoji alėja Pilaitėje pavadinta Imanuelio Kanto vardu .

/Immanuelis Kantas 1768 m., dailininkas,
Johanas Gotlybas Bekeris (*Johann Gottlieb Becker*)/

Immanuelis Kantas (vokiškai *Immanuel Kant*, 1724 – 1804) – Prūsijos filosofas, apibendrinęs Apšvietos minties pasiekimus, viena svarbiausių šiuolaikinės filosofijos asmenybių. Jis iškėlė žmogaus autonomijos, savarankiškumo idėją: teigė, kad pats žmogus, remdamasis savo protu, kuria moralės įstatymus. Daugeliui žinomas garsusis Mąstytojo posakis, tapęs ir epitafija prie jo amžinojo poilsio vietos: „Du dalykai, kuo dažniau ir ilgiau apie juos mąstau, man kelia vis didesnę nuostabą ir pagarbą – žvaigždėtas dangus virš manęs ir moralės dėsnis manyje“.

Būsimasis filosofas gimė 1724 m. balandžio 22 d. tuometinėje Rytų Prūsijos sostinėje Karaliaučiuje. Jo tėvas Jonas Jurgis Kantas (*Johann Georg Kant*), kilęs iš Klaipėdos, buvo balnius, gaminęs arklių pakinktus, o motina Ona Regina Roiter (*Anna Regina Reuter*), gimusi Karaliaučiuje, – namų šeimininkė. Buvo ketvirtas iš vienuolikos vaikų. Tėvai liuteronai nuo mažens skiepijo savo vaikams pareigingumą, darbštumą, savarankiškumą, savigarbą. 1732 m. Imanuelis pradėjo mokytis miesto gimnazijoje – Frydricho kolegijoje, kurioje ypatingas dėmesys buvo skiriamas antikinėms kalboms ir literatūrai. Būdamas šešiolikos, 1740 m., įstojo į Karaliaučiaus universitetą. Studijavo matematiką, fiziką, logiką, metafiziką, etiką, teisę. Susižavėjo anglų fiziko Izaoko Niutono darbais. 1746 m. tėvui mirus, dėl lėšų stygiaus buvo priverstas studijas nutraukti ir imtis privačių pamokų įvairiose Prūsijos vietovėse. 1746 – 1750 m. mokytojavo Jučiuose (dabartinė Vesiolovka), netoli Gumbinės, kur turėjo galimybę pažinti lietuvių valstiečių gyvenimą. 1755 m. grįžo į Karaliaučių, baigė studijas ir tapo privačiu, etato neturinčiu universiteto docentu. Dėstė daugybę dalykų: logiką, fiziką, matematiką, mechaniką, etiką, metafiziką, antropologiją, geografiją, pedagogiką, teisę. Nemažai filosofijoje pasiekę jo mokiniai prisipažino, kad I. Kanto paskaitos stipriai paveikė jų mąstymą. 1766 m. pagaliau gavo pirmąjį nuolatinį darbą – tapo Karaliaučiaus Pilies bibliotekos bibliotekininku. 1770 m. Karaliaučiaus universitetas pasiūlė logikos ir metafizikos profesoriaus pareigas. Jas ėjo iki senatvės, – iki 1796 m. Ne kartą kviestas profesoriauti kituose, gerokai aukštesnio lygio Vokietijos universitetuose, išvažiuoti iš gimtojo miesto nesutiko. 1786 ir 1788 m. buvo Karaliaučiaus universiteto rektorius. Pats niekur neišvykdavo iš namų, bet nuolat skaitė kelionių aprašymus ir juos perpasakodavo draugams. Iškiliausias savo meto filosofas pasižymėjo kuklumu ir paprastumu. Turėjo gerą humoro jausmą. Puikiai žaidė biliardą. Būdamas silpnos sveikatos, rūpinosi savo kūnu kaip priežiūros reikalaujančiu mechanizmu: visą gyvenimą griežtai laikėsi disciplinos. Su aušra keldavosi, dešimtą vakaro guldavosi. Kasdien tuo pačiu metu eidavo pasivaikščioti: miestelėnai, pamatę jį gatvėje, pasitikslandavo laikrodžius. Pergyveno visus savo draugus: mirė Karaliaučiuje sulaukęs aštuoniasdešimties. Imanuelis Kantas palaidotas Karaliaučiaus katedroje: jam pastatytas paminklinis ansamblis iš kolonų. Iškilaus mąstytojo vardu 2005 m. pavadintas Karaliaučiaus universitetas, 2018 m. Klaipėdoje – Viešoji biblioteka.

Immanuelis Kantas nebuvo abejingas lietuvių kalbai ir Prūsijos lietuvių likimui. Lietuvių rašytojo bei kalbininko Kristijono Gotlybo Milkaus parengtam ir 1800 m. Karaliaučiuje išleistam Lietuvių–vokiečių kalbų žodynui jis parašė vokišką pratarmę – Draugo prierasą. Jame tvirtino, kad lietuvių kalbą būtina išsaugoti Prūsų Lietuvos mokyklose ir bažnyčiose. Pasak I. Kanto, kalba yra svarbiausia lietuvių „charakterio formavimo ir išlaikymo priemonė“. Mąstytojas pabrėžė: prūsų lietuvis pasižymi savitu ir kilniu charakteriu – jam būdingi tokie bruožai kaip savo vertės jautimas, drąsa, ištikimybė, o senos lietuvių tautos kalba labai svarbi mokslui, nes ji daug galinti pasakyti apie pasaulio tautų praeitį. **Lietuvai ir visam pasauliui aktualūs I. Kanto „Amžinosios taikos vizijos“ teiginiai:** Valstybių lygybė, sutarčių laikymasis, taikus ginčo sprendimas, atsisakymas naudoti jėgą tarptautiniuose santykiuose, tautų apsisprendimo teisė, žmogaus teisių apsauga ir prigimtinės teisės.

Immanuelis Kantas mėgo bičiulių draugiją, kurią nuolat kviesdavosi prie pietų stalo. Prie jo galėjo atsisėsti ir naujakurių Pilaitėje gyvenę ir kūrę mąstytojai, jei būtų jo bendraamžiai ir Karaliaučiaus gyventojai ir kiekvienam būtų suteiktas žodis laisvai pasisakyti.

Visi Pilaitės poezijos pavasariams skirti leidiniai viešai prieinami internete

http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html; kaip ir jų renginių vaizdo įrašai:

.....https://www.youtube.com/channel/UCMOL5NBBO8J_xnIrGtTpRFA/featured

Pilaitės kronikininkė dr. Angelė Šarlauskienė

*

Vietoje epigrafo

Ar po tavo langu žydi Meilės sodai?
Ar dar juos aplanko Ilgesio dangus? –
Klega ant šakelių margos gegutėlės,
Džiaugsmui atrakina užtrenktus vartus?
Rytmetį ankstyvą vaikštai atsikėlęs
Po kvapiuosius sodus Rytmečio aušra, –
Ieškai laimės Žmogui su draugų svita?
Amžių atminimas tavo Meilės soduos
Atrakina viltį, suneša metus.
Pirmas Meilės žodis Mamai pasakytas,
Užsiropščius tyliai Tėčiui ant peties,
Iš dangaus nušvitęs pirmas Meilės rytas,
Apkabinus Žemę rūpesčiais Žmogaus.
Matosi iš tolo ilgos medžių šakos,
Grakščios Moters kasos suriša sapnus,
Prie berželio rauda rūpesčiai nukarę:
„Pasodinti medį, užauginti žmogų,
Apdainuoti medį Žydinčia dvasia”.
Ar po tavo langu žydi Meilės sodai?
Ar tu juos palaistai Rytmečiu savu?
Ar į juos užėjęs pats Medžiu atrodai:
Šaknimis į žemę, siela – į žvaigždes?
Ar po to tavo langu švyti Meilės sodai,
Kai lemtis aplanko pilkumos rasa?
Ir tu pats sulinkęs kupsteliu atrodai,
Apšerkšnijus laikui rudenio vėsa?

Nežinomas Pilaitės giesmininkas

*

MOKINIŲ KŪRYBA

60 Poezijos paukščių, sulėkusių į XXII-ąją Pilaitės poezijos pavasarį, iš darbščių Martyno
Mažvydo progimnazijos
3b, 3c, 3d klasių moksleivių rankų

Rytė UŠINSKAITĖ

Martyno Mažvydo progimnazija (3C klasė)

Žalias varliukas

Žalias varliukas

Mažas miegutis,

Su svajonėmis

Puošia pasaulį.

Jis svajoja, kaip iš liūdnų ežerų,

Nušvinta saulė,

Ir žiūrėkit visi –

Pasirodė galvytė!

Ir visi tik nori,

Pasiimti tą žaliuką,

Į kišenę įsidėti,

Ir vsur su juo keliauti...

Ir prie jūros,

Ir prie marių,

Ir visur,

Kur tik norėtų,

Kad taip ir būtų,

Visi būtų laimingesni,

Ir tu, ir aš,

Ir mes vis kartu...

Viktorija M.

Martyno Mažvydo progimnazija (3C klasė)

Gatvės žibintas

Stovi gatvėje žibintas

Jis – tarsi bintas

Išgydys žaizdas

Ir visų klaidas.

Apšviečia jis mano spintą

Net kai sniegės krinta

Šviečia jis tik naktį

Ir apšviečia jis mano diržo sagtį.

Dieną jis tarsi tyli

Visi gyventojai jį myli

Ir tu patylėk

Po žibintu pastovėk.

Ugnė VAITONYTĖ

Martyno Mažvydo progimnazija /3D klasė/

Paukščių balsai

Jeigu nueisi vakare į mišką,

Sustok ir paklausyk.

Štai nuostabūs paukščių balsai.

Jie tarsi mamos lopšinė

Užmigdo ant minkštų samanų.

Ir nuneša svajonių keliu.

O ryte pažadinę šarkos, varnos ir vyturiai.

Enrieta CICĖNAITĖ
Vilniaus Antakalnio gimnazija /19 metų /

*Rašymas – lyg kvėpavimas. Gyvenimo be jo įsivaizduoti negalėčiau.
Jau vaikystėje pradėjau rašyti istorijas, o vėliau ir poeziją bei dainas.
Literatūros pamokose susipažinau su Vytauto Mačernio kūryba,
kuri ir paklojo mano kelią į platųjį poezijos pasaulį. Kai nerašau,
mėgstu skaityti, groti ir piešti, taip pat domiuosi biologija ir filosofija.*

m prieš kr.

Saulė lūžta Betliejaus danguje,
Lyg dužusios mėlynės prizmės krenta – lėtai,
Dangiškoji šviesa vyzdžius paskandina akių baltyme,
Šešėlius užgesina angelų žibintai.

Iš žemės auglys stiebiasi aukštyn, ten,
Kur plikas miestas ir nušluoti medžiai.
Grybas parazitas, devynaukščio ūgio,
Siurbia kraują čepsėdamas
Suglebusio kūno *bazaro* aikštėj.

Kadais bažnyčios čia varpai giedojo,
O dabar tik himnas karaliaus naujo,
Išskleidusio savo juodą mirties apsiaustą
Nutraukia tylą, dėl kurios anuomet dar žodis vargo.

Naujagimėje dykumoje Raganų rate stovi
Varnų klegančiais balsais, nutirpusiais sparnais
Kasparas, Melchioras, Baltazaras – varvančiais veidais,
Skausmo pabučiuotomis lūpomis: „Dieve, dieve, padėk, pasigailėk!“

Anas sutraukia burną kreivai,
Šypsena pakelia lūpas, užmerkia kairę jo akį (tai mirktelėjimas!)
Tad sekundei pasaulis nublanksta, tampa drobe,
O tada žmogus tampa balta dėme.

Pokeris

Kaip jie bando atrodyti rimtai
Su pašėlusiomis šypsenomis
Nukarusiomis ant jų sausai nukramtytų (iš rūpesčio) lūpų.
O tuo metu aplink juos krenta gabalais
Konsistencijos pudingo
Lubos ant grindų.
Ketvirtoji dimensija sugriūva ant trečios
Antros, pirmos,
Susislegia kaip žlegtainis,
Kaip susmukęs kortų, kuriomis žaistas pokeris, namelis.
Juk jie puikiai žaidžia pokerį – socialinį,
Savo taisyklės praminę normomis,
Dėlioja kortas – šypsena ten, ačiū ten,
O rankovėje guli viską aprėpiantis koziris –
Taip, ačiū, ne.

ta persona

Mes niekad neatsisveikinom, o tik išėjom,
Peržengėm slenktį pastato
Nesveikų, ligotų žmonių – mūsų,
Išsinėrėm iš balto palato,
Praminto drabužiu,
Užsivilkom sveiką protą,
Įžengėm į gatvę lyg ančiukai
Pamesti ir visiškai vieni.
Tačiau netariau tau nei sudiev, nei iki,
Ištryniau tave tik iš savės,
Išplėšiau lyg jūrą iš lašo vandens,
Lyg dangų iš skeveldros prizmės,
Lyg saulę iš spindulio šviesos,
Ėjau 180° nuo tavęs, tu taip pat,
Nubrėžėm apskritimą – visatą,
O dabar joje stovim vieni
Anapus dievo ir karsto.

Psichiškas

Man tereikējo mirties nuosprendžio
Sielos ramybei užmegzti
Bet arbatos nudažytame puodelio dugne
Išsiskleisdavo lapas
Plunksniškas, lygiagretus, delno formos
Ranka ĩ ranką žengiau
Su likimu
Žengiau žingsnis žingsnin
Su žaliažvyniu slibinu
Operuotu ir kastruotu
Nebesispjaudančiu ugnimi
Tik savo bergždžia išmintimi
Tad tapau trenere jo
Mušdama jį tiesos botagu
Jis nulenķė devyngalvę galvą
O rytais ĩ puodelį ĩberdavo
Išsiskleidusį žalią lapą

Piešinys pavadinimu „Mandragora“ ♡

Angele

JONAITYTĖ

Dausos, debesys, žemumos, –
Ribų nusistatymo kategorijos.
Pagal dieviškus apsibrėžimus
Ir žmogus iš pasaulio lengvos butaforijos,
Iš nedidelių apsimetinėjimų pasirodyti:
„Esu protingas ir žavus žmogus“.
Tik tų pačių daiktų pasaulyje
Taip apsibrėžęs esi tik pats sau reikalingas
Ir tik sau esi didžiai nuostabus ir pašlovingas.

Prisistatymas:

O gal šešėliai ir yra pasaulis šitas?! –
Žmonių veidais rasojanči migla.
Labai plati – nesutelpa po saule.
Už jos ribų – alsuoja tik daina.
Bet niekas tos dainos negirdi ir neklauso, –
Po Pirmojo Visatoje sprogimo suprastėjusi visų klausia.
Kalbama, taip gimė mūsų Visata, –
Gyvenimo pradžios svarbiausioji data.
Tariamai iš naujo posmai veria širdį,
Nauju suvokimu per liemenį mus apkabina.
Beširdė Visata juodom kasom dabinas ir
Jau kada užgesusių žvaigždžių spalvotais kaspinais,
Ir niekas ten joje aguonų vyno nebrandina, –
Nežino, – jis įžemina aistras ir sieloje nerimą augina.
Jis atveria šešėliams plačiai dangaus vartus.

Šventas apkabinimas

Apkabinki, apkabinki, Motule!
Tu mane iš savų tolimųjų sapnų!
Šviesuliai į mane naktį žiūri,
Nemiegu be tavųjų dainų!
O ryte man pašventinki dieną,
Kad mylėčiau save ir kitus,
Užsivertų naktis mėnesiena, –
Atsivertų darbeliams dangus...
P.S. Aš išbarsčiau save patiktukais
Veidaknygės sietynuose.
Tinklas „meta“ suras mane kaip įrašą, – ne kaip ženklą.
Bet ir jame manęs nėra:
Aš fragmentas savų vertinimo skalėje:
Be jokios prasmės!
Tai vienas mano dalyvavimo šiame pasaulyje pavidalų.

Asmenybės mūsų didelės ir gražios.
Asmenybės mūsų iš dangaus spalvų.
Supame ant rankų, dedame retežius,
Kalame ant kryžiaus plieno plaktuku.
Garbiname jas, kai tik jos numiršta, –
Tokia gili tradicija žmonių šaly, –
Nuo jos akyse sočiai tiršta.

Ciklas: „Pakantumo ribos klausiant ir atsakant“

Ivadas. Nurimęs vakaras, –
Bitutės skraido.
Tik širdyje man neramu.
Ar gali Dievas dar mane pakęsti?
Ar Dievui nuo manęs dar nekoktu!

0. Kur aš einu?

Kur tas manasis kelias?
Ar būsiu vedamas prie Dievo?

I. Kur tas manasis kelias prie Jo dausų?
Ar būsiu aš vingiuojantis prie Jo takelis?
Prilaikomas Mamos? ar Tėvo laiminančia ranka?
Dar būdamas tik šios žemiškos erdvės vaikelis –
Jo dar liauna į viršų kylanti šaka?

II. Neklausia Dievas ką manai, –
Tik kužda: „Tavasis kelias pramanai,
Tu dieviškas smūtkelis manoje visatoje“.
Galvoti galima: „Esate dievai,
Bet jūsų proto pramanai, – manote
Nuties į mano dangų tiesų kelią?“.

III. Žalios akys – laimės vaisius

Pakutena net padus.

Godžiai atveria įsivaizduojamus vartus!

Ir netikėtai vazoje susimerkti jaunatvės pažadai

Nusitiesia link Jo dausų virve ūmai,

Bet tai gryniausias jūsų pramanyčių takas,

Prie jo išdygęs vaizdiniais širdin pramintas

Vien vėjo gūsiais audringai į pašalius plakas.

IV. Kartojame mantrelę:

„Laimės stotelės,

Laimės dangus,

Mano saulėtas kelias

Vien į Dangų nubus!“

Bet, ar taip ir bus?

V. Tu pats nublankęs

Sau dar vieškeliu atrodai?

Dar tavo veidą prausia

Rudenio lietus?

VI. Ne gulbė aš, – žvirbliukas aš mažutis

Stuksenu snapeliu į sieną,

Ir girdite mano dainelės šieną.

Rupšnokite kol dantys jums atšips

Ir egoizmo šaknys širdyje pastips!

P.S. Išvados: Mirti – sunku,

Bet Dievas neturi draugų, –

Išimčių nesulaukti,

Jei Dievas dievams

Nepaskyrė ilgiau gyventi, –

Išganymo gyvenimo *reprizai*

Neprisibarbenti!

Ciklas: „Meilingi pasiklydimai gyvenimo vingiuose“

Įvadas. Pasitaiko visiems pasitaiko, –

Mes nemylime nieko daugiau.

Ir pavasariai mūsų netraukia, –

Ištaškyti po pievas takai!

I. Mes ieškome, kad šalinimais kas būtų, –

Nenorime likti vieni, –

Kad neaugtume į dangų viršugalviu, –

Žūtume Būčiai ir taptume Praamžiui ugnimi.

Tada meilės sodai žydi po langais.

Kai nebežydės, – nebežydėsime ir mes.

Mylėk save! – tapsime gerais pasenusiais vaikais!

Mūsų pavasarį be mūsų

Pargrižę paukščiai dienomis švės!

Mylėk save!

Žemę mylintį priims!

Priims!

Apkabins!

Papuoš žolės šilku!

Rasų apsiaustais atgaivins! –

Tapsi amžinu vaiku!

II. Aš kalbu tik su vėju.

Kalbėti su kitais aš negaliu.

Amžina tylą, – seniai ji išprotėjus.

Nekalbėdama ir aš tokia tylą tampu!

P.S. Tik tavo languose alyvos meiliai žydi?

Jų žieduose – gyvenimo medus.

Mirtis verkia.
Daug kartų mirė.
Mirti sunku,
Jei Dievas gyventi ilgiau
Nepaskyrė.

Kartojau:
Ištieski man ranką,
Dievuli brangus!
Pabūk maloningas, –
Esu tik žmogus!
Ar trenksi per veidą?!
Ar suksi man sprandą?!

Amžinieji klajūnai

Klajosim... klajosim... po didelį miestą,
Kad niekas .., kad niekas... karu nepaliestų!
Balandžiais burkuosim,
Kardais mes švytuosim
Ir giesmę iš naujo dievams sugiedosim!
Mes naujos pavasario gniūžtės!
Nauji mes pavasario vėjai!
Pasėjome žemėje taiką!
Iš naujo pasaulį pasėjome.
Gali pažiūrėti iš šono, –
Iš priekio, – akinius užsidėjęs:
Geltonas pasaulis iš aukščio,
Raudonas, kai žemę vagojam,
Ir žalias kaip žiemkenčio stiebas,
Pasėtas iš meilės artojai.
Mes paukščiai sugrižę iš tolių
Snapeliuose taiką kartojam!

Ant gatvės stoviu vienas, –
Nėra čia šviesoforo.
Tik baltas sausio pienas ištryškęs iš dienos.
Autobusas sustoja, – iš jo išplaukia žmonės,
Laimingi, nusiprausę, – iš Kernagio dainos.
Su jais dainuoti norįs.
Norėtusi pašokti, bet žmonės nebešoka, –
Seniai pamiršo roką.
Klavišai jiems tas šokis,
Klavišai ir daina,
Taip grožis jų sukurtas
Niekam ne naujiena.

Ciklas: „Pellinga grožio industrija“

I. Nejau aš vėl prieš jį puošiuos
Ir noriu išvaizda sava įtikti?
Dar kartą noriu aš su juo
Romantiškuose pakraščiuos
Palaimos valandą sutikti?
II. Norįs veido gražaus, –
Duoki jam pinigų, gero maisto.
Spindės ir būriais drugelius gaudys.
Susiurbs jų skrydžius, –
Juos mumijom pavers!
P. S. Paduoki, meile, man sparnus!
Aš vėl aukštai pakilsiu!
Į žemę iš viršaus aš pažiūrėsiu
Ir dar kartą meile nusivilsiu!

Vertikaliai smingančiu akmenėliu su
Užgęsusių ambicijų smiltelių lietumi
Aš savo prasmę dykumoje išpažinsiu.

Apie tverėjus niekadėjus

Mes mintimis pasaulį tveriamo.
Mes nusikaltėliai seni.
Save didžiuoju nuodėmių dvarų padarome,
O ten šalis gudi...klaiki!
Praplaukia ja sunkus eilėraštis! –
Norėjo tiesą pasakyt:
„Tegul sau plaukia! – jam tari.
Kam reikalingas jis?!
Tegul savim godas susišaukia ir
Pataluos skandina naktimis!“
Rytais prabudus pasiūlysiu jam pačiam,
Nelaukiant nieko, siužetą nusišauti
Keliom kulkomis ir dviem ugnim,
Tada jis galės save kūrybiškai apgauti
Savom šakom ir savo praeitim! –
Mano dieviško įkvėpimo kelmai
Seniai su samanom išrauti. –
Nebežino, kur gerų siužetų pasigauti.

Ciklas: „Sutrukinėję meilės ediudai“

I. Kai žmogus įsimylėjęs,

Nebaisus šiauriausias vėjas

Ir graži labai graži pilka diena, –

Rankutes širdin sudėjęs,

Jis keliauja tartum vėjas.

Jam labai svarbi miela

Sutiktoji mergina.

II. Nesakysiu jus myliu nuo seno.

Tyliu, – negalėčiau meluoti aš jums.

Manoji ugnelė širdyje rusena.

Joje gyvena manasis dangus.

III. Norėčiau tau ištiesti ranką

Ir pasakyti: „Vėl myliu!“

Bet manęs nebelanko vyturiai

Iš tų svaigių ugnies pilių.

IV. Kai pasiilgstu aš dienos

Nušvitusios ir darganos.

Taip noriu išsiverk į savo palatą.

Bet tavo baltas ne mano spintoj pakabintas, –

Jis toli.., ir dar vis šiltas.

Jų spalvingi šešėliai liepų atokaitoj baltai sudžiauti.

Liepos juos apsikabins, savą širdgėlą atgins,

O aš savąja joms saulėtekis užtversiu,

Ir verksiu jau dabar pati už juos.

Verksiu, verksiu,

Maldausiu jų pačių

Grakštaus rudenio vakaro, užsineriančio
Ant mano kaklo balto.
Žiūrės liepos ĩ mano norus, – nebeverks:
Aš jas ilgai vis dar savimi raminsiu,
Prašysiu aš ĩ jų sūraus vandens,
Aš meilėje ugnim atsigavinsiu.
Be rūpesčių sunkios dienos,
Be skausmo lankomo kas naktį,
Aš liepas guosiu savo dainomis,
Ir tikrą meilę nebe žmogui, –
Medžiams išpažinsiu.

Vien skaičiais gyvenau.
Aš juos visur regėjau.
Įmindavau vaizdinius juose
Ir žodžiais juos pasėdavau.
Tarp jų ir šiandieną gyvenu.
Jų veidus prasmėmis suvokiu,
Jei prašo jų šeimininkai, –
Aš jų tiesas lengvai išsuokiu.
Vieniems patinka melas toks.
Kiti suraukia rūščiai veidus,
Bet aš tikiu, – tai mokslas toks
Šiandien aksiomomis apaugęs.
O kas patikrinti galėtų tą platų
Kasdieninį tiesos skaičiais išlietą lietų,
Ant šito margo mūsų amžiaus svieto?

Rašydavau epigramas,
Eilėraščius rašydavau
Ir kartą šviesą savyje
Keistais garsais išvydau.
Dėlioju šviečiančias raides,
Tarp jų ir skiriamuosius ženklus.
Širdim dėlioju aš save
Ir supratau, kas aš tarp jų
Esu tik lengvas ilgas tarpas!
Ties šiuo supratimu ilgam
Aš apsistoju.
Jis skleidės eglės šakomis,
Kalėdų sveikinimais išdabintas.
Pakilo spygliais į žvaigždes,
Šakelėmis žemyn be spynų tarpais surakintas.
Palinkėjimų ten buvo daug gerų:
Plasnoti mitais, – legendomis gyventi.
Nuo tada šalies istoriją kuriu, –
Ji man naujom spalvom nušvinta.
Tarp jų save aš atrandu,
Savom prasmėm ir kurtą, ir naikintą,
Supratau: vėl kūrybą esu
Parduota, nupirka ir numarinta.

Ciklas: „Iliuzijų traškučiai“

I. Gražuole mano!
Meile mano!
Kaip gera būt su tavimi!
Pažaisti laimę šiam pasauly
Tarytum bitės avily!

II. Vaidilos teatras – prasminga šalis!

Subėgo čia žmonės, – šiandieną nelis!

Už aukuro saulė, – karštoji ugnis!

Tai jausmas pasauliui svajonėm nušvis!

III. Ištrina minčių debesis,

Jausmų salas

Šokančio Arlekino rankoje

Balta kreida, –

Teisingas pasirinkimas

Kasdieniniame Linksmintojo pasiaukojime!

IV. Ne tas gyvenimas!

Ne ta šalis!

Ir Aitvaras ne tas, –

Ne iš savo kiemo!

V. Aš ne Oželytė.

Manyje pasaulis gėlėm švyti.

Nesu aš žemiška pilietė, –

Mane Dievulis spinduliu savu palietė!

VI. Nenoriu aš dainuoti tų dainelių,

Kurias po kojomis primetė man visata.

Klūpu nuoga prieš ją ant kelių.

Klūpėti man įsakė dar mama!

VII. Ateina senatvė

Ir žmonės numiršta, Vasario šešioliktoji, –

Širdyje nuo pakylėjančių jausmų

Sodas – pasenęs – kaip kraujas tirštas!

VIII. Žmonės kažkada širdim kalbėjo.

Kokia malonė buvo būti tarp tokių žmonių:

Jie dieviška šviesa savyje tikėjo, –

Tikra šviesa, – be apgaulės spindulių!

IX. Nieko tu nepakeisi, –
Sninga žemēje dangus,
Gimsta žemēje žmogus.
Jo būtis prakāstas vaisius, –
Jo ilgoji atmintis.
Jā išplausi, jei norēsi, –
Paskandinsi savyje
Ir dar jaunas išprotēsi
Ir nuskēsti Danguje.

Ciklas: Pasakos be pradžios ir galo

I. Kalbēs dangus, kalbēs ir žemē.
Kalbēs ir žvaigždēs virš galvos
Ir jausies tu labai pasenēs,
Remdamasis lazda užlipēs
Ant aukštos kalvos.
Nesustabdysi laiko, – jo minučių.
Jo kalinys seniai esi,
Nenugalējēs savyje didybės saiko,
Atsiriekēs gabalą savos tiesos,
Kaip iškilųjį trofējā,
Aukštai iškēlēs galvā vis neši.
II. Du sparneliai mano rankose.
Jie tavo sieloje – ereliški sparnai.
Per audrā jie kibirkštīmīs trankosi,
Sapne – jie dieviški laukai
Su sodais, žydinčiais lelijom,
Ir tavo veidu iš ugnies,
Jo šiluma šešēlį tavo kūnu vejasi
Ir tu jo kopēčiom
Ī sociumo aukštumas įries.

III. O jei tavyje tuštuma, –
Kuom ją užpildysi?
Ar kito meilės žaluma? –
Ištiesęs savo spindesį?
Ar žengsi tiesiai per takus,
Lankstydamas pasaulį,
Tavyje tik tuštuma suklus, –
Laikysi ją suspaudęs saujoje.
Išlaisvinsi tu ją, padovanodamas jai
Trumputį saulės sparną.
Išskrisi paskui ją neatsigręždamas
Žiūrėdamas į ją, –
Matydamas save plačiai
Ant josios šilto delno.

IV. Šventoji naktie!
Erdvioji naktie! –
Šį kartą neliesiu tavęs rankomis.
Liksi širdyje, –
Tavo šviesa žvaigždėmis į mane trankosi,
O tavo sidabrinės rasos
Pagirdo sukaitusią žmonių krūtinę, –
Atrandi savy išvaikytą Tėvynę, –
Švytintį savo sielos veidrodį.

V. Kartais lieka tik žodžiai gražūs,
Už jų nuskaidrėjęs dangus
Ir miražas ant lango:
Išsirengęs gražos, –
Jis sau atspindy
Dieviškai puikus.

VI. Saulē balta

Ir dangus mano baltas.

Mano siela balta, –

Aš paukštis nekaltas!

VII. Saulutē leidžiasi, – mēlynas dangus

O tu, žmogau, kabi virš dieviškos visatos,

Praplēši samanotā veidā ģ laukus

Ir niekas jau tavēs šioje zemēje

Daugiau nemato!

VIII. Negaliu atplauti savo rankų, –

Kabinuosi saujomis ģ zemē, –

Akimis ģ saulē ir tylų dangu.

Noriu aš save pašvēsti

Žemiškam gyvenimui!

IX. Tave aš savo rankomis apkabinsiu

Ir savo meilē išpažinsiu vien tau:

Naktim ir dienom.

X. Tu mano kalbējimas.

Tu mano rūpējimas.

Tu mano Didysis tylējimas.

P.S. Mano brangieji, ar kā nors parašiau širdimi?

Ar mūzoms aš nenusidējau?

Ar išlikome mes sau ištikimi?!

Ar likome pasauliui gaivūs sielos vējai?!

*

S U A U G U S I Ų

K Ū R Y B A

© Zita Vilutytė

Alberto ANTANAVIČIAUS, pilaitiško lituanisto, žurnalisto ir poeto vadinamo lietuviškuoju Šekspyru (šis jo kūrybinis vardas siejasi su bytnikų ir hipių poetų era Lietuvoje), rašančio eiles nuo ketvirtos klasės, mūzos neskuba apleisti. Jį galima drąsiai vadinti ir bardu (bardas – dažniausiai poetas, kompozitorius ir atlikėjas viename asmenyje, tad neturėtų stebinti pasirodęs ne vienas jo dainų albumas, kuriame jis žodžių, muzikos autorius ir kartu atlikėjas. Taip pat jo dainas atlieka ir profesionalai. Jau išleista 10 kompaktinių plokštelių su įdainuotais posmais. Tokių poeto įrašų galima aptikti ir internet platybėse : <https://www.youtube.com/watch?v=jv7DnIwqU20&list=PLYAKBIOO0Nl5MIYB22Job3aRBJrK3Mfyb&index=2>; <https://www.youtube.com/watch?v=T6ekLz43c6w>).20227j7 . Kadangi gimė Vaikų gynimo dieną, 2014 metais sukūrė jiems eiliuotą romano stiliumi, nevengiant tautosakos ir fantazijos, dailininkės Rūtos Onos Čigriejūtės iliustruotą pasakaitę „Sidabro skrynia, arba Pasakaitė apie gerumą“. Ją 2022–aisiais išleido Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka. Knygoje pateiktas ir žodynėlis, jei pasitaikytų koks nežinomas savo reikšme žodis. Alberto eilės, publikuotos beveik visuose Pilaitės poezijos pavasarių almanachuose, skirtos dainuoti.

Darsyk pavasariui

... tau viskas viskas galima,
nes aukštini gyvenimą
ir sveikini žydėjimą –
tikrai laisvai gražiai;
kad – pasivijęs laiką –
šaltį ledą speigą –
tą Baltąjį kalėjimą –
kaip lėkštę sudaužei;
kai dūžtant ją išgirdome
kone iš koto virtome, –
taip šėlom užėm švilpėm –
visai kaip garvežiai:
balta spalva – aišku, gražu,
betgi pasauliui, panašu,
gražiau, o ir smagiau, kad tu
žaliai ją nudažei;
ir vėl, ir vėl per vieversius,
per dar tris paukščių mėnesius
čiulbėdamas leki skrendi
žaliuot mylėt ir kurt;
tau viskas viskas galima,
nes aukštini gyvenimą
ir pradedi žydėjimą
iš nieko ir visur – – –

Tēvo dviratis

... dar atsimenu:
sēdžiu ant dviračio rēmo
ir šypsau tarsi už du –
na, ir kaipgi kitaip, mielas Tēve,
jei mini šitą dviratį tu – – –
... miestu – per karštą asfaltą,
miesteliu – per turgavietės grubų bruką,
bažnytkaimiu – pro bažnyčią, nešildomą, bet ir nešaltą,
kaimu – per vieškelio žvirgždą,
laukais – per rugpjūčio rązienu usnis,
miškais – per medžių šaknis,
paupiais – per skaudžius gervuogienojus,
paežerėm – per atabrady smėlį,
rytą – rasai krentant ir rasai tirpstant,
saulėkaitoj – dar tik dienojant ar jau įdienojus,
vakarėjant – pavėjui–prieš vėją–ant vėjo –
Tēvo dviratis girgžda;
atsiprašau: girgždėjo – – –
... o dabar tarsi priekaištas – vienas o vienas –
voratinkliais pririštas buvusioj malkinėj kabo ant sienos;
tik... man dėl kokios nors svarbios priežasties –
ar kad ir menkniekio – vėl užėjus į ją,

pilną seniai pamirštų
atitarnavusių namui rakandų ar jų dalių,
įrankių: kirvių, kastuvų, kaupertų, grėblių
ar ražais virtusių šluotų, –
tų sodo, daržo ar viso kiemo šaunių tvarkdarių –
greičiau pajuntu nei išgirstu, –
lyg kažkas tarp viso šito dejuotų;
taip, tai JIS –
senas, karo laikų,
o dar kvėpuojantis vis
vokiškas Tėvo dvi–ra–tis;
taip, tai, žinoma, jis:
gi malkinėj, regis, be jo
ir ką tik užėjusio pasižvalgyti manęs
daugiau kaip ir nėr gyvų – nei žmonių, nei daiktų, –
tik mudu, tik dviese MES,
o aš – tai tikrai tylėjau
ir... tik šypsojau sau – visai kaip kadaise – už du,
vadinasi, sudejavai, dvirati, TU – – –

Uoga

Kai diena, kai diena pasibaigia,
mes pastovim ant kalno, ir dar
saulę kokią minutę palaikę,
bandom grįžti į aušrą atgal;
grįžt atgal – turint noro ir kojas –
būtų, regis, ne taip ir sunku,
bet... kai bilietas šitiek kainuoja,
tai... man, seniui, šiek kiek per brangu;
kita vertus, ir neapsimoka
mėtyt pinigus, ar panašiai, –
gi, rytoj vėl aušra noks kaip uoga,
tik uogaukim – ilgai ir gražiai – – –

Vabaliuko meilė

Vakarėjo, lengvos sutemos tipeno patyliukais,
bet iš lėto jau lyg kaupėsi lietus ir būrėsi virš pievos debesys – juodi, pašėlę,
ir būtent šitokiu bjauriu metu dar jaunas žalio medžio vabaliukas
nejuokais – ar net rimtai – įsimylėjo, išbūrusią tą lietų boružėlę.
Kaip netikėtai, nelauktai ir nelaiku ateina meilė,
o gal visai ne ji, – gal tik audra šį kartą netikėta, nelaukta ir nelaiku,
arba... tiesiog gal burtininkė boružėlė ne tik išbūrė lietų, bet ir radus kvailį
be jokio vargo, monų ir kerų jį pavertė klusniu vabaliuku – – — – –

bet tāsyk īsilījo taip, kad maišēsi dangus ir zemē, – net plastmasinēs gēlēs
kaip smilgos linko lūžinējo, – o paskui ir snigt pradējo – kone vištom snigo, –
taip, kad tas īsimylējēs vabaliukas nerado nei tā vakarā, nei naktī boružēlēs –
net lig pavasario nerado, – ir, regis, net ligi mirties daugiau jos nesutiko – – –

Švintant

... ar gražiai visā naktī kalbēsiu,
ar tylēsiu ligi aušros,
bet... jei tu mano žodžių nebegirdēsi,
nesuprasi ir mano tylos;
kas kad žodžiai, sakysi, spalvingi lyg paukščiai
ir nuo širdies ĩ pavasarius kyla,
bet, dar sakysi, aidi ir erzina klausā
ne prasčiau už spengiančią tylā – – –
... tikroji tylā – toks švelnus instrumentas,
kad jam grojant girdžiu, kaip virš mudviejų švinta
ir... krenta naktis it pagautas drugys
ĩ eteriu išpurkštā indā – – –

Ramunė AREŠKEVIČIENĖ

Užaugau Prienuose, vėliau Vilniuje studijavau gamtos mokslus. Pilaitėje gyvenau virš dešimt metų, tačiau vis tiek save laikau Pilaitės bendruomenės dalimi, nes nuo šio rajono nutolau vos kelis kilometrus.

Poezijos paieškas tęsiu jau dvylika metų – savo jausmus, išgyvenimus, emocijas ir pamąstymus užrašau eilėmis. Jaučiu, kad mano eilėraščiai tampa vis labiau subrendę, todėl noriu pirmą kartą jais pasidalinti poezijos mylėtojų rate.

Nuo vaikystės myliu rankdarbius – kuriu papuošalus, rengiu papuošalų vėrimo pamokas. Nemažai jų publikavau žurnale „Rankdarbių kraitelė“. Parengiau du specialius numerius – „Vėriniai“ ir „Vėriniai 2 dalis“.

Aš ir Tu

Kai aš juokiuos,
Tu su manim juokiesi.
Net smulkmenos priverčia mus kvatot skardžiai.

Kai aš džiaugiuos,
Tu dvigubai džiaugiesi.
Džiaugsmu mes mėgaujamės lyg jaunavedžiai.

Kai aš myliu,
Tu meilę begalinę dovanoji.
Kartu mes supamės sūpuoklėse jausmų brandžių.

Kai aš svajoju,
Su tavim svajonės pildos.
Daugybę turim širdyse užgimusių svajų.

Kai aš kuriu,
Tu suteiki man laisvę,
Gyventi apsupty vaizduotės kūrinį.

Kai aš tyliu,
Tu erdvėje tylos nurimsti.
Ir vienas kitą skaitom tik širdies ritmu.

Kai aš liūdžiu,
Stebiu ir tavo liūdną žvilgsnį,
Begriaunantį niūrias mintis iš pagrindų.

Kai skauda man,
Kartu bendra viltim gyvenam,
Vaduojamės nuo slegiančių kančių.

Kai aš pykstu,
Abiem jausmai užverda.
Vis stengiamės įrodyti savas tiesas.

Kai aš verkiu,
Tavo stipri širdis pravirksta.
Paguodą randam vienas kito glėbyje.

Akių tiesa

Apie jausmus aiškiausiai kalba mūsų akys.
Jos sako tiesą, nes nemoka apsimest.
Nereikia žodžių, kad mintis suprastum,
Pakanka žvilgsnio, kad galėtum apsispręst.

Nebylią tiesą tau kartoja akys,
Nesako garsiai žodžių, glosto vien žvilgsniu.
Paslapyje išlieka, tavo erdvę saugo,
Artumo jausmas vien tik mūsų abiejų.

Kai kyla klausimai, prabyla mūsų akys,
Užsimezga ryšys, lyg magneto trauka.
Švelnumas, šiluma, jauki tiesa užlieja,
Kai meilė atsispindi mūsų akyse.

Laiko tėkmė

Nesurandu.
Ieškojimas naikina laiką.
Pradingsta valandos.
Palieka tuštuma.
Lyg smėlio laikrodyje vangiai skęstu,
Su smiltimis grimztu beribėj gelmėje.

Minutės lekia, keičia viena kitą.
Į tolį skrenda laikrodžio ritmu.
Didėja, auga, kyla greitis,
Išprovokuoja nardyt tarp savų klaidų.

Ieškojimo brydė visai pranyksta.
Eilinį kartą tuščiomis lieku.
Nesuradau.
O laikrodis vis tiksi.
Pradėti paieškas ir vėl skubu.

Karuselė

Gyvenimas – etapų karuselė,
Vis sukasi ir sukasi ratu.
Tamsus fragmentas vejasi fragmentą šviesų –
Tai lyg kova tarp priešingų jausmų.

Kai liūdesio etapas sužaiduoja,
Aplink pasklinda gelianti tamsa.
Šviesos pašvaistė vis nepasiduoda.
Nors sieloj lieka įbrėžta vaga.

Nauja pradžia,
Nauji jausmai,
Nauji geri troškimai,
Naikina tuštumą ir virsta stiprybe.
Fragmentą naują karuselėje užpildo,
Nes šviesą vėl regi gyvenimo rate.

Gyvenimo kaleidoskopas

Suki gyvenimo kaleidoskopą –
Vis keičias įvykiai, emocijos, jausmai,
Bet niekada net negali įtarti,
Kokie dėliosis paeiliui veiksmai.

Mozaika kinta – veiksmas veiksmą vejas.
Nestovi vietoje, neleidžia pasirinkt.
Išstart nespėji: „Dar palauk, sustoki!
Leisk šias akimirkas ilgiau patirt.“
„

Trumpai čia užsibūna tik geri dalykai.
Jų kantriai lauki, o praskrieja nejučia.
Bet kai sunku – turi ilgai kentėti,
Nes nieko negali pakeist likimo sprendime.

Mintys

Neramios mintys skverbiasi vidun.
Ramybę drumsčia, lyg siurbikės erkės.
Užvaldo godžiai siekius ir jausmus,
Jėgas slopina, kursto begalinę baimę.

Nelengva dvikovoj painioj laimēt,
Drāsa, pasitikējimas vis senka.
Troškimai išsvajoti tūnantys širdy,
Deja, prasmės jau nebetenka.

Išlieti pastangas, lyg jūrą be krantų,
Užvaldžius nuovargiui galiausiai nepavyksta.
O pilkos mintys veržias per kraštus.
Vilties kruopelės dulkėse pranyksta.

Duok galios sunaikint skaudžias mintis,
Padėk nupūst nuo sielos baimės rūką,
Leisk sunaikint blogiu apraizgiusias šaknis,
Paspausti leisk šviesių minčių mygtuką.

Gyva mintis

Gyvent vien mintimis man neužtenka.
Vis trokštu pamatyt, išgirst, paliest.
Skirtingus jutimus, lyg dovanas priėmus,
Bandau į širdį prasmę pasikviest.

Lyg kūdikį turiu auginti naują pradą.
Mokyt lyg mažą vaiką nuo pradžių.
Kantrybę, rūpestį ir meilę dovanoti
Turiu kasdien, bet kartais pritrūkstu jėgų.

Mintis subręsta kaupdama stiprybę,
Gyvybės syvus semia gelmėje.
Tik gyvą mintį gali jaust kiekvienas,
Paleistą laisvėn – užaugintą širdyje.

Akrostichas gintarui

Gelmėj, kur žmonės niekada nebuvo,
kur milijonus metų viešpatavo nežinia.
Istorija visus faktus eilėn rikiavo,
palikdama mįsles, kurias įminti nevalia.
Nežinomybė smalsų žmogų nuolat traukė,
užuominom viliojo nepaperkama jėga.
Teisybės rakto niekam rasti nepavyko,
visur pasklido paslaptinga legenda.
Audringa jūra, pastūmėta vėjo,
iš dugno pabėrė gamtos lobius.
Ranka palietusi net mažą trupinėlį,
pamilo jį ir pavertė tauriu turtu.
Aukšiniai gintarai bangom pasiekia jūros krantą,
gamta mums dovanoja galimybę juos surast.
Sėkmė aplanko tuos, kurie išmoksta saugot viltį,
ir tikrą vertę gintaro širdim suprast.

Pražydę gintarai

Kokiais žiedais pražysta gintarai?
Kai šildai juos – lieti, myluoji,
Kai pumpurai susprogsta delnuose,
Kai žiedlapiai gležni lengvai linguoja.
Pražysta obelių žiedais, pavasariu alsuoja,
Alyvom dvelkia šiluma, su vasara mojuoja.
Aplėbia pievas lubinai, žieduos plaštakės plazda.
Siūbuoja žydintys linai, rugiagėlėse skęsta.
Varpeliai skambina žiedais, melodiją niūniuoja.
Pakvimpa liepžiedžiais saldžiai, bites medus vilioja.
Baltų ramunių sūkury vis sukas, nesustoja,
Su rožių žiedlapių skraiste save švelniai užsikloja.

Koks tu esi?

Būni tu tyras, lyg nukritęs rastos lašas,
Skaidrus, kaip ašara perregima,
Būni šviesus, lyg spindulys auksinis,
Spindi, siūbuoji, skęsti bangose.

Būni glotnus, švelniai nuglamonėtas jūros,
Dvelki sodriu, raminančiu sakų kvapu,
Būni rupus, lyg krosny iškepta ruginė duona,
Gilus ir tirštas, kaip lipnus, saldus medus.

Būni birus, lyg žerinti saujelė kopų smėlio,
Aižus, kaip ledas, dūžtantis aštriai,
Būni suskeldėjęs, įtrūkęs, lyg šerkšnu užklotas,
Duobėtas ir vagotas, kaip laukų keliai.

Gintarinis jūros krantas

Pabusk ant gintarinio jūros kranto.
Sugauk ramybę tarp skaidrių purslų.
Išiklausyk, ką tyliai kužda kopos,
Kai smėlis švelniai byra tarp delnų.

Šviesos rate pražysta kiekviena smiltelė.
Jas suka vėjo dvelksmo sūkurys.
Maži kristalai šoka aukso šokį
Ir švelniai mirga saulės atspindy.

Skausmas praeina

Kai skauda gintarui –
Ir man suskausta.
Bandau padėti skausmą numalšinti.
Prikelt, atnaujint, nuraminti,
Suteikt gyvenimui naujų vilčių.
Pasisemiu iš jo stiprybės,
Randu ramybę, tylą ir skaidrių minčių.
Padėdama kitiems – pati iš lėto gyju.
Į priekį po žingsnelį silpną vis žvelgiu.
Kai skauda man –
Ir gintarui suskausta.
Vaduojam vienas kitą nuo kančių.

Jei gintarai išnyktų

Jei gintarai visi vienu metu išnyktų,
nes juos nupirktų monopolinė jėga.

Jei jie ištirptų, lyg sušilęs sniegas,
arba supūtų, tarsi lapai komposte.

Jei gintarus užkluptų ligos – mirties nešėjai nelabi,
arba pakiltų į orbitą, tarsi balionai helio pripūsti.

Jeigu staiga visus pavogtų, nežemiškieji padarai,
arba sugrauztų agresyviai šamanų rūgštūs tirpalai.

Jei gintarai lig pelenų sudegtų, išnyktų žemės dirvoje,
arba visi trenksmingai sprogtų, lyg fejerverkai danguje.

Jei juos piktais kerais užburtų, nevaldoma slapta galia,
arba prarytų jūros gelmės ir nebarstytų krantuose.

Gintaro vertė

Kiek tiksliai brangūs gintarai?
Kaip sužinot jų tikrą kainą?
Ar galim vertę nustatyt
Tik pagal kiekį, grožį, spalvą?

Dairiais muziejuose, parodose,
Pajūrio turguje ar mugėj,
Suki į vietines parduotuves,
Naršai internete apstulbęs.

Vieniems svarbiausia prabanga,
Kitiems tik meno kūriniai patinka,
Tretiems unikaliausi radiniai –
Neapdirbti grynuoliai atitenka.

Bet net mažučiai gintarai
Prisiminimus saugiai slepia.
Jie lieka sielos dalimi –
Talismanu, relikvija patapę.

Jausmai užgimę viduje,
Išduoda turto vertingumą.
Širdis tiksliai ir be klaidų
Pajunta gintaro brangumą.

Dėlionė

Adata, siūlai ir pirštai
Žaidžia rate gintarų.
Naują mozaiką dėlioja
Formų, spalvų, atspalvių.

Ieško, atranda, grupuoja,
Akys supranta mintis,
Siuva po akmenį mažą,
Audžia karolių vilnis.

Sugula mažos dalelės,
Gimsta švelnus piešinys.
Vientisą dermę suradus,
Lieka dėlionė brangi.

Nuotr., Aldona Katilienė: Vilhelmina Balčaitytė -Voronova su Birute Serapiniene

Vilhelmina BALČAITYTĖ–VORONOVA gimė Kaune tarnautojų šeimoje. Namuose netruko knygų. Nuo pat mažumės labai mėgo skaityti. Baigusi vidurinę mokyklą, išvyko studijuoti į Vilniaus universitetą. Įstojo į Istorijos–Filologijos fakultetą, bet dėl gyvenimo aplinkybių studijas po pirmo kurso nutraukė. Ištekėjo ir apsigyveno Kazachstane. Teko ilgai gyventi Ukrainoje. Įsigijusi aukštąjį energetikės išsilavinimą, dirbo administracinį darbą. Jai nuolat būdavo patikimos profsąjungos pirmininkės pareigos. Be jos neišsiversdavo nė vienas darbo kolektyvo šventinis susitikimas, pasirodymas koncertinėse išvykose. Ten ji atlikdavo romansus pagal kitų autorių eiles. Po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, parvyko gyventi į Tėvynę. Apsigyveno Pilaitėje. Įsijungė į čia ilgą laiką gyvavusio Senjorų dienos centro „Diamedis“ veiklą. Jo švenčių ir išvykų metu taip pat dainuodavo. Dabartiniame repertuare romansai vien pagal Pilaitės liaudies teatre garbaus amžiaus aktorės Birutės Serapinienės, kuriai taip pat nuolat tekdavo dainuoti solo, o 1949 metais Telšių kultūros namuose pastatytoje Andrulio operetėje „Viengungiai“ atlikti pagrindinę panelės Irenos rolę, 2011 metų knygos „Mano atminty“ eiles. Vilhelmina pajuto, jog ir pati gali kurti poeziją. Tai pirmasis viešas jos literatūrinis prisistatymas.

Ramunė

Pražydo ramunė prie kelio
Ir tyliai lingavo jinai,
Norėjo ramunė prie kelio
Gyventi ilgai ir ramiai.

Ji buvo graži ir laiminga,
Lapeliai mirgėjo švelniai,
Su šypsena savo džiaugsminga
Lydėjo praeivius jinai.

Neilgos jos buvo dieneiės,
Praėjo ateivis pro ją,
Nudraskė baltus lapelius,
Sumindė žalius stiebelius.

Kur augo švelnioji ramunė,
Susirenka pulkas gėlių,
Prisimena baltą ramunę,
Kurią jos mylėjo kartu.

Širdis

Sutemo, vakaras atėjo,
Visur tylu, tylu.
Tiktai širdis nerimsta,
Vėliau ir daužosi tuk... tuk...

Ką ji norėtų pasakyti,
Gal prisiminti kažką?
Mieloji mano tu širdie,
Prašau tu neskubėk.

Jaučiu, širdie, tau būna taip skaudu.
Atleisk, kada užlieja veidą ašaros,
Žinau, kaip tau sunku nusiraminti,
Kada nerimstu aš.

Širdie, esi vienintelė tu mano draugė,
Kuri man padeda gyventi.
Dėkoju, Tau, už tai brangioji,
Kad dar nepavargai! – Ačiū Tau.

O Viešpatie!
Dėkoju Tau už viską:
Saulę, Žemę, Duoną, –
Už tai, kad gyvenu.

Atleisti Tu man už viską:
Blogį, negerus darbus,
Už tai, kad nusikaltęs, –
Atleisk! – Nepasikartos!

Bučiuoju Tavo kojas,
Bučiuoju ir rankas.
Atleisk Tu man už viską, –
Atleisk! – Nepasikartos!

Padēk, o Visagali,
Iškēst visus vargus.
Padēk visiems ligoniams,
Kad žaizdos užsitrauktų jų.

Padēk visiems benamiams
Turēt savo kampus,
Padēk mažiems vaikučiams,
Kad ligos neužkluptų jų.
Mes priklausom tik Tau, Viešpatie!

Kiekvienam gimusiam žmogui Dievas

Užrašo:

Ant delno Laimę,
Palieka ant lūpų Meilę,
Širdyje – tikėjimą.
Širdis be Meilės – tuštuma,
Dvasia be meilės negyvena.

Kaunui!

Mano mielas mieste,
Myliu tave visa širdimi,
Ilgiuos savo Laisvės Alėjos,
Džiaugiuosi Nemunu senu.

Čia mano Kraševskio gatvelė,
Kuria aš bėgiojau maža.
Dar stovi mažoji trobelė,
Kuri jau seniai pamiršta.

O Švento Antano bažnyčia
Vėl skambina savo varpais,
Ir daros sieloje taip džiaugsminga,
Užlieja širdį garsai.

Jie moko mus būti laimingais,
Padėt ir mylėti kitus,
Skambėkit varpai melodingai.
Skambėkite man dar ilgai.

Prisiminimas

Aš nupinsiu tau vainiką
Iš baltų švelnių žiedų.
Pasakysiu tau tik žodį,
Kad karštai tave myliu.

Pasakysiu kad kentėjau,
Vis galvojau, kur esi,
Bet likimas mus išskyrė, –
Atsidūrėme toli...

Kiek dienų mes nesimatėm,
Kiek naktų buvome vieni.
Prisiminę pirmą meilę,
Braukiam ašaras kartu.

Kaip džiugu, kad susitikom, –
Šitiek metų nežinioj,
Apkabinę vienas kitą,
Mes išnykstam tolumoj.

Juodas pavydas

Kiek daug pavydo nešioja žmonės,
Kiek daug juodų šešėlių pas juos širdy.
Jiems bloga, kai pas žmogų gera būna,
Jie siunta, kad būna linksma tau.

Jiems nėra kada nei džiaugtis, nei mylėti,
Kada gali mylėti ir džiaugtis tu,
Jiems nėra kada padėti žmogui.
Pavydas laužo sielą jų.

Bet tu šėšėly atsigauk,
Numesk tą juodą skarą,
Mylėk, tikėk, padėk, –
Gyvenimas nelaukia.

Ruduo

Ruduo atėjo, nuvyto gėlės,
Išskrido paukščiai, atėjo lietus.
Širdis nerimsta, kažko taip gaila,
Jaunystės metai, kurie praeina.
Bet upė teka ir tyliai šneka,
Tad neliūdėk, juk dar saulelė teka.

Mėnulis

Mėnulis šviečia man per langą,
Ir žiūri tiesiai į akis,
Norėčiau paklaust, tavęs drauguži,
Kodėl stebi mane? Stebi?

Kaip norėtusi, drauguži,
Kad atsakytum man tuojau,
Kaip gyveni tenai?
Ar tau nešalta?
Ar liūdi tu, – verki?

O, aš norėčiau tau daug ką pasakyti,
Norėčiau širdį tau atvert,
Bet tu toli, toli, toli.

Tu neužmiršk manęs, drauguži
Ir retkarčiais pažvelk per langą į akis.
O visos mintys mano išsvajotos
Bus su tavimi, tik su tavim.

Metaforos

Gyvenimas puikus, –
Mokėk jį pragyvent.
Atleisk vargams visiems, kurie prispaudžia kartais.
Dar bus dienų gražių, laimingų ir šviesių.
Mylėk, tikėk, padėk, – gyvenimas nelaukia!

*Pilaitiškė žurnalistė **Daiva ČERVOKIENĖ**,
ne vieno publicistinio konkurso laureatė, 2003–aisiais
išleido pasaką vaikams „Boružės skrydis“, nuo
2011–ųjų jos eilės ir miniatiūros skelbiamos Pilaitės
poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose.*

Atodūšiai prie Palangos tilto:

O tilte,
koks tu kūdikis,
prieš jūros amžinybę...

Ar nepavydi
Rąžės upelio tilteliai
Palangos tiltui?
Paklausiau jų,
Antis krykletėjo.

Sparnuoti posakiai apie medžius:

Miškai žmones saugojo nuo priešų,

dabar atėjo laikas juos saugoti nuo žmonių.

Ilgus šimtmečius patarlė sakė: „Kuo giliau į mišką, tuo daugiau medžių“,
dabar realybė pakito: „Kuo giliau į mišką, tuo daugiau kelmų“.

Kaip pamatysi miško vertę, jei skaičiuoji tik kubinius metrus medienos?

Paslaptingumo reikia: kas būtų, jei medis kiekvienam rodytų savo amžių,
leistų skaičiuoti savo rieves.

Sakydami, kad neturime pasirinkimo, pažiūrėkime į po langais augantį medį.

Ne kiekvienas kelmas turtingas kelmų.

Nenorėk nuskinti visų pažinimo medžio vaisių – jie sveria, ar pakelsi.

Jei baravykas galėtų augti metų metus, turbūt aplenktų ir Stelmužės ąžuolą.

Kuklumo pamokos: kad prisirinktum stiklinę žemuogių, teks šimtus kartų
nusilenkti.

Ir jonvabalis gali jaustis šviesos skleidėju.

Sodų žydėjimas kartoja, žmogaus – rečiau.

Ne tik šuo geriausias žmogaus draugas, ir medis.

Žiedai – ne branda, nokinant vaisius žiedlapiai nubyra.

Angele, mano sarge, patark, ką daryti:
Atgnybiau dalelę puikybės,
Greitai išmečiau į šiukšlių kibirą, išnešiau ir išpyliau;
Bjaurybė kažkaip išsiropštė, rado mano buto duris,
Beldžiasi ir prašo atidaryti.
Kaip sunku jos nepaisyti...

Leta GAUBAITĖ

Pagal išsilavinimą esu filologė, lituanistė.

Mano gimtasis ir studijų miestas – Šiauliai.

Vilniuje gyvenu nuo 1997 metų.

Poeziją apibūdinau taip: jautru,

skambu, netikėta, amžina.

Ja visada žavėjausi.

Kai atrieda saulutė

Kai atrieda saulutė,
Vingio parke rieda riedučiai,
Supas vaikai kiemuose.

Kai atrieda saulutė,
Kaimuos išrieda viščiukai
Ir varlės straksi po dvi.

Kai atrieda saulutė,
Ant kalnelių žiba žibutės
Ir murkia kačiukai prie tvenkinių.

Kai atrieda saulutė,
Pas vaikus atkeliauja Velykų bobutė
Ir rieda margučiai toli.

Netikėtos Velykų bobutės lauktuvės

Velykų bobutė susiruošė marginti kiaušinius – keliaus pas vaikus.

Nuėjo į tvartą jų susirinkti. Ogi žiūri – iš kiaušinių išriedėję viščiukai!

Ką darys Velykų bobutė? Negi keliaus pas vaikus tuščiomis?

Ir teko jai apdalinti vaikus viščiukais cypsiukais.

Apie žoliapjovių ir barzdaskučių paklausą

Žoliapjovių ir barzdaskučių paklausa niekada nesibaigs,

nes nepaliaujamai žels žolė ir barzdos,

nes mamos klaus savo penkiolikmečių sūnų,

ar nereikia nupirkti barzdaskutės,

jie juokaus – dar ne, reikėtų ūsakirpės;

nes nei žiema, nei vyrų mirtys kare nesustabdys to proceso:

pavasaris prikels žolę, ir iš gyvybės versmės nuolatos rasis vaikų,

ir berniukų gims daugiau nei mergaičių, kitaip nei taikos metu –

tą rodo karų statistika.

Kai akys pavargsta

Nuo spalvų,

Jos ima regėti žiemą.

Sode – užpustyti bičių namai.

Čia žiemoja bitutės

Po kailinukais rainais.

Žiemą

Visų užmirštuos aviliuos

Bitės neša medų savo sapnuos.

Kai pliaupia kraujo lietūs

Žydinčiuose Ukrainos soduos,

Bičių medus negali būti ne raudonas.

Išėjo miegas ir negrįžta,

Kai ant Gyvenimo altoriaus

Karo batai purvini užlipo.

Karo bitės neša miego medų

Ukrainos žemėje ilgai ieškojusios

aptiko bitutės lauką aguonų!

Rinko nektarą, rinko...

O nuaidėjus sprogimui maldavo:

– Paslėpkit mus nuo ugnies, ugninės aguonos!..

Savo žiedlapiuos užrakinkit!..

Savo spalva pridenkit!..

Ką žmonės darys be mūsų?!

Ką darys be aguonų medaus –

be miego medaus?! ¹

O miegoti reikės –

netekus sūnaus,

netekus kojos,

netekus namų

ar proto...

¹Vaikystėje, kai tėvai kur toliau išvažiuodavo, palikdavo vaikams kiaules šerti.

O jos būdavo įkyrios – kiek beduodi, vis žviegia ir žviegia.

Tai mes iš daržo parnešdavom joms aguonų lapų.

Ir tada jau ramu – jų priėdusios miegodavo iki pat kol tėvai sugrįždavo.

/Iš kaimo močiucių pasakojimų/

Apsaugokit mus nuo karo ugnies, ugninės aguonos!..

Trieiliai

Dangaus akučių kupsteliai

Ant kalno sveikina

Tekančią saulę.

Zodiako Avinė žydinčiam snieguolių lauke,

Negerk iš pėdos baltos –

Varpeliu virsi.

Kunigas vaikams per Mišias:

– Kitą sekmadienį atsineškit po verbą,

Kuri badosi. Verbos telefone netinka.

Pučiasi krosnin pašauta boba.

Velykų varpai jai –

Nė motais.

Natiurmortas:

Du pipirai ant lauro lapo.

Apačioje užrašas: „Draugystė karti“.

Per šventāsias Velykas,
Iššlavus šiukšles iš širdies,
Sužaliavo šluota aslos kertēj!..

Mane Ī Japonijā nunešē
Žydinčīų vyšnių pūga
Prie Neries.

Vienā vasaros rytā
Jazminas, nežydējēs gal penketā metū,
Apipylē mane balčiausiais žiedais!..

Kai papartis išsivynios
Ir ims krauti mistinī žiedā,
Baltū zemėje Joninės stos.

Ko gyvatvorēs krūmas taip virpa?
Ogi paukščiukas raško
Raudonas uogas.

Žolinė.

Žoliapjoviai

Bažnyčiose šlovina Žoliakurį.

Tėvas Stanislovas apie stebuklus:

– Jų toli ieškoti nereikia.

Pasodini vieną bulvę, o iškasi dvylika!..

Vakaro saulė

Nutiesė ant ežero

Žaižaruojantį taką.

Vėjo gūsis prie upės

Suvirpino

Drebulės lapus.

Žvakučių salos

Pro traukinio langą

Vėlų vakarą Vėlinių...

Budi saulė blausi
Virš užsnigtų
Dvarkščių kapinaičių.

Odė Visagaliui

Tau nėra mazgų,
kurių Tu neišnarpliotum.

Tau nėra paslapčių,
kurių Tu nežinotum.

Tau nėra jėgos,
kurios Tu neįveiktum.

Tau nėra spynų,
kurių Tu neatrakintum.

Tau nėra žmonių,
kurių po mirties neprikeltum.

Odė mano Dievui

Tu – mano rintis gyvenimo vėjuos.

Tu – mano šviesa slėnio tamsybėse.

Tu – amžinas mano pavasaris,

visiems metų laikams išėjus.

Tu – mano drąsa svyruojančioj valty.

Tu – mano viltis sustingusioj ašaroj.

Tu – kelrodė mano žvaigždė

ir aukščiausia nata, visiems žodžiams nutilus.

Genovaitė GRUŠIENĖ

Gimiau 1957 m. miškų, kalnelių, ežerų ežerėlių apsuptyje Noliškio k. (Utenos r.). Molėtuose baigiau vidurinę mokyklą. Vilniaus Technologijos technikume įgijau fotografo specialybę. Vilniaus Universiteto neakivaizdiniame skyriuje studijavau ir baigiau Žurnalistikos fakultetą. Daug metų dirbau buvusioje LKP CK Leidykloje (AB „Spauda“). Mano straipsniai ir foto nuotraukos ne kartą publikuotos periodinėje spaudoje. Eilėraščius rašiau ir anksčiau, bet tai buvo daugiau kaip hobis ir jie niekur nebuvo spausdinti. Pirmą kartą savo eiles skaičiau Pilaitės bendruomenės organizuotame Poezijos pavasario renginyje. Dienos šviesą išvydo „Koronos“, suvaržymų metu gimę posmai.

2022 metais įstojau į Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universiteto Literatūros fakultetą. Čia poezijos rinkinyje „Ne vien duona gyvi“ pirmą kartą išspausdinti ir mano eilėraščiai. Man poezija, tai mielas būdas išreikšti save, savo lyg netyčia gimusias mintis eilėmis. Kai jos aplanko – neužrašyti dažniausia negali...

P.S. Aukštaičių tarme sukurtos eilės yra iš pa Utenas, nes ten gimiau ir augau, aukštaitiškai kalbėjau, tos kalbos nepamiršau ir norėjęsi, kad ji ir toliau būtų puoselėjama.

Mano šalis

Lietuva – tai bažnyčios ir kryžiai,
Iškvėpinti žolynais laukai,
Ežerų ir melsvų upių dryžiai.
Braukia smičium pakrūmėj žiogai...

Lietuva – tai kalnai ir kalneliai,
Senas ąžuolas kaimo gale,
Ir skvere pasodinti berželiai,
Obuoliai mūs močiutės sode.

Tai senolio sugrubusios rankos
Nuo darbų ir nuo metų naštos.
Tai Perkūnas kai vasarą trankos,
Ir lietus kurs ilgai nenustos.

Tai galvoti seni ir jaunimas,
Meno žmonės ir sportas – jėga,
Ir gražuolės lietuvės merginos.
O svarbiausia, kad būtų TAIKA.

Mano gyvenimo knyga

Kai buvau maža mergaitė
Linksma, visų mylima,
Tėtis pasakas man skaitė,
Dažnai skaitė ir mama...

Iš mokyklos – bibliotekon...
Knygas mėgau bais skaityt...
Taip po truputį pradėjau
KNYGA SAVAJĄ rašyt...

Atskridau aš į jaunystę...
Kuris kelias tikrai tas?
Šėlsmas... Laimė... Džiaugsmu tryškau...
Nukirpau gelsvas kasas...

Meilė viesulu atskriejo...
Švietė... Degino aistra...
Viskas šitaip greit praėjo...
Jau stora MANA KNYGA...

Metai bėga, dienos liejas...
Yr svajonių ir vilčių...
O mana KNYGA storėja,
– Kiek dar puslapių tuščių?...

Kiek bus leista nežinau aš,
Man darbų dar padaryt?...
Kiek galėsiu dar su draugėm,
Ko nemačius pamatyt?..

Praeitis negrižta...

Jei galēčiau, nustumčiau tā akmeni,
Kurs praeinānčiam keliā užstoja,
Jei galēčiau, ižiebčiau aš nakčiai
Spindulēlī nelaukus rytojaus...

Jei galēčiau, aš debesī pūsčiau,
Kurs spjaudos žaibais ir riaumoja.
Ir liaunūtī berželī užstočiau,
Kurs iš baimēs šakelēm linguoja.

Jei galēčiau, grāžinčiau aš praeitī,
Kur kadaisē iš laimēs skrajojau
Ir nušluostyčiau srūvančias ašaras,
Mat tik šito labiausiai bijojau –

Kad tamsoj tavo atvaizdas nyko...
Rankos tos, kurios buvo švelniausios...
Kurs anuomet mane vis lydējo,
Ir kurī vadinau mylimiausiu...

„Meilēs vardas ne vienas – jū tūkstančiai“
Man aidējo, o aidas vis tolo...
O dabar, kaip ir vakar, ir užvakar,
Reiks keliauti vēl vienai namolio...

Ant vasaros slenksčio

Ievos jau žiedus išbarstė.
Alyvos dar moja balta šakele.
Negailėdama saulė spindulius žarsto.
Pienių jūroj paskendusi pakele.

Beržų kasose vėjas valsą šoka.
Kiek aplink žalumos.
Jis tik vienas paglostyt taip moka
Lyg ranka mamos.

Stoviu aš ant slenksčio gėlėto
Pėdą atsargiai dedu.
Kitas laiptelis visų numylėtas
VASARA – jis vardu.

Gegužės 12-oji

Baltas skveras, baltos aikštės.
Po gatves žiema vėl vaikšto,
Dengia sniegu miškus ir gėles,
Rodo savo piktąsias galias.

Kieme žiedą gležnutį pakanda,
Šaltą leteną kiša pro pravirą langą.
Sodų laukia didžiulės bėdos.
Žiema gi visai nebeturi gėdos.

– Žiūrėk, šlapios snaigės baltam šokyje sukas.
Nutilo sužvarbęs margaspalvis paukštukas.
– Klausyk, už lango ten vėjas kaip ūžia.
Kur tai matyta? Prisnigo gegužy...

Jausmų spalvos

Meilė – tai spalva raudona
Liepsnoja kaip laukų aguona...
Ir kas patyrė jausmą šitą
Vis kitais atspalviais jį nupaišytą...

Laimė – spalva mėlyna
Tyliai į širdį atsėlina,
Aplėbia lyg giedras dangus,
Kai jauties laimingas žmogus...

Džiugesio žalia spalva...
Jis lyg laukų gaiva...
Apgaubusi vasarą visą žemę
Apkabina stipriai lyg kūdikis mamą...

Aplanko kartais mane
Liūdesys – tai pilka spalva
Patyliukais šalia atšliūkina,
Kaip jauties jam visai nerūpi!

Grėsmingiausia spalva juoda,
Sujaukia mintis neganda...
Atšliaužia į tavo valdas,
Sumaišo visas spalvas!!!

Prieš naktį

Ar matai kaip ilgą vasaros vakarą rūkas kyla
Atnešdamas žemėn gaivią ramybę ir skaidrią tylą...

Kaip nudunda vakarinis traukinys
Žemę su dangumi maišydamas,
Visiems, labanakt, sakydamas...

Kaip nuščiūva skardziabalsis paukštukas,
Savo mažuosius vaikelius užsupęs,
Minkštam lizdely nutūpęs...

Kaip nurimsta melsvo ežero bangelės,
O ažuolo paunksnėj jonvabaliai šviečia
Ir į gūdžią tylą pasinerti kviečia...

Kaip nutyla ilgakojis svirplys
Savo skambų smuikelį paslėpęs,
Visiems vabaliukams nutilti liepęs...

Kaip nušvokščia paskutinis vėjo gūsis
Pritvinkusį vandens debesį nutempdamas,
Liaunutį berželį nulenkdamas...

Kaip užsnūsta kvapniam mamos glėby vaikutis
Šviesų sapnelį sapnuodamas,
Sapnuose rankele pamodamas...

Ištark, labanakt, žėrinčiai žvaigždelei danguje mėlynam,
Žinok, juoda naktis kad ir trumputė per žemę sėlina.

Vasaros puikumas

Vasarėle puošnioji,
Tu pas mus atskridai
Kur upelis vingiuoja,
Kur lelijų žiedai.

Kur kvapnus žemuogynas
Saldžiom uogom vaišins,
Kur liaunasis lazdynas
Riešutų mums brandins.

Kur kvartetas žiogelių
Vakaraš mus ramins,
Kur mergytės prie kelio
Gėlėm plaukus dabins.

Kur plazdena drugeliai,
Šienpjoviai lankose,
Taškos šelmiai berneliai
Ežerų bangose.

Kur berželis čia laibas,
Ten merginos rymos,
O pajodžarga žaibas
Naktį dangų perskros.

Kur balutėj saulutės
Spindulėlis ištirps,
Kur sode pomidoras
Drūtagalvis išsirps.

Vasarėlē, čia rožēs
Kiek kvapu ī spalvu...
Apsakyt šitam grožiui
Žodžiu tiek nerandu...

Rytas kaimi

Pasiraičius undaroku
Aplink pirkių boba šoka.
Jau kadu išauša rytas.
Kiek darbų da nedaryta...

Iš už pečiaus vaikas ropščias.
– Nusiplauk runkas gi kruopščiai.
Paduosiu karvei šviežią šieną
Ir tuoj atnešiu putotą pieną.

In pečiaus diedas da vis knapsi.
A pečiuj malkas šeliodamas spragsi.
– Aik gi graičiau, žiūrėk in šieną,
Galgi rasi kiaušinį nars vienų.

Aukštai saula jau pakyla...
A paukščiokai nebetyla...
Bijūnas žiedų sklaidžia kitų...
Pašėlusiai gyvas kaimi rytas...

(Aukštaitiškai)

Vytautas JUOZAPAITIS jau daugiau nei dešimtį metų gyvena Pilaitėje. Gimė netoli Šiaulių Juodinkių kaime 1934 metais. Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, mokėsi Šiaulių mokytojų seminarijoje. Neilgai mokytojo. Įstojo į Kauno Politechnikos institutą. Ten studijavo Komunikacijų inžineriją ir visą gyvenimą dirbo Šiaulių televizorių gamykloje. Tapęs senjoru, prisiminė savo jaunystės polinkį kurti eiles. Nemažai jau jų prirašė. Savo kūrybą yra deklamavęs Pilaitės poezijos pavasariuose, Vilniaus senjorų teatralų ir literatų popietėje (deklamuojamų eilių galima pasiklausyti nuo 34 min. šiame vaizdo įrašė: <https://youtu.be/e6cfs19rjy8>). Jo poezija antrą kartą publikuojama šiame almanache.

Einu

Einu žemės
Gyvenimo keliu
Tarsi su kuprine,
Kurioje mano
Dienos ir metai,
Svajonės ir viltys,
Pasiekimai, darbai,
Nuoskaudos, nusivylimai,
Mano meilė,
Skaidrus optimizmas
Ir šviesus pozityvas.
Einu ir džiaugiuosi gyvenimu,
Koks jis gražus, kai saulė teka,
Ryto rasa žolėse
Deimantais spindi,
Žydi sodai,
Bičių šokis
Obelių žieduose...
Kai banguoja laukai
Žydinčių rugių,
Džiugiai krykštauja
Laimingi mažyliai
Mamos glėbyje,
Kai draugiški žmonės
Ir pasaulyje taika.

Ilgesys

Rytą ankstyvą
Pabeldė į langą
Saulė šilta,
Obelys sode
Nubarsė žiedus,
Griežlė pakrūmėj
Nutarškėjo rugiuose.
O tu dar ilgiesi
Savo pirmos meilės,
Kurią nubūčiavo kiti.

Pasveikinimas

Būk pasveikintas,
Vilniau seneli,
Tavo gimtadienis
Kaip legenda.
Tavo jaunystę
Dar mena
Senamiesčio
Gatvių dvasia.
Septyni šimtai
Sunkių metų
Jau nulingavo
Tavo upių
Žaliaja banga

Nuo to laiko,
Kai nuskambėjo
Kunigaikščio Gedimino:
„Čia sostinė bus!“
O tu, Vilniau,
Jaunas gražuolis
Kasmet atjaunėji
Alma mater
Aulų versmėj.

Brandos atestatas

Abituriente,
Tavo rankose
Tavo branda
Ir kelių į pasaulį
Gausybė,
O tu jau ne vaikas –
Panelė, jaunystė.
Paglobok ją,
Kad ji nepaklystu.
Jaunystė tai pavasaris,
Kai sodini
Savo sodą,
Kurio vaisiais
Gardžiuosies
Visą gyvenimą.

Sustok akimirka

Sustok, palauk, akimirka žavinga,
Tu neskubėk kažkur, kažkur,
Pradžiugink žmogų tu kiekvieną,
Kada pavasaris nuo stogo laša,
Kai sprogsta pumpurai,
Kai sodai žydi,
Kai bręsta derlius
Soduos ir laukuos,
Meilės naktį,
Kai siela užmigt negali.

Su vyturiais

Gegužis šiltas,
Mėlynas dangus,
Pavasariį dainuoja
Vyturiai.
Žieduose dūzgimas bičių, –
Saldus medus.
Prie kelio į namus
Artojas nedidukas
Pora arklių
Vairuoja plūgą.
Basos kojos,
Žemėje jau šilta,
O mintys, kaip tie

Padangių vyturiai.

Tai aš iš tų dienų

Vaikystės.

Žibuoklės

Pušynas ošia,

Virš medžių saulė,

Žibuoklių takas

Pavasari gieda

Mėlynai,

Tarsi jaunystėj

Mergaičių akys

Maloniai šviečia,

Šypsena šilta

Vilioja, kviečia

Švelniai.

Saulėgrąža

Prie Nemuno

Vasarą lyja,

Šaltas vėjas

Nurimti negali,

Net papartis miške

Susirūpinęs dreba.

Kaip tą žiedelį

Paslaptīgā ir slaptā
Joninių naktī
Išskleisti galėtų.
Paslapčių paslaptis.
Reikia giedro,
Žvaigždėto dangaus,
Šilto oro,
Jaunystės svajonių,
Karštų bučinių
Ir meilės žaidimų
Iki saulės tekės.

Vasara

Tropinį karštį
Griaustinis išvarė,
Lietuviška vasara
Svečiuojas miške,
Tylus vakaras
Glosto ramybę,
Nuskendo debesys
Senam prūde.

Negatyvas

Iržlus negatyvas
Pykčio pagautas,
Siautėja, bumba,
Sėja nesantaikos,
Pykčio dagius.
Ant peties užsidėjęs
Dieną kaip dalgį
Miško taku
Eisiu šienauti
Tą bjaurastį piktą,
Kad būtų vėl mielas
Gyvenimo kelias.
Vakare pakabinsiu
Pavargusią dieną
Ant vagio kaip dalgį,
Grožėsiuos saulėlydžio
Skraiste spalvinga
Ir Grįžulo ratais
Dangaus kelyje.

Piemenukas

Banda ankstyvą rytą,
Žolė kol su rasa,
Piemenukas mažas
Suskirdusiom blauzdom.

Karvēs žolē šlemšcia,
Tylu, ramu.
Užsnūdo piemenukas,
Banda javuos.
Kažkaip staiga pabudo,
Varo bandā lauk...
Grižta karvēs namo,
Prisiēdē kiek gali.

Legenda

Pasivaikšciot išejai
Taku per miškā,
Po kojom čeža
Nukritē lapai,
Tarsi ruduo
Legendā kuria:
„Čia aš, čia aš,
Tik paklausyk,
Tu kaip metai:
Pavasais šviesus –
Jaunystē tavo,
Bet greitai ji praeina,
Vasara derlinga –
Tavo veiklos,
Brandumo laikas.
Vasara irgi praeina.
Ruduo ūkanotas.

Tavo karjera baigta.
Tu senjoras žvalus,
Nuobodu be pareigų,
Ilgesys ne svečias ir aš su tavim.
Už lango bėgs žiemos,
Pavasariai, vasaros,
O aš liksiu tavyje
Kol tu manęs nepaliksi“.

Parašyk

Parašyk tu
Man laiškėlį,
Kaip kadais,
Su drugeliu,
Palinkėk jam
Gero kelio,
Jis atskris su vėjeliu.
Tavo laišką
Iš padangių
Vyturėlis
Man perčiulbės.
Širdelė vėl
Linksmi dainuos
Ir jazminai sode žydės.

Pavasaris

Nubanguos, nulinguos
Sniego pūgos,
Baltos pusnys
Upeliais čiurlens,
Vyturėlis padangėj
Žadins gamtą,
Ir varnėnai ant stogo
Džiaugsmingai skardens.
Sodai kvies
Bičių spiečius
Į puotą
Nektaro saldaus.
Nuotaika tavo
Drauge su saule
Į žydrą padangę
Pakils.

Akimirka meilės

Jaunystė ir meilė –
Dvyniai neramūs,
Iš kažkur nežinia,
Nors į sapną sugrįžta
Nakties vidury.
Tartum deivė
Miela šypsena,

Žavi, vilioja.
Aš, kaip Botticelli
Kurdamas savo
Veneros gimimą,
Baigiu ją nurengti,
Lengva suknelė
Nuplasnojo ore.
Bučiuoju jos krūtį
Ir... viskas išnyksta.
Per langą mėnulis
Šaipos, juokauja.
Tai jis niekadėjas
Mano sapną
Kažkur pradangino.

Kodėl?

Pievitėj žalioje,
Žemuogės žydi,
Žiedeliai balti,
Tartum žvaigždės
Žaliam danguje.
Norėjau jas tau
Surinkt, dovanoti,
Kai taps jos
Uogytėm saldžiom.
Kodėl tu sumindei
Žvaigždynus ir dangų?

Pievutė pajuodo,
Prižėlė dagilių,
Dilgynių piktų.

Laisvė

Laužo liepsna
Tamsią naktį
Mena laiką,
Kai rusiško maro
Pikta lavina,
Ginkluota net tankais,
Prieš minią beginklę,
Bet mylinčią laisvę,
Bandė sutrypti
Atbundančią laisvę
Gimtojoj šaly.
Garbė didvyriams,
Padėjusiems galvas
Ant laisvės aukuro
Ginant savo šalį.

Laikas

Laikas bėga
Kaip upė srauni.
Mano metai

Lyg tos upės banga
Plaukia į bekraštį
Erdvės vandenyną.
Tik mintys dažnai
Sugrąžinti pajėgia
Akimirką mielą.
Vasaros rytas,
Pustomas dalgis
Žvanga pakrūmėj,
Žydinti pieva
Į pradalgę gūla.
Čia mano vaikystė
Krykštavo, džiaugė,
Gaudė žiogą,
Žemuoges rinko,
Buvo laiminga.

Baudžiava

Iš tolimos vaikystės
Vaizdinys atklydo,
Man buvo gal penki:
Šventadienio popietėj
Tėvai svajoja, kuria
Šeimos ateitį šviesią.
Užauginsim vyrus tris,
Bus Lietuvai garbė.
Vyresnįjį į mokslus leisime,

Vidurinis bus gal
Kunigas, švietėjas,
Mažajam Antanukui
Paliksime valdyti ūkį...
Po metų Rusijos plėšikų
Raudona lavina
Viską sugriovė, plėšė.
Visi beturčiais tapo
Kolūkių betvarkėje,
Naujojoj baudžiavojo.

Ažuoliukas

Miško tankumyne
Išdygo azuoliukas.
Dabar prie mano namo
Jis džiaugiasi erdve.
Žemuogės pražydo,
Taip jos visą vasarą
Gražiai žydės
Iki šalnų.
Ažuoliukas auga,
Džiaugiasi, žaliuoja ,
Aplink azuoliuką
Žemuogių ratelį
Tarsi vėjas suka
Su uogų kraitelėm.

Sutikt jaunystē

Vaikystēs sirmēgā pakabinēs,
Gimtajam kaime šalia žalio
Švendrių miško, išėjau
Jaunystēs pasitikt
Su sunkia vargo kuprine,
O dienos dienos kaip košmaras,
Bažnyčios virsta sandėliais,
Tautų žudikai raudonieji
Ant pjedestalu, kaip dievai,
Jeigu bolševikų šuo užuos,
Kad tu jų nekenti,
Tau lageris už Baikalo
Ar Laptevų ledynuotas pajūris.

Sonetas 1

Jaunystē – laikas nuostabus,
Kitaip pasauli pamatai,
Paliečia širdį ir jausmus.
Kodėl taip, dar tu nežinai.

Pamatai mergaitę gražią,
Anksčiau jų lyg ir nematei.
Jos veidą ružavai nudažē
Jos jau atbundantys jausmai.

Dar mergaičių nepažīsti,
Nežīnai nei kas, nei kaip,
Negali ċia tu suklysti,
Teks paslaptis īssprēst savaip.

Jaunystē – tai pavasaris,
Pirmoji meilē – žydi sodai,
Tikroji – vasara derlinga,
Gerumo, meilē šviesūs klodai.

Pabuskit!

Negali Putinas nurimti,
Galvoj kažkokia velniava,
Savēš nebegali atpažīnti,
Svajonē jo – imperija,
Žmogus jam tiktai akmenukas, –
Išgrīsti keliā per šalis,
O jis imperijas dievukas, –
Kaimynų plēšiantis šalis.
Pabuskit Rusijas bedaliai,
Nebūkite patrankų mēsa,
Atkurkit savo šalī drāšiai,
Kad būtų teisē ir taika
Ir laisvę mylintis žmogus!

Oneta LUNSKAJA kuria prozā ir eiles. Nemažai jos eilių publikuota Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose. Jos eilėraščiai labai dažnai rezonuoja su šių pavasarių credo.

Eilėraštis, – nežinia iš kur ateina.

Jis dovanoja tuštumą tavoj širdy.

Užmerktos akys tavyje rikiuoja

Giliausią dainą ir tu jos muziką

Be žodžių supranti.

Su tavo sielos akordais ji ramiai susipažįsta,

Suderina natas, kad jos tiesa virpėtų.

Daina jau pabaigta.

Eilėraštis išeina pasivaikščioti,

Ji visata pažįsta, akim skaitai tu jo žydėjimą,

Nutilęs protas vertina žodžius, –

Jis tikrą įkvėpimą žodžiuose

Širdies plakimu atpažįsta.

Imanuelis Kantas šių laikų Pilaitėje

Kartą pats Imanuelis Kantas
Pasibeldė plaktuku į širdį
Ir prašė pakalbėti už jį eilėm:
„Gimiau aš seniai, – Didžiosios Lietuvos
Laisvos tada nebuvo, bet laisvas aš buvau
Ir mano laisvas žodis manyje nežuvo.
Kalbėjau aš laisvas, laisvai knygas rašiau
Ir eidavau į darbą aš laisvai Karaliaučiuje vis ta pačia gatve-taku,
O dabar vaikščioju laisvai mano vardu vadinama alėja kitur,
Ir kartais aš joje sutinku laisvai vedžiojamus šunis
Ir laisvus juos vedžiojančius šeimininkus.
Jie nesisveikina su manimi, – jie manęs nemato,
Kai sėdžiu aš pavargęs ant minčių suolelio, –
Prisimenu ką gero ir ką blogo žmonijai padariau.
Paleidau mintį apie šviečiančias žvaigždes už kūno stogo
Ir paprašiau atvert giliau akis į savo supratimo gelmę.
Vieni pakluso ir giliau į savo žemę žiūri.
Kiti per savo sielos akis tik savo siaurą taką mato.
O šaukiu: „Žiūrėkite plačiau, Lietuvininkai ir Lietuviai!
Užlipę ant Dvidešimtojo ir Dvidešimt pirmojo amžių
Pasirinkimų slenksčio!“
Ir ką jūs manote? – dalis jų apsidairė ir suprato:
Išties stovi ant plataus slenksčio:
Viena jo pusė į Vakarus, kitą į Rytus atsigręžus žiūri.
Man norisi šaukti dar ir dar: „Žiūrėkite vieną valandą sau po kojomis,
O kitą valandą pakėlę galvą! – Gal pamatysite savos doros žvaigždes?!
Nereikia niekur eiti, užtenka stovėti vietoje ir pamėginti suprast save!
Ir save tarp begalės daiktų pamatyti, atidžiau į save pasižiūrėti

Ir, žinoma, save pajusti kaip svarbiausią daiktą tarp kitų daiktų! –
Neapsirikti ir save įvardinti tikru vardu!
Kiti daiktai nebus taip gerai pažįstami.
Jie savyje su savąja pradžia.
Jie stovi kaip ir tu savų pasirinkimų kryžkelėje.
Nežino, kaip ilgai jie stovi čia ir kaip ilgai stovės.
„Ar supranti Lietuvininke, ar supranti Lietuvį,
Esi ir tu žmogus ir virš tavęs dangus su švytinčiom žvaigždėm?!”
Gali mintim jas palytėti, žodžiais ar rankomis apsikabinti, –
Priglausti prie savęs,
Gali užsinorėti ir pats pabūt Žvaigžde!
Gali sau prisitaikyti ir kirminėlio dalią su laimės trupiniais dirvonų
keliuose!
Prisimindamas ir aš tą žmogiškumo valią, priminsiu tau:
„Esi tu daiktas savyje.
Ir būsi su keturiom ašim, su keturiais horizontais, skirtais leisti į
gelmes ir kilti į žvaigždes.
O taip norėtusi tave vaikstant su žvaigždėm matyti mano vardu
pavadinta alėja.
Ji gal pasauly ne viena tokia? – Bet ji man dar labai svarbi iš
Karaliaučiškų laikų.
Dėl jos gal gyvenau? – Dėl jos knygas rašiau, stovėjau žinystės
katedroje
Prieš norėjusį pažinti daiktus savyje jaunų smalsuolių atkaklų būrį,
Ir stoviu šiandien kaip anksčiau ant amžių slenksčio be žodžių, –
nebylus,
Mintim matuoju jus ir savo žodžio svorio gylį, supratęs jau tada,
Ką reiškia man mąstantis Dangaus versmių žmogus.
P. S. Tiek daug žmonių.
Dievo kūriniai – tie žmonės!
O žmonės ilgisi daiktų.
Jie nepažįsta daikto savyje, –
Nemokė niekas daiktų aplink save pažinti:

Prakeiktus, neprakeiktus ir tylus,
Bet visada nepažinius ir tolimus, –
Nes daiktas glūdi savyje.

Poezijos vėl dūmą pajutau.
Vėl atsivėrė jos platus žodynas.
Neišdainuotų žodžių prasmę supratau, –
Skani kaip išlaikytas vynas.
Skanauji, – pasigerti greit gali.
Nukristi ant žemės ir garsais raudoti.
Iš džiaugsmo prasmę supranti, –
Nuo tos prasmės esi vėl amžiams sotus!

Ar galėčiau aš būt Salomėja?
Ir rašyti puikiasias eiles?
Pasigauti širdy savo vėją
Ir nuskrist į aukščiausias Dausas?
Iš tenai ir gimtoji giružė
Su baltaisiais pušų gintarais
Į mane jie fantazijom ūžia
Ir brendu jos giliaisiais takais.
Dar surasiu nors vieną posmelį:
Prisiminsiu savuosius laikus
Ir praminsiu mažytį takelį, –
Jis parves į Gimtuosius namus.
Pasibelsi, tėvams nusilenksi,
Išbučiuosi senoliams rankas,
Dovanų iš klajonių įteiksi
Ir vėl būsi sugrįžęs namo!

Ar galiu padovanoti sau tylą?!
Ji man su žodžiais virstų tyluma.
Ji į mane savim prabyła,
Ir tampa mano sielai artima.
Tada ir aš esu pati prasmė giliausia,
Nė vieno žodžio neišeina tuščiai pasakyti,
Viena einu į tylią Vienio šviesą, –
Ją noris vieną savo kelyje matyti.

Kodėl turiu aš liesti kitą žmogų?
Todėl, kad jis liečia mane?
Prasilenkdami bendrame kelyje
Su šviečiančiais savo džiaugsmo
Ir vargo kibirais turėtume
Neužsikabindami savais šešėliais, –
Nepastebimai bendra trajektorija prasilenkti,
Ir likti praeityje nepažįstamais veidais.
O jei prasilenktume neužsikabindami jausmais,
Kiekvienas atskirai nupėdintume savo dalios takais,
Liktume amžinai svetimi ir vienas kitam nežinomi.
Dabar bičiuliai.., mylimieji..,
Vienas kitam didieji nusidėjėliai,
Pasimaloninę daiktais ir skolomis, –
Dabar kartu ir dar ilgam
Bendrų įsiskolinimų kalėjime
Žavėsime vieni kitais!
Ir taip be pabaigos...

Karštą dieną kviečių varpos linksta, –
Prisipildę branduma dangaus.
Stovi Kaliausė vidur lauko, –
Jai nelinksma, –
Laukia pasirodančio žmogus, –
Jis iš naujo linkęs derlių tyrinėti,
Ką į miltus duonai jis atrinks,
Ką atrinks jis derliui kitais metais sėti,
Užsimes ant sprando jis maišus grūdų
Ir palinkęs iki kluono savimi nuvilks,
O Kaliausė liks tuščiam lauke viena stovėti,
Apsivilkusi ne savų lopų kailiniais
Ji laikys rankoje nuo saulės prisidengti skėtį,
Nepadės ji žmogui sunkią našą vilkti, –
Jos laukai išvirkščiom godom seniai apsėti,
Iš peties dar akmens amžiuje pirštais suakėti, –
Tiktai duoną ji kramtys be žmogiškų dantų.

Kai nebebus tavęs, – būsiu aš.
Kai nebebus manęs, – būsi tu.
Kai nebebus mūsų, –
Būsime mes!

Meistras rašo trumpai ir giliai.
Meistras nieko neberašo.
Meistrui atsiveria plačiai keliai,

Iš meistriškumo lyg žemės nusitašo.
Degtinės veidas nebylus, –
Pašnekovas meistrai nuostabus.
Kalbėti meistras gali iki ryto.
Liežuvis tapo vėl guvus
Ir vėl gyventi žodžiais jis suskato.
Ir rašo meistras vėl žmonėms
Apie godas Sokrato.
Nuklotas kelias jam gėlėm.
Tarp jų save vėl meistras mato.
Smalsi minia aplinkui ji, –
Jiems nesvarbu, kad nesuprato,
Nors jo kalba gan subtili, –
Žmonijai reikia naujų žodžių rato.

Talentingam poetui M.P - Džonui Miltonui

Dedicate

Buvai vertas poezijos šaknų, –
Tavo žodžiai trumpi ir labai gražūs!
Ar tu gyvensi praeityje? –
Nuspręsimė ne mes, o tavo dievai:
Dzeusas ir Apolonas iš užmiesčio garažų!

Žmogaus kalba – Dangaus kalba,
Bet ne kiekvienas ją šneka.
Ji teka iš viršaus vertikalia, –
Be žodžių tyloje į mus tiesa ji teka.
Kas Dievo kalbą išklausys? –
Patirs aukščiausiąją malonę.

Jo sieloje Dangus nušvis, –
Po kojomis paklos svajonē.
Valdys svajonē žmogū tā,
Kuris ant tako jā pamatē.
Pasilenkē, nusilenkē
Ir pats ryškia Dangaus svajone tapo!

Ištikusi tave Daiktū malonē:
Nuo amžiu jū pašonēj gyveni.
Seneliai ir tėvai juos krovē.
Dēl jū kariauji, jais vien gyveni!
Kas būtumei, jei tiek jū neturētum?! –
Laisvas keleivis žemėje šventoj? –
Būtum elgeta be pinigū ir vietas? –
Nekenčiamas..., – aplojamas žmoniū!

Vēl sklendžia žodžių upė nebyli,
Lengva ranka rašyta,
Atsikvepiu prieš Dangū ir tyliu,
Pamoju pėdsakais aš jū tyliajam rytui.
Ar prisikels trankia diena?
O gal įpirš tik vieną savo rimtą mintį?
Ar liksiu aš jos pabaigoje
Dar būsena žmonijos proto neįminta?
Vėl žodžių upė šneka į mane.
Nukarpo prasmėmis neišsakytą lietų.
Naktis..., sapnai... ir mano dienos
Para rytais nušvinta, – nesuskaičiuotos
Dūžiais valandų, –

Retsykiais neiškarpytos patogios sėdimos vietos
Ima ir atbunka dienoje, –
Tampu tylėjimu ilgu,
Vėl raidės paskutinį žodį tveria:
„Gyvenime, tave aš vėl karštai myliu“,
Ir žvaigždės spindulius savuoju sidabru
Į žemę gausiai žeria.

Išniro dviveidis, – litras melo ir suktybių.
Matuojasi kiek laipsnių jis
Prieš sutiktojo veidrodį.
Jei vyno laipsnis, – tai mano suktumas lengvas.
Papasakoju sutiktajam apie laikraštines švendres.
Patiki jų saldumu ir skuba į kioskelį įsigyti.
Jei dviveidis pasiekia keturiasdešimt laipsnių, –
Šneka jau įmantresnė:
Apie politikus., slaptuosius kardinolus,
Valdomus komiteto „Trys šimtai“, –
Ir apie tris šimtus Popiežiaus pateptųjų.
O jei kaukazietiška trauktinė šešiasdešimt laipsnių, –
Tai pirštais badau į kompiuterio ekraną, —
Rodau, kur pačiam pasiskaityti ar pasižiūrėti.
Tada mano suktumas be komentarų ir begalinių.
O jei vandenėlis devyniasdešimt aštuonių laipsnių, –
Sunku jo parduotuvėse gauti, –
Tada slapta įbruku raštelį į kišenę
Su prierašu „Persiskaityti ir sudeginti“.
Paklausite, ką aš darau rankose laikydamas
Šimto laipsnių stiprumo vandenį?
Tada aš nieko nesakau,

Tik žiūriu į stikliuką ir tyliau,
Nes viską, ką pasakysiu,
Bus nukreipta prieš mane patį.
P.S. Tylėjimas – gudrių taisyklė.
Kalbėjimas kitiems – šaltasis dušas.
Vieni jame maudosi ir džiaugiasi.
Kiti apsimeta: stovi po drungno vandens čiaupu,
O tave pakiša po verdančio vandens čiurkšle.
Raganų laužai iš mados neišeina!

Nejau reikia giliai išprotėti.
Kad mintimis sodrų tekstą pasėtum?!

Kadaise svaiginotės vynu,
Dabar žole ir dar kitais alchemikų atradimais.
Anksčiau ant liežuvio galo buvo dieviškoji visata, –
Dabar saviidentifikacijos populiarioji dilema:
„Esu aš mergina?, o gal esu vaikas?“
Nerūpi būsimi šeimos man reikalai.
Maksimos pusfabrikačius maišais pakuoja,
O naktimis palieki su socialiniais draugais, –
Tinkle jų patiktukus akims skaičiuoji.

Senovėje Vilnius buvo įvairūs,
Bet norįs jo spalvas kažkam nutrinti.
O man norisi pasijusti 21-ojo amžiaus žmogumi ir
Vilnių savaisiais padavimais iš naujo pamaitinti,
Užkopti ant Gedimino kalno mitų Lietuvoj
Ir pabučiuoti Laisvės šilko vėliavą.
Jos gaivų vėją savyje pažadinti,

Sušukt pasauliui iš savos dainos:

„Aš myliu savo Laisvės mėlį!

Tenai aukštai žvaigždė mana, –

Jos spindulių į vieną saują nesurinkti,

Bet kažkam iš pašalių norįsi save išaukštinti

Ir paausotu medaliu savos gamybos

Be pagarbos praeičiai ant melu išmitusios krūtinės

Be skrupulų kaip savo grobį drąsiai pasikabinti“.

Nesinorėtų sugrįžti į dvi devyniasdešimt ketvirtuosius

Ir sukti savimi Likimo naują ratą vėl?!

Iš Rytų praeitim atneštuosius,

Iš Vakarų ateitim surištuosius.

Norėtus stovėti vidury ir gyventi savimi, –

Savom akim matyti savo centrą ir savo pakraščius,

Savo įsižeminimą ir savo žvaigždes virš galvos.

Tada nereikėtų skubėti ir smarkiai lakstyti

Nuo svetimų patarimų iki Kaimynų dalios!

Pasakų miestas – Vilnius manasis.

Pasakų kraštas – mano šalis.

Pasakų raštais esi išmegztasis, –

Kepurėlė nuo šalčio – princo namai.

Pasakas seka nusenę tėvai.

Kanto jie neskaitė, – nebuvo išleistas,

Mažos knygelės, – mokslas apleistas.

Pasakų dvaras, – prieš miegą mama, –

Pasakas tęsia tava Lietuva.

Apsineša gyvenimas mintimis., džiaugsmams.,
Ir darbas virsta džiaugsmo panacėja,
Išsiskyrė su mylimais draugais
Ir vienas užkampyje plačialapės kanapės tik sėji.
Jų sėklas išgvaldys rūstusis Bangpūtys
Nuo jūros minutėlei atkeliavęs,
Žaibai krūtinėje gilia aušra nušvis, –
Nebūsi žemėje tikrai vargams atėjęs.
Šiaudinę skrybėlę nutėkši prie obels, –
Apsnigs tave žiedai nenužydėję,
Išlėksi be savęs tu su kitais,
Prisegęs prie širdies pilkutę vėlę

Ir pasėja kažkas sėklą abejonių,
Nebetiki kuo tikėjai amžinai ar laikinai.
Esi toks pat kaip ir visi kiti
Sugrįžę namolio iš gyvenimiškų klajonių, –
Nuogas – nebeteikiantys nei sau, ir nei kitiems
Atseikėtų mintim., jausmais... dieviškų malonių
Su žibintuvėliu rankose ir skrybėle viršugalvyje!
Abejonių sėkla pribrendo, –
Autoriteto nebeliko!

Svaiginanti ta žodžių karalystė, –
Susipainioti gali ir į pakraščius nuklysti.

Dedicate

Olegui Ostapenkoviui

Kiek kartų tave savo sode mačiau, –
Vis vilnijo ugnis iš šventųjų šaltinių.
Tu pakėlei akis ir nurimo širdis, –
Iš arti ji tave savo pasakoje atpažino.

Mus lydi raidės netašytos,
Įspaustos, mirgančios, tapytos!

Kai manęs nebebus,
Tu suprasi buvau.
Aš buvau tas žmogus
Ir pas jus keliavau:
Per širdis, per akis,
Per graudžiąsias eiles.
Aš buvau juk žmogus
Į plačiąsias dausas!

Akys užkrenta,
Žandikauliai įdumba,
Širdis gosliai skrebena,
Sapnuose zombiai atriečia..., atidunda, –
Stuksena į dirbtinius dantis.
Užuolaidos standžiai užtrauktos, –
Dienos šviesa nereikalinga.
Palieki žemę tarsi autas
Prie kerzinio bato ištrauktas
Ir nepakabintas išdžiūti.

I

r toks visas tavo šio įsikūnijimo ratas:
Jame iš tavęs tik druskos stulpas likęs,
Praėjus Armagedono slėnyje pasirinkimų pjūčiai.

Ar besutiksi žmogų savyje?
Prikels jis tau jausmus?
Ar meilę nuskandins?
Nebėgsi vėjais paskui meilę šią?
Nebūsi meilės pakerėtasis žmogus?
Apsistatysi sienomis save.
Neleisi vėl save giliai mylėti
Ir skėtis išskleistas plačiai minioje,
Uždraudus sau save širdy turėti.

Tikram tikėjimui jokių paliudijimų nereikia, –
Tiki ir tiek.
Gali tikėti Dievo žodžiais
Ir motinos pieno svaiginančiu kvapu.
Tikėjimas nebus nuobodus,
Ar melstumeis tu vienas ar už visus?
Ar su pilna bažnyčia, aikštė, miestu, kaimu,
O gal visa šalim?
Nuobodūs esti netikri žodžiai,
Nuobodi ir išsekusi malda.
Gyvas tikėjimas nei sau, nei kitiems
Paliudijimo, pagarsinimo nereikalauja, –
Tiki ir tiek.

Žmogau! Stebuklas tikras tu esi!
Su akimis, plaukais ir kojomis!
Šviesos visata vis plauki,
Ar būtumei artojas?
Ar valdovas, o jam raudonas kilimas
Po kojomis paklotas.
Tai kelias jo į žemiškąjį sostą.
Gal tu tiktai Aukščiausiam lenkiesi?
Junti nuo jo viskuom priklausomas esi,
Galėdamas praverti burną ir kalbėti,
Pasėti ištisus pasaulius mintimis
Ir jų daržus savo valia gali tu išravėti!

Šiandieną pagalvojau,
Ar buvo man gyvenime svarbus žmogus?
Ar mano širdimi kurti laiškai
Baltais balandžiais jam pabUSDavo
Laiškanešių aplankomąjį dėželį?
Gal juodos varnos rūščiai karkė
Kaip priekaištas aukštai rūke?
Ir savo plunksnom pasikardavo
Atvertų durų atlape?
Atsakymų dar neturiu.
Nestoviu aš ant slenkščio
Prieš Charoną ir mano žvilgsnį girdo
Aukštybėse gyvenimo ugnis.
Džiaugiuosi, – dar mana lemtis
Nebeldžiasi lazda į kapo slenkstį,
Medinis karstas iš anksto nenupirktas,
Kad būt visiems pigiau.

Kariūnų dienai

Kam reikia karo,
O kai kam reikia taikos.
O man dar reikia tavo meilės:
Tvirtos kaip tėvo glostančios rankos
Ir šypsenos ant tavo gyvo veido!

Aš gabalėliais išvagojau vėl save.
Sudėjau kruopščiai
Ant ištiesto delno,
Žiūrėjau iš aukštai aš į save
Ir mintimis globojau savo delnus.
Kokia gili mano širdies dalia.
Tiek vingių apie ją brūkšneliais susisukę!
Ir vėl einu rytais aš į save,
Ir vėl brendu iš naujo
Aš savim į žemiškąją upę!
P.S. Mėnulis vis didėja ir didėja.
Pro ašarotą langą žvelgia į mane.

Jonyne, mano mielas sutvėrime,
Nė karto nebuvai su manimi, –
Aš netapau tavąja lemtimi.
Tu neskaitei kas mano protu parašyta.
Tu nežinai, kas mano jausmuose gyvena.
Aš tavo pasaka neperskaityta.
Joje nėra moralo seno!

Dievuli, kaip aš pavargau
Nuo savo rašymo gudrybių.
Ten tavo tiesą aptikau,
O ta tiesa – manoji banalybė.
Prikalčiau ją prie rudenio dienos,
Bet mano miegas nesibaigia.
Palauksiu vasaros aušros
Ir pagyvensiu pievoje aš sraige.

Ar sugrįš mus jausmai?!
Ar sugrįš mus šalis?!
Jau išėjo seniai, – ką širdis pasakys?!
„O sugrįšite gal?“, – nutylėjo mintis,
Mano rankos pas jus, o manyje širdis!

Pasaulis mūsų didelis,
Visi miega rytą neišbalę,
Tylūs kai priemolio žemė, kai priartėji,
Obuoliai ant lauko stalo neužšalę, –
Nevalgysime, – alkio dienai laikysime,
Dalinsime per amžius neragavusiems.
Už rankų susikabinę keliaujame per savo šalį.
Kitiems atiduosime auksinę savo dalį.

Kokia plati aplink vėsa!
Kokia aplink paika didybė!
Sušaldyta laukuos taika, –
Išblėsusi dangaus platybė.

Neleidžia reikštis mano meilei Veneroje
Sudžiūvęs pilkas Saturnėlis,
Sujungti Rytus su Vakaraais,
Praeinant išdidžiai Pietų dangaus galerija
Su Ego kabančiais saldžiaisiais obuoliais.
P.S. Šviesos mums reikia, šviesos žmonija!
Mes skęstame liūne savo graudaus supuvimo!

Jie ateina pas mane ir pasibeldžia: tuk tuk tuk.
Iš beldimo suprantu, ko iš manęs jie nori.
Neatveriu durų, prašau duris palikti ramybėje, –
Prašau palikti užvertas, – atlapojus, nebeliktų manęs.
Kas tada juos užtartų?
Svarūs užtarimo žodžiai liktų manųjų durų pusėje.

Reikės iš naujo viską pasakyti
Apie save ir žodžiais netylėti.
Apie tautą ir save mąstau, –
Ji mano mokykla,
Ji mano sielą pakylėja!
Užverčiau aš akis, jei mūs tautos nebūtų.
Jei negyventų kaulais manyje.
Jei manyje randais nepūtų.
Švaros... švaros! – tokia tautos dalia!
Be švaros jinai ne manoji žemė.
Ne mano pievos ir laukai.
Tada jinai kitokia.
Ji nieko neverta!

Stebėk paukščius ir leisk jiems aukštai pakilti
Iš savo aukščiui atmerktų akių
Į kito paukščio mažą širdį
Su skambančiu snapų varpu:
Aš pas tave žvaigžde lekiu!

P.S. Kai mane liūdesys aplanko, –
Nuvysta žibutės po langu.

Mano veidas toks auksinis,
Kartais esti sidabrinis.
Be raukšlių būties keliu
Aš Dangum pėsčia brendu!

Oi paukšteliai, mano paukščiai.
Mano paukščiai iš dangaus.
Ar nusilenkia jums aukštis
Nepakilusio žmogaus?
Gal sparnai jums nusileisti
Nenusilenkia žemai?
Oij paukšteliai, mano paukščiai, –
Jūsų žemė – ne namai!

10-osios paslapties uostas

Apsukęs savo ratą
Prie pradžios sustosi,
Kartosi ir kartos kartos savo laiką.
O ratas suksis ir kartos save.
Rate ir tavo minusai, ir tavo plusai.
Skaičiavimui reikia aritmetinės drąsos.

Reikia ir Aukščiausiojo susitikimo.
Poezija ir menas be šviesos, –
Pasąmonės tamsa juodžiausia
Kabina, krečia tavo sielą tyluma, –
Be žodžių kylančių į darnią supratimo juostą,
Užrištos tavo akys – josios marguma.
Tavo širdies jos žodžiai nepaguostų.
Rato uostas stabteli tavy, –
Atrodo priplaukei lemties salelę.
Tirpsti iš džiaugsmo, – vėl esi savy.
Lyg būtum vėl atgavęs savo kelią.

Ir saulė su tavim
Man dovanoja sostą.
Sėdžiu jame rami
Ir meilė nepabosta.
Bet negaliu aš atvažiuoti pas tave,
Ir savo saulę – tavo sostą –
Apkabinti save tavyje,
Bet mano laimė tavyje
Nauja šviesa nušvinta
Ir man ji nepabosta.
Ji sieloj nepradingsta.

Nežinomo žemaičio ir Lietuvos giesmininko

eiliuotas laiškas Gudijai

Ko nori, sese Baltarusija?! –
Savų turtų mažai turi?!
Ar jau sergi ligomis Rašistinės Imperijos, –
Istoriją naujom spalvom tveri.

Ką gausi, kai nauju
Senos mergos vardu tekėsi, –
Naujas valdas gal apturėsi?
Kitu gal slavišku vardu save,
Bet ne savu vardu, gal išsitiesi
Prie Gintarinės Baltijos Krantų?
Gulėsi kruvina galvą rytuosna atsigręžus, –
Rūsčios imperijos lopšy vis gyveni,
Tik dabartinis tavo kraitis –
Tik pasaka kitiems gudri.

Nebeskiriu tiesos nuo melo, –
Jis man vienodos tvėrinys.
Kišenėje mano jis krauna dalį pelno
Joje gyvena džiaugsmo kreipinys.
Pasilenkiu, – to nori aukštesnieji,
Pakylu, – mažą norą kai kuriu,
Ir man dabar jau viskas kvepia dora, –
Dviem pusėm savasties aš gyvenu.
Nesmerkia sąžinė, suglaudus delnus,
Ir Dievo žodžio nebėra many –
Nebekopiu į savo dieviškumo kalnus,
Nematoma vien pelno siekianti pelė
Gyvena tyliai mano užanty.

Kiek kartų pulsit Lietuvą?!
Ir liesite jos kraują?!
Žudikai be švento vardo „Lietuvos“?
Valdysite ją neliedami savo kraujo,

Ir būsit prakeikti nuo amžių po aušros,
Norėję žemių kuo daugiau jos atsirėžti, –
Laisvesnės vietos ir tos seniausios
Milžinų genties jėgos?!

Ir kas mylės tave
Sėkmėm aplietą?
Ar bus garantija, –
Visata – amžinai skaisčiu
Dangaus ratu saulėta?
Čia pirmą savo meilę pažinau,
Išlėkus iš namų jaunutė
Ir pūtė į akis sūri žiema, –
Klastingi džiaugsmo vėjai pūtė!

Ciklas: „Užrašyti Rojaus soduos“

Įvadas. Išdžiūvo mūsų klano upės.
Paliko mūsų tiek mažai.
Lizdelis paukščio plunksnom supas.
Tenai gyvena jo tėvai.
O jų paukštukai ryte kelias.
Plasnoja į žalias girias.
Ten pasitinka naujas kelias.
Į šviesą mylimus nuves
Ir užrašys jie Rojaus soduos
Gražiausias Tėviškei eiles.
Mes jas išgirsime, ir meilė
Prie stalo švęsti vėl visus suves!

I. Jei ne genetika, – nesužinosi

Iš kokio kraujo tu sutvertas?
Ar iš pirmos Rasų aušros?
Ar po maldos, kai saulė leidžias?
O gal prieš užmerkiant akis,
Į tamsų dangų pažiūrėjus, –
Tą slepia Žemės praeitis.
Nesužinosi savo tikro klando vardo,
Neišklausysi paslapčių apie jį
Pas keturis visatos vėjus,
Tada gyvensi su amžinąja paslaptim,
O paslaptį atskleisti verta,
Ir sužinoti savo molio,
Iš kurio esi sutvertas, vertę!

II. Vilnius – tautų miestas,

O Šiauliai – šventi ir tik manos genties.
Palikau aš juos be žodžio „savo“.
Merdi palikę be vaikų,
Svetimi gyvena, – širdyje klaiku:
Senas lizdas be savųjų paukščių!

III. Prisiliesti prie istorijos,

Krauju tapytos pirštais,
Gali ir tu.
Svarbu, kad pirštai būtų švarūs
Su išorėn nukreiptais nagais,
Tada jais negnaibytum
Sau kąsnių gardžių.
Nenutepliotum labiau nei ji jau nutepliota.

P.S. Mėšliukas kartais geras mano Lietuva,
Kurią taip aukštinau, karštai mylėjau,
Ir sėjau laimės grūdus su kiekviena diena,
Save viltim pasėjau, o jos tokios aukštos nėra, –
Vidurkio ji dažnai pasėliai!

Mano akys – mamos akys

Mamos veidas nusėtas raukšlių.
Jame įsispaudę dienos ir naktys.
Ir posūkius ūmius veide regiu,
Įpratus buvai degti...degti... degti...
Tavasis laužas kurentas giesmių,
Verdant pietus, skalaujant žlugtą.
Brandūs pasakojimai iš tų laikų:
Kai gyvenimas buvo ir jo nebūta!
Ir tavo akys gilios
Ir kandžios mūsų priešams,
Ir tyros ir švytinčios, – Mylimajam.

Užmigę danguje,
Prapuolę pragare
Skaistyklos karčią
Nuotaiką turėsit,
Ir plauksit vėl rąstu
Pritemę savyje,
Priplaukę Dievo sostą, – palūkėsit.
Ten durys uždarytos paryčiais,
Kaip saulė skruostais vėju teka
Su šviesai pasitikti atvertais vokais, –
Tada pažinsit savyje
Visatos sklandžią šneką.

Dedicate

Karaliui Mindaugui

Daug kartų daugelis mane minės:
Buvau protingas, įžvalgas, –
Nestigdavo gudrumo.
Ir išdidus, ir garbingas aš buvau.
Kalbėjo dargi ir galingas.
Iš tikro aš toksai buvau,
Likau pas jus ir supratingas,
Kartais didžiai ir palaimingas
Didžiosios motinos Lietuvos širdy!

Išplautas, išplautas kaltumas nekaltas:
Išplautos dienos ir naktys,
O valtis be irklų per dangų čiužena, –
Saldžioji dangaus praeitis,
Matau žvaigždėse aš Žemynos likimą, –
Pakeisti aš jį širdimi negaliu,
Bet norįs man daug apie ką pakalbėti,
Bet nekalbu, – pavargusi nuo savo
Iš paskos kėblinančių išalkusiais nasrais
Pavargusių dienų! –
Surenku save naktim per sielos rėtį
Ir tolyn į likimą brendu.

Šis gyvenimas pro langą
Žiūri į kitų žvaigždes.
Prabėgo meilės tyluma.

Dienos šviesa po stiklu per stiklą
Retsykiais aplanko, –
Esu jau Mylimajam aš kita šviesa.
Dažnai mes glostomės per stiklą, –
Randai palieka širdyse,
Ir nieko nebėra čia tikro, –
Net žemė daros negyva!

Jau taip pavargau nuo gyvenimo savo.
Aplinkui vargai kaip vyšnių žiedai.
Paragausiu jų kvapo ir savim atsigausiu.
Atsigauki, ir tu pakeleivingas žmogau,
Pasibeldęs slapčia į mano gyvenimo klėtį,
Uždaręs duris savo sielos kampe!
Jau labai pailsėjau ir delnų nesudėjus,
Dar mojuoju stovėdama sau
Ant aukščiausio dangaus!
Vėl rugsėjis, vėl Rugsėjo pirmoji,
Mokausi iš savęs! Mokausi iš tavęs!
Ar kitaip ką išmoki ir kitus išmokinsi?!

Ką kalbėsi, šalie, iš toli atkeliavus?!
Kažkada gal buvai iš toli man graži!
Nebuvai niekada išsvajotoji Nuotaka mano, –
Mano supratime buvai per toli!

Kai numirs mano protas, – numirs visata.
Mano kelias kuprotas su žmonijos svita.
Vienas jų dar karalius, kitas vis dar karys.
Mano takas vien kelias, aplink jį sukūriai.

Jei įkrisi, – Tėvynė, jei išlipsi, – Dangus,
Nepabuvęs Visatoj, tu nebūsi Žmogus!

Ką tu parašei, mano mokiny?! –
Sapno turinys než tave toli
Pro siauras duris, – norįsi plačių:
Saulės atvertų, nešančių tave
Iki pat žvaigždžių!

Pamaitinkit mane obuoliais,
Ir kriaušėmis, ir slyvomis,
Išplisiu aš po jūsų sodus dangaus lašais, –
Vargiai debesimis į žemę aš begrišiu.

Saulė ir Mėnulis dar manyje, –
Teka, – rieškutėmis byra.
Ar išlaikysiu dar savyje
Gilią, sužvarbusią tylą?
Gal ją išrėksiu? – Pasaulis prabus,
Pabudinęs šiurkštų knarkimą.
Gervės su šokiais jau Danguje
Meta po sparną, – nutyla.
O iš sparnų leidžias tyliai lietus, –
Prausia išbėgusius viešelių plaukus,
Leidžiasi į širdį kalbančių minčių kerai, –
Būsiu kalbėjime tylos nutvertas.

Nereikia man tų jūsų dūžtančio troškimo
Įvilkti į savas erdves.
Palikite mane ramybėje! –
Prie savų pasirinkimų!
Nuspręsiu aš pati, ar kirpti man kasas!

Mano širdis atsivers, –
Joje žvaigždės spindės.
Viena jų tau paslaptį atvers:
Ir tu pats esi iš žvaigždžių!

Užkopki aukščiau ir apkabinki Dangų, –
Norėjai tu tikrų tiesų,
Ir Dievo veidą brangų
Išvysti ant pačių dausų.
Dabar regi! Bet ar džiaugiesi?!
Ar patalą tu jam iš savo kūno tiesi?!

Aš pavargau nuo džiaugsmo ir nuo laimės.
Aš pavargau nuo sielos tylumos.
Į mano kūno tuščią erdvę
Sušoksta ramios eilės iš laukų dainos.
Jos pasiilgo raštų šilumos.
Vilnija sodžiais, obuolių kraitelėje
Ir slyvų žieduose su bičių aviliais.
Šnekės ilgai ir skinsis savo kelią,
Norėdamos pabūti dar grojančiais žiedais.

Dedicate

Poetui Justinui Marcinkevičiui

Neminėkit manęs ne poezijos vingiuos,
Ten manęs nebėra, – liko žydintys manimi Poezijos miestai, –
Ten nusiplovę kojas ramiai braidykit!
Liko ir žvaigždė danguje, jei žvilgsniu prie manęs prisiliestum!
Pabandykit manos Poezijos šviesą savos širdies akimis paliesti.

Ciklas: „Skolų gražinimas“

I. Esu pavargęs, –

Lietumi išlytas.

Esu aš toks.

Esu ne kitas.

Daraus drąsus,

Nors dar ne rytas.

Einu aš prie savęs arčiau.

II. Atiduosiu aš jums save prieš Naujuosius metus, –

Tuos saulėlydžius klumpančius švintant,

Ir dar vienus būties sudėvėtus batus,

Kalendoriuje rezervui pakabintus.

Grindys baltos – išplautos jausmais

Po dienos šešėlius centimetrais skaičiuoja,

O žingsniai manieji dainuoja ir šoka, –

(Nemoka stovėti vietoje ir vis dejuoti), –

Išvaikštinės po pėdą dar kartą namų kertes,

Pasilenks po Krikštasuolės suolu dulkėtu,

Išvalys ten dulkes prijuoste pačios rankom išsiūvinėta,

Dar kartą paruoš kepti amžinosios duonos kepalą,

Prieš pašaukiant į šventąją Gabijos ugnį,

Sukalbės protėvių išmokytą maldą

Ir paženklinės kepalą duonos ženkle savuoju:

Tegul šiuose namuose taika nubus
Ir laisvas nuo visokiausių ideologijų
21-ojo amžiaus žmogus!

**Žiūrint į poetės ir tautodailinkės
nupieštas alyvas**

Karolina – linų kasomis,
Dangaus žydrynės akimis,
Gražiai gyvenome kaimynystėje
Ir poezijos gilioje karalystėje!

Patinau nuo vyno! – Gal varškės?
Aptinusios akys plačiau nebemato?
Gal esu aš iš nuostabios ir neatskleistos žvaigždės?!
O gal iš neįprastos dėžės,
Pavadintos „Žmogus automatas“.

Šiandieną skaisčiai mėlynas dangus
Ir ledlaužiai sušalę į medinį kumštį.
Aiškėja spalvos ir griežtėja šaltis,
Kas bus, jei jis į aukštumas pakils?
Melsimės rudeniui kaip vasarai auksinei, –
Ji šiltą praeitį kaip netektį primins!

Norėtus žemėje ramiai gyventi.
Norėtus žemėje gyventi vien šviesa,
Kad niekas dvasia nepasentų.
Ji gyva pačios pradžios pradžioj!
Bet norai dideli ilgai gyvena.
Jie iriasi dangumi, –
Jie žmogui nepasiekiami!

Matau... matau...
Matau tave
Ir mano sielos paukščiai
Sparnais plakas.
Einu... einu vėl pas tave, –
Bet jau sutrūkęs mūsų takas.
Ir mano žingsniai netikri.
Ir mano skrydis nepavykęs.
Nejau tu vienas dar tiki, –
Esi dar jaunas žygiams tikęs.
Mane seniai dangaus šviesa
Kaip gėlę laukuose paglosto, –
Esu aš tiesai artima.
Ji gali tapti manuoju uostu!

Sensti tu ir sensta laikas.
Ir medžiai tampa vėl seni.
Nesikarstai po juos lyg būtum vaikas.
Pro juos kaip senis praeini.
Susmegęs žvilgsnis takan žiūri.
Seniai senatve gyveni.
Seniai tapai vėl žemažiūris, –
Pakelti galvą – pažiūrėk!
Žvaigždėm nusėtas Paukščių takas
Ir tavo žingsnių pakelėm širdies dūžiai
Į jaunystę laimės paukščiais plakas!

Ciklas: „Keturi stichijų vėjai“

I. Žemės žmonės myli žemę!
Jiems žemėje viskas tik gražu.
Tarsi joje amžinai gyveno.
Gyventi žemėje nebuvo nuobodu!

II. Aš vienas ten visiems šypsojau.
Atrodžiau neliečiamas altorius,
Teurgijos šviesa ten suklupau.
Pajutęs Dievo palytėjimą,
Pridėjęs ranką prie širdies,
Lai žodis iš manos krūtinės
Pasiiekti tiesą tepadės.

III. Yra šviesa, – ji apkabina,
Jei moki su tiesa kalbėt.
Jinai plati kaip Motina tėvynė,
Save pažinti galinti padėt.

Vienišas keliauninkas

Bus pavasaris ir meilė bus.
Atkeliaus ji rytą iš miškelio.
Tavyje žvėris nubus,
Pasijutus sėdint ant takelio.
Ant jo suteka širdies laiškai, –
Juos skaityti sėdintis vos spėja.
Perskaito, sudegina,
Paleidžia plaukti į marias,
O ten žvėris, tapęs žmogumi,

Lazda iš retežių į Ledo kalną įsibrauna,
Šalčiu snieguotu pasikrauna,
Pakyla atsispirdamas lazda
Ir po pasaulį platų
Ant kojų, neturėdamas batų,
Oru keliauja.

Kas pasitiks tave prie išėjimo vartų?
Daina iš liaudies posmų?
Gal rauda iš etnografinio archyvo?
Ar musė zyžianti litanijas, –
Kitos ji muzikos nežino.
O gal tyla, kai rūkas maudys
Tave išsitiesusį ant luoto
Ir plaukiantį namolio.
O krebždanti tyla
Nugeltusių lapų prisilietimais primins, –
Esi amžinas, – nemiręs.
Tik plauki pelenais į kito gyvenimo krantą.
Vėl esi lengvesnis ir tikresnis.

Dievuli, manųjų knygų niekas neskaitys,
Nes jos kartosis ir kartosis,
Kaip vakarop išblėsęs saulės švyturys,
Anksti žalius lapus sode išklojęs uosis.
Į tolį aš nueisiu takučiu, – tokiu mažu, –
Tu jo net nematysi.
Gyvenime aš plunksneles skrendu.
Ar trajektoriją tu jo rūke išvysi?

Pasijutęs nebereikalingu,
Nebesieki jokio pagarbos ženklo.
Užtenka nuogo kūno, išmesto į gatvę,
Numazgoto snaigių čiurkšle.
Nereikia jokio atsisveikinimo
Nutrūkusių stygų rūmuose.
Jokio noro juose sutikti buvusį artimą, –
Kai gyvas buvai, – buvai jam svetimas.
Didelis noras niekada nebesusitikti pakeleivingojo:
Ne iš tos planetos,
Ne iš tos ugnies,
Ne iš to vandens bokalo,
Tik iš tos pačios Ašarų pakalnės
Pačių kryžininkų įvardintos
Šventąja Marijos žeme.

Kai tavęs nebematysiu,
Man reikės tavo dainų.
Vėjeliu į saulę skrisiu
Ir pašauksiu vaikeliu.
Aš nebūsiu tavo močia,
Ir nebūsiu tėveliu.
Aš tik tavo laiko laukas
Su auksiniu žiedeliu.
Ant jo tupia aukso bitės.
Ant sparnelių – jų midus.
Neragausi – nenušvisi.
Dar nepilnas tu žmogus!

Metaforų lietus vis širdį veria.
Jis mano slenkstis į save ir į kitus.
Kiekvieną rytą iš manęs jis kitą žmogų tveria.
Taip buvo nuo pradžios
Ir taip tik bus.
Be slenksčio durys tarsi kiemo vartai.
Praeinantis žmogus, tai mano įsitikinimų svertai,
Rikiuojantis: tas pirmas, o tas tai paskutinis
Manuose supratimuose tokiu ir bus.
O vartai–slenkstis kliba,
Kai papučia atodūisiais žmogus.
Krūtinėje dangus suvirpa
Ir saulės spinduliai vėl suriša širdies mazgus.

Paranoja – simfonija užliejanti minčių laukus,
Nuvilnijanti arogancija nusitempia laikus!

Paukštelis parskridęs save sužvejojo.
Galvojo suimti į kumštį visus,
Bet kumštis delnu į visus prasižiojęs,
Sutekės visi atgal į delną, –
Vėl tvirtas kumštis bus.

Rytas, vasara, dangaus lietus, –
Į akis pažiūri laimės saulė.
Sako ji: „Esi tikrai žmogus
Šiam manim nušvitusiam pasauly“!

Paranoja – mentalinėm iliuzijom,
15-ojo arkano loginėm išdaigom ir DI išskaičiavimams tapati.

Jau viską jums atidaviau,
Ką atiduot galėjau.
Beprotiškai... beprotiškai...
Aš jus visus mylėjau.
Gal mano meilė pasislėpusi
Už kampo tik į jus žiūrėjo.
Nematėte!.. Nematėte.., –
Aš jus visus mylėjau!
Nematėte!.. Nematėte!, –
Gal todėl mano meilė
Pro jus nematoma praėjo.

Kai nematau aš meilės tavyje, –
Gyvenimas man nebevertas.
Sukyla skausmas manyje,
Nutolsta žemėj šventė.
Grumstelis džiaugsmo nuo dienos
Į naktį tyliai krenta,
Esu aš paukštis be dainos, –
Esu aš toks nelemtas,
Esu aš taip nulemtas!

Tarsi pakaustyta Laukų kumelė
Kanopom daužau miesto grindinį.
Vieni praeina pro šalį, –
Apsimeta triukšmo negirdi.
Kiti sustoja ir rėkia: „Varyk į savo pakraščius!“
Nežinau, kaip pasielgti?
Nustoti kaukšėti?
Gal lėkti ir dar smarkiau bildėti?

Atverk gerumo langą,
Jei tokį dar turi:
Ar didelį ar mažą, –
Svarbiausia, kad kuri
Save iš savo žodžių, –
Dažnai iš svetimų,
Save kitais paguodęs, –
Išlieki savimi.
Atverk jautrumo langą,
Jausmų, jei dar turi?
Pajusi savo vertę, jei dar save kuri?

Kažkur toli, kažkur arti
Išnyra žmogaus graudžios eilės,
Ir tampa žodis antraeilis
Jo karčioje dienos būty.
Eilių naktimi jisai negimdo, –
Ten žodžiai drumsčia Dievo mintį, –
Lieka jis tylus.
Jo žodis tampa nebylus,
Ir vėl žmogus atranda tylą
Su Dievo žodžiais nebyliais.
Į praeitį akim pakyla
Ir iškeliauja su drugiais.

Tik kartą dievišku šypsniu apkabinai.
Tik kartą savame sapne
Tu pamatei savos dukros didybę!
Realybėje ar sapne apsirikai?
Ar neatpažinai? – Gal pažinti nenorėjai,
Perprasdama dangaus realybę?

Paliko sodas apšnerkštas pirmų šalnų,
Rauda giliai širdelėj užrakinta.
Ligi šiolei su ja vis gyvenu, – atitirpinti amžinai užginta!
Ir dalinu aš šaltį artimiems žmonėms
Kaip tavo priesaką nusiėmęs tai, kas buvo šventa.
Dabar ir aš sapne prigludusi prie tavo
Šildančios ugnies širdies,
Nešuosiu su savimi lyg būtų tai neišgyventa!
Lyg prakeikimas nesuprastos mums abiem
Išdidžios lemties, –
Realybės sapnas tupia ant mūsų abiejų
Nesusikalbėjimais išplatėjusio peties.

Eglutė. Obuoliai. Žiburys šviesos.
Aplinkui keturkampį stalą susėdę
Artimiausieji žmonės, pasiilgę dieviškos jėgos,
Kankinami tamsybės, nepažinę dar tiesos.
Žiburys užgęsta, –
Nuo stalo pasikelia žmonės
Ir savimi keliauja kažkur labai toli.
Eglutė nupuošta.
Apytuštė rudeninių obuolių kraitelė,
Skanauja dar keletą jų Motina sena.
Ji pasakų senų pati jau nebežino,
Kaip Eglė leidžia į grindis šakas,
Ir dar giliau nei pati skarotoji šakojas,
O jos viršūnėje žiburio ugnies nėra,
Ir Eglė tyliai Kūčių vėlyvą vakarą rauda,
Palikus be vaikų ir be šviečiančios viršūnėje
Savos ugnies.

Numiršta eglēs, ažuolai ir gervēs miršta.

Numiršta viskas, kas tave pamiršta,

Palieka tik būtis skaidri.

Ji nekadā nemiršta.

Ji nemirtinga, – ar žinai?

Ar atminty tavoj jinai nemirus nekadā?

PRISIMENAME išėjusius aktyviausius mūsų Pilaitės poezijos pavasarių bendraautorius ir plačiau viešiname jų kūrybą

*

Jau antras Pilaitės poezijos pavasaris be
Mindaugo PELECKIO
(1975 – 2023)

*Pilaitiškis **Mindaugas PELECKIS** gimė Šiauliuose (1975 09 12) rašytojų Silvijos Peleckienės ir Leono Peleckio–Kaktavičiaus šeimoje. Nuo 1999-ųjų iki mirties (2023 04 17, palaiduotas Šiauliuose, Ginkūnų kapinėse) gyveno ir kūrė Pilaitėje, Pajautos gatvės name Nr.1.(Po buto langais pirmame aukšte auga su tėčiu pasodinti keturi medžiai). Jis buvo žurnalistas, poetas, prozininkas, filosofas, religijotyrininkas, mitologijos ir šiuolaikinės muzikos tyrinėtojas, poliglotas – priklausė Tarptautinei hiperpoliglotų asociacijai (The International Association of Hyperpolyglots), – mokėjo 20 kalbų, vertė iš anglų kalbos. Buvo Kultūros žurnalo „Radikaliai“ (<https://www.radikaliai.lt/>) steigėjas 2011 metais. Čia vietos atsirasdavo ir literatūrai. Nuo 2008 metų priklausė Lietuvos rašytojų sąjungai. Jis fundamentalaus muzikos srityje 600 puslapių apimties, pristatančio 200 muzikos kolektyvų, prilygstančio enciklopedijai, darbo „Lietuvos rokas: ištakos ir raida (2011)“, autorius. Beje, Mindaugas, besimokydamas Šiaulių J. Janonio gimnazijoje, lankė muzikos mokyklą, – grojo pianinu. Daug metų pareikalavo monografija „Naujieji religiniai judėjimai Lietuvoje: tarp tradicijos ir kosminių religijų“. Ji 2022-ųjų pabaigoje buvo pristatyta Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos didžiojoje – Baltojoje – salėje (vaizdo įrašas: https://www.youtube.com/watch?v=Lzh_i0ZtWUA).*

Mindaugas Peleckis nebuvo abejingas ir baltiškam lietuviškam religijos, mitologijos laukui. To pasekoje gimė knyga studija „Žalčiava“. Pasinėręs į žurnalistiką ir doktorantūrą, nepamiršo literatūros. Pirmąjį apsakymą „Šuns Vuikardako nuotykių“ parašė būdamas keturių su puse metų spausdintinėmis raidėmis, nes kitaip rašyti dar nemokėjo. Keturiolikos metų, o jau pirmasis jauniausias knygos „Vienaragis“ autorius Lietuvoje. Vėliau pasirodė ne vienas prozos kūrinys, kuriame pasitaiko ir eilių. Tai bendraautorystėje su rašytoju ir poetu Algimantu Lyva virtualiai rašyti romanai. Kaip pastarasis teigia: „Nors tų penkių knygų viršelyje dviejų autorių vardai, Didįjį žaidimą sugalvojo, ir užrašant tą grandiozonį projektą „Šios keistos simfonijos

dirigentas“ buvo vienas Mindaugas Peleckis. Be to, Mindaugo dėka „kūrybinis procesas netapo padrika įvykių, apmąstymų, minčių galerija“, nes „jis žvelgė giliau, norėdamas pakilti aukščiau koncepcijų ir siužetų traktuočių“. Bendraautoris neslepia, jog „neįmanoma aprėpti neapbrėptamo, paaiškinti Mindaugo fantazijos gelmių“. Netikėtai išėjęs į Amžinybę, Mindaugas Peleckis nespėjo pabaigti kai kurių savo kūrybos darbų. Pats nesuspėjo išleisti jau parengtų dviejų poezijos knygų: „Nuliūdę, nušvitę, nuėję“ ir „Žmogus už brūkšnio“ bei didelės studijos „Kalbų ekologija. Kalba ir žmogus XXI a.: poliglota, nykstančios kalbos ir jų gaivintojai“. Tai netrukus buvo išleista. Pasirodė ir knyga „MINDAUGO LOBYNAI: rašytojo ir mokslininko Mindaugo Peleckio gyvenimas ir kūryba“. Joje publikuojama ir nespėta apsiginti disertacija iš filosofijos „Mula Sadro būties filosofija (Lyginamuoju požiūriu)“. Jos moksliniu vadovu buvo jau šviesios atminties prof. Algis Uždavinys (1962–2010)“. Mindaugas Peleckis šešių poezijos knygų autorius: „Vienaragis“: (eilėraščiai, pasakos, fantastika, 1990), „Mano tylusis angelas“ (1995), „Nestosių į angelų sąjungą“ (2005), „Kalbančių žuvų paradas“ (2021), „Skubantys susapnuoti saulėtekiai“ (2022), netrukus po mirties pasirodė ir šeštoji (2023).

Netikėtai į Amžinybę išėjęs Mindaugas Peleckis nepamirštas. NVO „PILAITĖS BENDRUOMENĖ“ ir Kultūros fondas pristatė Mindaugą Peleckį už viso gyvenimo kūrybą Nacionalinei premijai po mirties gauti. Jis buvo tarp 47–rių 2023 metų pretendentų. Bet tapti įvertintu ir plačiau pripažintu laimė nenusišypsojo. Tarptautinį pripažinimą pelnusi ir laimėjusi Global Music awards (pasaulio muzikos apdovanojimų prizą) kompozitorė Egidija Medekšaitė Mindaugui Peleckiui dedikavo savo muzikinį kūrinį „PURUSHA“ (garso įrašo galima pasiklausyti čia: <https://on.soundcloud.com/WGaHZjAcaUQQG1hGA>). Neatsilieka ir kompozitorius būgnininkas, perkusininkas, audio performansų kūrėjas ir atlikėjas Gintautas Gascevičius. Mindaugui Peleckiui dedikavo savo 2024–ųjų muzikinį albumą skandinaviškos mitologijos motyvais, kurio gimimą įkvėpė bendri jų pokalbiai.

Mindaugas Peleckis savo namuose buvo sukaupęs įspūdingą turiniu pustrečio tūkstančio vienetų biblioteką, kokią ne kiekvieno akademiko namuose rasi. Tėvų sprendimu dalis knygų persikėlė į jo gimtąją Šiaulių J. Janonio gimnaziją, 1410 patalpinta Simono Daukanto bibliofilų klubui priklausančioje buveinėje Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos erdvėse, virš 150 perduota naujai pastatytos šiuolaikiškiausios Lietuvoje Pilaitės gimnazijos bibliotekai minint Gegužės 7-ąją – Spaudos, knygos ir kalbos atgavimo 120-ąsias metines. Jų metu prisiminta įvairialypė Mindaugo Peleckio kūrybinė veikla (renginio įrašas: <https://youtu.be/9zc770S4KPE>).

Mindaugas Peleckis savo poetinę kūrybą patikėjo aštuoniems Pilaitės poezijos pavasarių almanachams. Jo poezija įtraukta ir į 2024 metų oficialųjį Lietuvos rašytojų sąjungos ir Lietuvių rašytojų klubo organizuojamo Tarptautinio poezijos festivalio, pažymintčio gyvavimo 60-metį, almanachą. Buvusi kolegė dienraštyje „Respublika“ Dalia Jazukevičiūtė žurnalistė, poetė ir prozininkė tvirtina: „Mindaugas kūrė labai aukštą poeziją“. Tėvų sutikimu ir šiame almanache skelbiama keleta jo eilėraščių iš paskutiniojo rinkinio „Nuliūdę, nušvitę, nuėję“. Taip pateikiamas ir vienas paskutiniųjų Mindaugo Peleckio literatūrinių tekstų: „Pasaka apie Slibiną“, bet Pasakų knyga su pirmąją pasaka liks pasaka be tęsinio. Ir ji galėjo išaugti iki įspūdingai išplėtojamos fantastinių filosofinių kūrinių serijos, kaip ir pirmoji, jo kaip profesionalaus paties jauniausio rašytojo Lietuvoje, knyga „Vienaragis“. Ji buvo pradžia po jos gimti dar 24 knygoms, bet ir jos dar ne visos.

laimingas Vilniaus golemas

*No I don't` believe in luck / No I don`t believe in circumstance no more
/ Accidents never happen in a perfect worl /So I won`t believe in luck // Blondie*

Vienišas Vilniaus golemas

Nežino, kas jį sukūrė

Ir kur dabar jo giminaičiai, draugai

Ir mylimoji

Jis neturi tatuiruotės ant dešinės šlaunies

Nėra ir pakabuko ant kaklo su kraujo grupe

Jo kraujas teka mūsų mintimis

Ir blankiomis gatvelėmis

Golemas šiame mieste gyvena jau seniai

Jis pamena kiekvieną baziliską ir pabaisą šunį

Bet šį pavasarį jis pats pabaisa,

Palikusi tamsos slėnius ir besigėrinti saule.

/ 2023 03 22/

\\

skristi

ten, kur nepakelia sparnai

nebėra vėjo

ir dar neprasidėjo kosmoso galas

atrasti kasdien vis tą patį

ir būti laimingam

žiūrėti gyvenimo filtrą be filmo

skristi be traukinio, šarkų ir svajonių

padovanoti laimingus sparnus praeiviui

visą gyvenimą taip ir nedėvėti kostiumo

nebent po medžiu, skleidžiantis pavasariui

/2023 03 30/

SLIBINAS IR JO SVAJONĖS

Pirmoji Slibino svajonė

Turėjo Slibinas tokią labai jam mielą svajonę.

Ne, ne taip juk pasakos pradedamos. O kur „gyveno kartą“?

Bet juk gyveno tas Slibinas. Gal kartą, o gal ir dar buvo kada gyvenęs, kas jį žino.

Bet geriau apie svajonę. Jis nenorėjo būti vadinamas Smaku, Smaugliu, Smogu ir

Drakonu, juolab Pabaisa ir kitais negražiais žodžiais. Jo vardas buvo Slibinas.

Visgi nemandagūs ir pusiau mandagūs prašalaičiai (kartais net kaimynai) jį visaip taip išvadindavo.

Slibinas tykliais, mintis vėsinančiais žiemos vakarais savo namelyje kūrė strategiją.

Tiesa, čia reiktų stabtelti ir trumpai pasakyti: tai buvo visiškai paprastas slibiniškas

namelis, kitaip tariant, niekuo neišsiskiriantis iš kitų. Bet Slibinui jis patiko. Ir

daugiau nėra ko čia pasakoti, dar paskui ir adreso užsigeisit. Negaliu sakyti. Nemėgsta

jis draugijos. Vienas liūdi, vienas linksminasi, vienas žvelgia į žvaigždes pro

nedidelius langelius arba užsiropštes ant žalia veja užsodinto stogo.

Taigi, strategiją jis kūrė. Ji nebuvo labai paprasta, nors kai Slibinas ją garsiai lyg

eilėraščių sau padeklamuodavo, atrodydavo, kad viskas pavyks, ir pavasaris galiausiai ateis.

Slibinas, kad sulauktų pavasario, turėdavo pats to užsinorėti, štai kur visa bėda. Jis ne koks Žaltys, kurį budindavo visokie raganiai, dar ir pienu pavaišindavo.

Slibinui reikėjo sugebėti suvokti, kad nėra jokio namo, jokios vienatvės, jokių

žvaigždžių. Ir jo – Slibino – tiesiog nėra.

Klausti norite, – o kas tada yra?

To Slibinas nežinojo.

Bet jis turėjo svajonę, kad vieną dieną jam tai atskleistų žmogus, tiksliau, moteris.

Buvo ją sapnavęs, o gal tiesiog įsivaizdavęs: tokios lakios vaizduotės visame Miške niekas neturėjo. O sapnai Miške – ne juokas. Pildydavosi, kas baisiausia.

Vieną dieną strategijos eilinę versiją bekuriantis Slibinas užsnūdo. Ir nutiko tai, kas turbūt turėjo nutikti: ėmė, ir iš nežinia kur pasirodė ta jo pirmoji svajonė.

Pasisveikino. Maloniai ir tykliai. Bet Slibinas nemokėjo bendrauti su svajonėm.

Niekas nemokė. O ir kažin ar būtų pats mokėsis.

Bet kažką reikėjo atsakyti.

Pilaitiškė **Vanda SAKALAUSKIENĖ** studijavusi geofiziką Maskvoje, Lietuvoje savo akiratį praplėtė pozityvioje psichologijoje, meno filosofijoje ir teorijoje. Ji taip pat ir keramikė (jos skulptūrėlių nuotraukos papuošė ne vieną Pilaitiškų poezijos pavasarių almanchą), ne vienerius metus mokė vaikus šio meno. Vanda Sakalauskienė beveik visuose Pilaitės poezijos pavasariuose ir vakaronėse savo posmus išdainuoja. Nemažai dainų pagal jos pačios lietuviškai ir rusiškai surimuotus posmus. Taigi ji bardė bei į Pilaitės himną pretenduojančių eilių ir muzikos autorė (himnas atliekamas pritariant sūnui Jonui Sakalauskui, Vokalinės grupės „El fuego” nariui – 2018 – 2023 metais ėjusiam LNOBT generalinio direktoriaus pareigas) – čia: <http://www.youtube.com/watch?v=VDUDeKdloFs>).

Pavasariniam ryto danguje
Visos žvaigždės slepias,
Pražysta meilė žiedų širdyje,
Jai liepsnot įsakius.
Priimki tu į širdį ją,
Neregimą, negirdimą,
Kaip ašarą, kaip ilgesį,
Kaip žemės šypsnį žieduose.

Ateina medžiai tiesiai į mane –
Ilgesingas žemės šauksmas.
Ką jie byloja ryto migloje?
Kas supras, pajaus?
O meilė – ji versmė gili,
Paukščio giesmė atklydusi,
Kaip ašara, kaip švyturys
Skausmu sužibės kelyje.

Begėstančios žaros rausva skraite
Pavargus saulė užsiklos,
Nakties juodam bekraščiam danguje
Baltais žaibais viltis skrajos,
Priimki tu į širdį ją,
Neregimą, negirdimą
Kaip ašarą, kaip ilgesį,
Kaip žemės šypsnį žieduose.

Man ilgu taip, brangi mamyte,
Aš taip toli...Tu man atleisk...
Tu man atleisk, kad negaliu tavęs aplankyti.
Tik sugrižtu namo minčių keliais.

Matau, kaip tu linguoji per kiemelį
Sunki daržovių krepšiu nešina, –
Tušti namai ir tik vargelis dar su tavim
Ir rudenio daina.

O dienos bēga...Bēga sparčios.
Jos nesugrīš ir nesustos jos pakely.
Tik kartais atslenska vien mintys karčios.
Kai merkiasi rudens diena tyli...

Štai ir vēlei ruduo ant laukų nusileido,
Išsisklaide rūkai virš šaltųjų rasų.
Ilgesinga gaida vējo gusiuos ataidi.
Šauksmas pilkų žašų. Šauksmas pilkų žašų....

Begalinē rimtis virš giraičių pakibo,
Dega šalta ugnis medžių lapų gaisru.
Žašys pilkosios! Jūs iš padangių platybī.
Kā apraudat čionai gailiu gailiu šauksmu?
Gailiu gailiu šauksmu?

Širdį spaudžia ruduo, begalinis ruduo.
Dreba gležnas želmuo, – o ruduo, o ruduo.
Vėl supas vienišas gelsvas lapas čia.
Vėl jis paliks šakeles vėjo plakamas.
Vėl kris į žemę šaltą ir šlapią jis,
Vėl... O kodėl! O kodėl?

Rudeninė naktis juodo rūko pilna.
Rudeninė naktis – ilgesinga daina.
O mes surasim surasime
Vėl takelius į rudens naktį tą,
Jai užgęsti, užgęsti neeisime
Mes žiburėliui širdy...

Viešpatie, tu man atleisk, tu man atleisk –
Kaip smagu danguj širdim mojuoti.
Viešpatie, neteisk manes, neteisk.
O kada širdis nustos kraujuoti?

O kodėl gi meilė nesibaigia –
Plukės ir lelijos ežeruos?
Praeitin nuslinkęs mūsų laikas
Gal paliks bent spindulį šviesos?..

Aistė SALOMĖ

Kuriu poeziją ir eseistiką nuo šešiolikos metų. Mėgstu skaityti įdomias knygas, lankyti dailės parodas, teatrą ir kiną. Manau, kad menas suteikia mūsų gyvenimui prasmės, daro mus jautresnius aplinkai ir žmogui. Gyvenime, kai atsiduriu kryžkelėje ir turiu apsispręsti, kurį man kelią pasirinkti, renkuosi tą, kurį rodo mano širdis.

Pamestinukės bliuzas

Maža miela mergaitė
Žvilgsnis vakaro dangaus
Gimė niekam kitam
Tik sau.
Rūstus pasaulis jai.
Aplinkui nebuvo nieko.
Į ką įsitverti?
Gatvės triukšmas...
Karoliai mamos...
Į juos ir kibosi
Maža miela būtybė...

Gyvenimas pilnas vėjo
Visi jos draugai –
Skraiduoliai su
Žvėriuko dantimis
Paukščio širdimi.
Vadina juos šikšnosparniais...

Mergaitės miegas
Kažkoks nenusakomas...
Tai ant stogo...

Tai tamsioje palėpėje...
(Jai šviesi...)
Šaltame rūsyje...
(Jai šiltas...)
Ant laiptų
Senuos namuos...

Retkarčiais ją paimdavo
Baisiai protingi žmonės.
Žinantys viską, bet,
Iš tikrųjų, nieko...
O kokiais rimtais veidais...

Ji nerimaudavo...
Jausdavosi nejaukiai
Pas žinančius ir išmanančius viską.
Vakaro dangus niaukdavosi...
Pradėdavo lyti skaidriais tyrais lašais...
Ji grįždavo į gatvę.
Sakydavo: nieko...

Pamačiau aš ją
Drėgną ir vėjuotą dieną.
Tokią mažą mergaitę

Mielą, silpną, bejėgę...
Bet tyrą ir vaikišką...
Kibosi į mamos karolius...
Neverkė...
Veide – vienišumo žymė...

Mano atmintyje
Ji išliko tokia,
Kokią pamačiau tą kartą.
Po daugelio metų
Ją rasiu tokią pat.
Mažą, mielą

Pilną vakaro dangaus...

Joje – visas pasaulis...

Nors... vėjuotas jis jai...

Paklydimas

Pasiklydau tarp

Švyturio, Bažnyčios

Ir Beprotnamio.

Kažkas sakė:

– Palaiminti idiotai...

Kažkas tikėjo...

Tikėjo Paukščiu

Raudonu snapu,

Pasislėpusiu nuo mūsų.

Nuo pasmerktųjų,

Atstumtųjų,

Bandančių

Jį surasti, pagauti

Ir vėl paleisti...

Tokiems, kaip mes –

Ieškantiems ir kartais

Atrandantiems.

Kažkasėjo į šviesą...

Nežinojo, tikra ji,

Ar tik atspindys

Dangiškosios šviesos.

Bet ėjo...

O aš tik ieškojau

Savo žvaigždės.

Norėjau Tau padovanoti

Bet pasiklydau...

Svajojau sugrąžinti

Iš prarasto laiko šukes.

Sulipdyti iš jų

Spalvotą vitražą –

Savo gyvenimą,

Kur kiekviena dalelė

Pulsuotų manimi.

Mano krauju

Mano ašarom

Netgi mano vaikišku juoku...

Pritrūkau jėgų.

Išnyko paskutinė viltis...

Bet išaugo medis.

Iškėlė savo šakas

Ir tarė:

– Apsidairyk aplinkui.

Ir atėjai Tu

Su spalvotais sapnais

Su smėlio žaidimais

Su rytietiškom pasakom

Su džiazais ir viltim

Surinkti sudaužyto

Mano gyvenimo šukes.

Tas medis,
Išaugęs naktyje,
Mano būsimas
Gyvenimas –
Tai supratau,
stovėdama besileidžiančios
Saulės šviesoje
Prie sulipdyto vitražo.
Supratau ir kai ką
daugiau...

Katė medyje
Akmuo prie jūros
Gitaros skambesys
Ir vėjas...
Šiaurės vėjas...

Laukimo mėnuo

Lyja
Ly–ja
L–y–j–a

Kodėl taip lyja?
Spalis...
Laukimo mėnuo – – –

Nešantis mēnesienā

Skiriu sūnui

Ruduo – – –

Lapkričio mēnuo – – –

Nakties apšviestas

Atējai – – –

Mano kūnas ir kraujas – – –

Mano laukimas – – –

Šviesa – – –

Išsipildymas – – –

Trapus ir mažutis – – –

Nešantis mēnesienā

Rudens naktyje – – –

Vējo gimimas

Kai gimē vējas,

Sustojo laikas,

Nurimo medžiai,

Nuščiuvu zemē.

Vējui gimus –

Gimē ir muzika.

Pasaulis skambējo

Ir buvo pilnas

Paslappingos enerģijas.

Rūta SUCHODOLSKYTĖ-NENIŠKIENĖ

Rūta Suchodolskytė gimė 1979 m. Trakų rajone, baigusi tuometinę Trakų vidurinę, įstojo studijuoti anglų kalbos į Vilniaus pedagoginį universitetą. Studijas pratęsė Norvegijos Bergeno ir Šiaurės Airijos Alsterio universitetuose, gilinosi į literatūros mokslą. Dirbo žurnaliste, vertėja, bibliotekininke, redaktore. Vilniuje, Pilaitėje, sukūrė šeimą, tapo Neniškytė ir per karantiną išvyko į uošvįją, Anykščių rajoną. Darbuojasi anykštėnų labui, sugrįžta į Pilaitės poezijos pavasarius pasidalinti eilėmis.

kelelis namo
veda pro pušies šešėlius
slepiuos
geriu rugiagėlių akis
kopiu į Pasaulio medį
pilna niekotėlė žvaigždžių sviesto
melodijos kanklių devynstygių
dykumų rožė nubrėžia ratą
virš dangaus radinių
atrasti žodžiai ant akmens
mano Visata

Žolės giesmė – iš žalumos į tylą

Žolė pragysta
vaiskiais lapais
žydėjime gegužio
mes mindom ją
bet ji nepyksta
truputį susigūžia
rasos karoliais rytą verkia
juos auksina šviesa.
Žolė kraujuoja

kai ją pjaunam
o mums patinka
jos syvų kvapas
aplinkui muzika žoliapjovių
mechaninių šienpjovių daina.
Žolė numiršta
bet vėl atgimsta
nuo žemės stiebiasi
liauni stiebeliai
tokia žolė jau nieko nepriglaus
nei paukščio lizdo
nei drugio vikšro
tuščia lyg sausas miškas
ji suteikia tik žalumos iliuziją
smaragdas jos dirbtinis
o auksas palaidotas po šaknimis.
Einu ieškot žolės laukinės
kuri pavargusi pati nulinksta
o keliasi su saule, su žiedais
priglausti drugį
boružių šeimyną
paslėpti paukščio lizdą
skruzdžių namelius
šios žolės dosnioj tankymėj

rasi pievą:

žemuogių koralus

rasakilų saldumą

užslėptą gyslotį

ramunių baltą šokį

lingavimą papurgalvių smilgų

šioj gyvasties tvirtovėj

žolė jau tampa nebe žole beveide

o tūkstančiais balsų, veidų ir kūnų

ji juda, knibžda, kirba, čirška ir banguoja

ją vėjas neša vilnimis

ji – karalystė augalų, paukščių ir mažų žvėrelių

dosni kvapais, garsais ir vėjo ošimu.

Atodūsis

Atodūsis

lyg paukštis

vakare

sapnavęs

lizdą

jo kūnas

laisvas

erdvėse

ant debesio

tik siluetas.

Atodūsis

šviesus toks

jausmuose

kruopštus

darbuos

ištirpēs

ežere

bangų–lelijų

menuetas

atodūsis

gelmēs

plotmēs

žosmēs

jis ekrane.

Eime

žvejot žvaigždžių

sutviskusių tvenkinio

žolynuos

jos kupinos

garsų ir paslapčių
tarp jų – mėnulio veidas
medumi patvinęs
įspįsta jo šviesa
po akmenimis ir šaknimis
ir sustingsta lyg gintare
įamžintas vabzdys
o skraidantys sapnai
iš pasakojimų
suregzti į šviesią tylą
namų po žvaigždėmis
kurie prabyla
kai sušvelnėja
kvėpavimas nakty
jaukūs švara ir naujumu
o danguje
rugių laukus šienauja
jaunatis.

Smėlio ir stiklo sapnas plepiams

Gyveno kartą žmogus,
Jis buvo be galo plepus.
Kur tik ėjo tas plepys,
Iš paskos sekiojo kalbų gaudesys.

Visur laidē liežuvi,
Be jo šnekų galbūt nebūtų pražuvę
Nei kaimynai, nei giminės, nei vaikai,
Bet, ką darysi, yra juk plepiai –

Kai vienam netrūksta kalbos,
Kitas susiims už galvos,
Kai vienam burna lyg užsiūta,
Kitas – palaida bala.

Bet vienāsyk jī pamokē dangus,
Tā žmogų, kur buvo per daug plepus.
Išdygo už nugaros jam debesis
Ir ėmē smėliu barstyt tuščias jo mintis.

Kur tik ėjo, smiltys byrėjo,
Dygo kalvos, pustomos vėjo,
Augo pilys, stiebėsi bokštai –
Iš kur čia tiek smėlio,
Kas per pokštai?

Kuo labiau stebėjos plepys,
Tuo labiau puolė jī smėlio pilis,
Ir dygo joje kariai ir vaiduokliai
Smėlio žmonės, gyvuliai, pakaruokliai.

Smėlio smiltys girgždėjo

Plepiui tarp dantų –

Nesuprato, kad pats

Prikūrė pilių.

Nuo jų vingiavo takai

Į karalystes naujas –

Tokias tolimas,

Kad net plepys nesuras.

Pokšėjo jų sienos

Ir krito kardai

Riedėjo statinės

Ir degė namai.

Užvirė kova

tarp smėlio pilių

Birių karalysčių

išbarstytų plepių.

Kol vieną naktį

Nuščiuvo dangus,

Ir užmigo plepys

Miegu giliu.

Šnopusdamas giliai sapnavo,
Kad ģ stiklo rūmus jis ģsigavo.
Ten viskas buvo be galo trapu,
Sulydytas smēlis pavirtēs stiklu.

Prabudēš anksti šaltam prakaite
Plepys suprato, kad tikrovē – kita.
Kiek gali jis statyti pilis,
Kiek gali ģj smēliu pustyt debesis?

Pakēlē plepys ģ dangų rankas,
Apžvelgē žaluma apsuptas kalvas:
„Kiek prikūriau tuščių aš pilių,
Alsuoja žemē mana
Smēliu ir karščiu!

Nuo šiol tylēsiu,
Kol prasimerks ēžerai,
Gaiva ir gēlēmīs pakvips laukai,
Žodžio iēškosiu lyg krištolo kalnų
Lyg deimantā nešiuos, ten kur einu,
Iēslauksiu, kol lyg kriauklē jis atsimerks
Ir vandenyje tylos perlā atvers.

Jonas ŠARLAUSKAS

Gamtos mokslų daktaras. Studentavimo laikais įsijungė į Vilniaus universitete veikusio fantastinės kūrybos klubo „Dorado“, įsisteigusio 1979 m., veiklą. Ne vieno Pilaitės poezijos pavasariui skirto almanacho bendrautoris. Tik Pilaitės pavasariams skirtuose almanachose dalinasi eilėmis ir miniatiūromis.

© Zita Vilutytė

Ištirpti begalybėje

Maža salelė bekraščiams nurimusiam vandenyne.
Sukepusios žmogaus lūpos šnabžda maldą.
Nepakeliamai ryški ir kaitri saulė,
Persišviečianti kiaurai net pro užmerktus vokus.
Netikėtai, kaip atklydusio vėjo gūsis,
Nenumaldomas noras pakilti aukštyn.
Skrydis į dangaus žydrynę.
Ji vis šviesėja, kol išblunka visai.
Retėja ir tirpsta dabar jau vos beįžiūrimas
Žmogaus žemiškas apdaras.
Aplėbia skaistus perregimas švytintis rūkas.
Rodos akimirką šmėkšteli baltas balandis,
Bet vėl išnyksta rūke.
Kažkur dar aukščiau nematomas taškas.
Iš jo srūva nepakeliamo ryškumo šviesa.
Visa esybė jau ištirpo toje baltoje šviesoje.
Ištirpo visos sielos ir savimonės ribos
Ir šviesos fotonai išnešiojo sąmonės atomus
Po visą bekraštę visatą.

© Zita Vilutytė

Vėluojantis supratimas

Saulės išdegintoje bekraštėje rausvo smėlio begalybėje – dykumoje – , vienoje vietoje dar matėsi jau seniai sudūlėjusių kalnų likučiai. Tik kelios, matyt, kiečiausio akmens uolos, tarsi kažkokio priešistorinio žvėries dantys, kyšojo suskeldėjusios virš banguoto smėlio. Viena uola, rodės, didesnė ir tamsesnė už kitas. Prie jos matėsi prikaustytas jaunas juodaodis. Raumeningas nejudrus kūnas prisišliejo prie uolos, sustingo ir nutirpo supančiotos grandinėm ir apkaustais jo rankos ir kojos, suspaustos ir nė kiek negalinčios pajudėti. Visus jo kaimynus bei artimuosius nusivarė vergų pirkliai, o jį, matyt, kaip per daug pavojingą, paliko prikaustytą čia. Atrodė, kad prabėgo nuo to jau begalė laiko. Vėl išaušo rytas ir melsvai juodo žmogaus veidas, pasidengus odai smulkučiais prakaito lašeliais, suspindo nuo atspindėtos šviesos tarsi sidabrinis. Išskankintą jo sąmonę žaibu perskrodė mintis, kad jis visą tai užsitarnavo, ir kad jam liko tik susitaikyti su padėtimi, nes dėl jos buvo kaltas tik jis pats. Ir kai jį aplankė šis supratimas, tada suglebusį nuo kančios kūną, supurtė ir ėmė krėsti stiprus energijos šuoras. Tada, ryžęsis praplėsti akis, jis pajuto kaip pro pravertų akių plyšelius įsiveržusi šviesa akimirksniu užlieja jį visą ir toje šviesoje ištirpsta kančia ir visa jo esybė.

Pilaitiškė **Lida TAMULEVIČIENĖ** – viena ištikimesnių ir aktyvesnių pilaitiškų poezijos pavasarių dalyvių. Jos eilių galima aptikti ne tik Pilaitės giesmininkų posmų rinktinėse. Retsykiais savo poezija pasidalina ir Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto, kurio bibliotekoje dirba, laikraštyje „Acetonas“. Lidos eilės paprastos, bet visada gyvastingos ir aktualios. Jos dažnai apie nepaprastą paprastą mūsų Lietuvos gyvenimą.

Menesienoj beržai nepadoriai balti,
skalbiniai sagomis vienas kitā bučiuoja.
Mes abu nekalti, nekalti
po žvaigždētu dangum,
o aplink vien tik smilgos linguoja.

Tavo balsas saldus kaip nektaras,
tavo balsas klampus kaip medus,
šnabždek, šnabždeki ĩ ausĩ
dar negirdėtus žodžius.

Tavo lūpos kaip vyšnia raudonos,
tavo akys atspindi žvaigždes,
pasiilgęs tavęs tarsi duonos,
pasiklydau tavo vyšnių sode.

Vakaro mintys

Kai rudenį pakilęs rūkas,
kaip nekviestas svečias,
savus pirštus tarp durų kiša,
susimąstai, kad ir pats
kaip svečias šioj žemėj esi.
Kviestas, nekviestas?
Bandai įminti buvimo prasmę.
Užvertęs galvą į dangų
atsakymo ieškai kaip kartų kartos.
Minčių voratinklį plėšai,
ir ieškai prasmingai nugyventos dienos.

Dėkoju mamai už žodį

Su motinos pienu atėjo meilė, gerumas,
atėjo su juo ir gimtoji kalba.
„Vaikeli, taip negražu, negerai ir negalima,
o šitaip gerai, o šitaip jau dera.
Nepraeik pro nuskriaustą, paglostyk senolį.
Mokėki klausytis ir pamatyti,
dalijant gerumą, jo nematuoki.
Mylėk vabalą, medį ir žmogų, kaip patį save,
tada ir tėvynę mylėti bus lengva.
Nesmerki, neteisk, prisiminki,
kiekvieno viduj dangus ir žaltys
vienas šalia kito gyvena.
Auginki vaikus pagal Viešpaties žodį.
Lai nuo mažens kas gera skiria nuo blogio.
Lai jiems patinka gyventi.
Išpildyk gyvenimo didįjį priesaką.
Už nemokamai gautą pasaulį
dovanok savo žemei dorus vaikus.“

Kaip kvepia zeme,
taip vienas kitu suranda.

Kaip pučia vējas,
taip mylimas liecia.

Kaip kyla saule,
taip motina kūdiku zina.

Kaip vanduo teka,
vaikus taip pasaulin isleidzia.

Kaip leidziasi saule,
taip remias zmogus lazda.

Kaip byra smelis,
taip atmintis tarp pirstu.

Nuvys žodis, mama, ant stingstančių lūpų.
Kraujo lašai guls į žemę, ar glausis prie grindinio.
Saulė abejinga stebės tokį trapų gyvenimą,
nes vienas gyvenimas ištirpsta tarpe viso kas gyva.
Lietus kraują nuplaus,
vėjas nušnarės Tėve mūsų tartum nieko nebuvo,
tik motina ašarų karoliais apjuos žemę kelis kartu.

Varnos ant laidų kaip natos,
sutūpę karksi mišias.
Vien tik kryžiai ir antkapių datos;
laikas suraizgė metų gijas.

Ant kryžiaus tupi vieniša zylė,
laukia iš anapus žinių.
Atskridus prie lango, pabeldžia tyliai
Vėlinių rytą mažu snapeliu.

Nei paskambinti, nei parašyti laiško
šiandieną mamai niekaip negaliu,
tiktai uždegt žvakelę ant kapo
ir padėkoti už gyvenimą, kurį turiu.

Dar vakar Pilaitiškė (čia išgyveno apie 20 metų, o Vilniuje – 40 metų), šiandieną jau Aukštųjų Šančių, gimtojo Kauno gyventoja, **Dalia TARAILIENĖ** savo aktyvia visuomenine veikla savanoriškai tarnauja karo krečiamai Ukrainai, ne kartą ten jau vyko su humanitarine misija, yra vienintelė mūsų šalies Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos krikščioniškų organizacijų sukurtos pagalbos šiai valstybei atstovė. Savo plačia kūrybine veikla plečia poezijos pavasario švenčių teritoriją ne tik Vilniuje, bet jau ir Kaune. Pradėjo ten rengti pavasarinį sakralinių posmų skaitymą Prisikėlimo bažnyčioje. Pagal išsilavinimą germanistė, tad meilė literatūrai neatsitiktinė. Jau išleistos pasakaitės vaikučiams ir trys poezijos knygos. Nuo 2006–ųjų metų aktyvi poezijos pavasarių Pilaitėje dalyvė, jiems skirtų leidinių bendraautorė ir nepakeičiama tokių švenčių vedėja. Ji taip pat po NVO „Pilaitės bendruomenė“ stogu gyvuojančio Liaudies teatro pastatymų scenarijų autorė ir režisierė. Vienas jų – epinė drama „Mano vardas LIETUVA“ su plačiais poetiniais intarpais (prienama internete: <https://www.youtube.com/watch?v=Z2gZ-TeOaic>), 2016 metais su vertimu į rusų kalbą rodyta Chersone (Ukrainoje) Tarptautiniame Taurijos Melpomenės profesionalių teatrų festivalyje. Nenuleidžia rankų ir toliau puoselėti liaudies teatro meną.

Poezijai

Kai ryte atsibudus įkvepiu gyvenimą,
Manyj užgimsta naujos jėgos.
Ir vėl visur pasaulis mane stebina,
Einu ir pasilieka mano pėdos.

Įmintas klausimas – koks mūsų tikslas?
Dar vienas pėdsakas – darbelis geras.
O šitą taip norėtus užpustyti,
Nes prisiminimai nuo jo širdį gelia.

Kažkada viena praėjo smėliu.
Palikdama, kaip akmenų įspaustą pėdą...
Nesinorėtų mirti ir išnykti
Arba palikti tik tai piką gėlą.

Tad rytą sveikinantį paukščių choras
Tegul praskaidrina mintis ir širdį.
Te vėl užgimsta kurti noras,
Te eilės liejasi dalindamos vien viltį!

Sielos dulkēs

Nušvito saulē, turēčiau džiaugtis,
Bet akys mato debesis dulkių.
Imu kempinę, einu jų šluostyt.
Saulutē už debesio ir jų kaip nebūta...

Argi ne taip ir su mūsu gyvenimu,
Kai sąžinė ima ir dulkes parodo?
Ką negerai esi kam padaręs,
Kas dienose tavo buvo juoda.

Bet ar su šluotražiu tai išvalysi?
Čia ir šveitikliai bus jau bejėgiai.
Sąžinę savo gal kiek apmaldysi,
Jei poelgi blogą savyje pripažinsi.

Jei gailestį nuskriausto širdyje pajusi,
Jei nemigo naktys bus atgailos ženklas,
Tada gal nuslinks tos slegiančios dulkės.
Tada gal nušvis ir tavo gyvenimas...

Karo nuotaikos

Tik ką nutilo kaukusios sirenos
Ir žemė nedreba po kojom.
Gaisrų šešėliai slenka sienom,
O lūpos maldą šnabždėt nenustoja.

Ir laikrodys, kuris ant sienos kabo,
Ne laiką, bet gyvenimą skaičiuoja.
O širdį drasko vaiko verksmas,
Nes nežinau, ko jis stokoja?

Gal pametė mieliausiąjį meškiuką,
O gal mama po griuvenomis guli,
Gal gi jis pats, kraujuos paplūdęs,
O gal suprato karo siaubo krūvį?

Viduj, širdyj kažkas nuolat nutrūksta –
Tai jausmas aplinkai, tai liūdesys, švelnumas.
Darausi vaikščiojantis automatas,
Kuris nuo šito siaubo dūsta.

Ach, žmonės, ar tokius Dangus jus kūrė?
Ar mirtį, skausmą nešti jus paskyrė?
Kodėl, kodėl tokie bejausmiai būnat,
Nes dar jūs tikro karo nepatyrėt!

Pasipūteliams

Sako, akys nusilpo, nematyt jau pasaulio.
Gal ne akys, o siela pasidarė akla?
Gal negirdime aimanų, ašarų skausmo,
Gal tik savo vargelį tematom tada.

Ach, kodėl tas gyvenimas pilkas,
Kur gi džiaugsmas, kur svaigūs, linksmi vakarai,
Kur tas kelias į laimę žadėtasis, ilgas,
Kur draugystė, kur meilė? Tu ją palikai...

Juk pripratom verkšlent, reikalauti be soties,
Krišlą kito akyj pamatyti tuoj pat.
Šitas ne akademikas, tam turto neduota,
Kaip gi man būt su tokia draugija?

Dabar juk net lyderystės mokyklos gyvuoja –
Vienas du ir tampi jau tautos vaduku.
Juk svarbiausia kolegą nustumti į griovį
Ir tada jau tikrai drąsiai ženkt tuo keliu.

Bet, jei ten, kur širdis, nors kiek sąžinės liko,
Neužmigsil ilgai, gal net iki aušros.
Nepadės migdomieji nei įmantrūs pratimai.
Gal malda, jei nors kokią savyje nešuos...

Ar tikrai išdidžiai skamba išstartas žodis?
Juk čia liko tik kevalas, menkas, trapus.
Kaip sugrįžti atgal į pirmąją mūsų grožį,
Tą, kurį meiliai sukūrė dangus.

Dieve, leisk pamatyt Tavo veidą širdy.
Kad save atgaivinčiau šitam atspindy.

ir

Jurgita VAITKUTĖ

Gimiau Šiauliuose, studijavau tuometiniame Vilniaus pedagoginiame universitete ir vėliau Vilniaus universitete Socialinius mokslus. Pirmą eilėraštį parašiau 7 metų ir jis buvo skirtas mamai. Rašau nedažnai, kai pagauna įkvėpimas. Man poezija yra kaip atgaiva ir būdas išbūti su jausmais, prisiliesti prie kitokios tikrovės, žodžio pagalba ieškoti šviesių spalvų kasdienybėje jomis dalintis. Esu publikavusi dvi poezijos knygeles – „Ketrios nuotakos“ (2009 m.) ir „Šuliny tolimiausiam...“ (2023 m.).

Nuotr., Marijus Auruškevičius

Kad stebuklingoj lazdelėj
Dienų delnuose
Nepristigtų vilties,
Mažos, vos žaliuojančių
Lapų apsiauste.
Kad per visas
gynybines sienas
Praslystų ir pereitų.
Meile kad būtų
Pagirdyta,
Neužsigautų
Į tuščią tylą
akių.

Ant žemės krašto
Visos giesmės miega
Ir krenta jų sapnai
Žemai, kur
naktimis juos gaudo
muzikos gaudyklės
Ir paslepia
už smuikų bei gitarų.
Ir suskamba
atėjus rytui jos
Naujais vardais, takais
ir žingsniais.
Ir kvepia žolės,
O rasa per pėdas...
Ir pareini tenai,
kur nebuvai.

Nusiimsiu galvelē,
Tegu pagulēs,
Kol bēgsiu lauku
Per girnapusī sīenas,
Gandrū līzdus,
Per purīenū
Neužmatomus paklotus.
Apsīsiausīu rūkais
bei šaltīnīū gydančīais
rūbais.
Ir suradus auksīnī sīūlā
Sugrīšīu austī dienū
Švīesīais sakīnīais.

Īdarbīnk ausū
Trīmitus īr būgnus!
Čīulbantī langas.

Šīemet nesīrģsīu.
O jeīgu, –
tai tīktai vos vos
Galva paskaudēs
ar sprandas...
Nebūsīu īlgai laukē,
Nečīaudēsīu.
Ir angīna negrīēbs.
Būsīu rami īr saugosīuos, –
Taīp norētus pradēt

Metus naujuosius,
Nes pernai,
Ai... Ir ne apsirengiau šiltai
Ir buvau užsimiršus...
Išties
Neturėčiau jau rasti nieko
po egle, kurios,
Ak, neturiu...
Laukiu sniego.
Švaraus ir balto,
Kad surastų mane
Tokią vėl
pasiryžusią keistis
Sportuot nuo pirmos,
Ir nepirkt, ko nereikia
Protinga dar būti
Išties.
Ir kažkur gilumoj jau žinoti,
Kad išliesi spalvas.
Ir balta
Bus tik tarpe tarp jų
Margumo.
Nors žiema.
Dar žiema...

Iš ko šventadienis nulipdytas?

Iš ko šventadienis nulipdytas?
Jaučiu vėlyvųjų akacijų kvapą.
Šaligatvius, pievas nulytas
Bandau apibėgti vaikiškais batais.

Švelniam draugo žvilgsny paskęstu,
Ibėgus į dužlųjį kiemą bendrumo.
Sukasi gyvas akimirkų ratas.
Iš Tavo delnų, iš Tavo gerumo.

Ilgesio fleitos

Atsėlino. Atslinko.
Tamsi, nekviesta, neišvengiama.
Prisėdo prie stalo,
sukalbėjo maldą,
suskaitė visus lyg akmenėlius
prie tekančios upės.
Išsirinko vieną
ir išsivedė
link savo švininių namų.
Koks aklas kūrėjas
juos išgalvojo?
Kodėl?
Nesuprantu ir neturiu rodos nieko.
Nelaukiu.
Tuščias stalas
ir viskas nebe taip gardu.
Tik plazda kažkur žolėje tavo siela,
O manoji ieško Tavęs,
giedant ilgesio fleitoms.

Dvylika

Katras iš jų neištvers
iki galo
Nepatikės
Ugnim, kur surinko
Vienišus iš pakraščių
Į šviesos karalystės
Draugiją?...
Pildosi žodžiai,
Jis žino
Ir vis dėl to vynu dalijas
Kartu.

... Išsibarsčius lig pakraščių,
Jau ne vieni.
Nuolankūs Meilei,
Gyvi.

Po mirties
parašysiu knygą
apie dangų,
Jo žydinčius sodus ir darželius,
javus geltonuojančius,
Upelį per girią
Vėją sutramdomo būdo
Ir šokančias gerves.
Langines išpaišytas
Drugiais ir aguonom.
Saulę skruostu ryte,
Kvepiant medum ir duona.

Dar daug jo švelnumo giesmių,..
Kad nebūtų baisu išeinantiems.
Kad ramu būtų jiems
Lyg grįžtant namo.

Girgždesių pilnos spintos,
ir lapkričio temos panašios.
Kaip ir naktys paskendusios ūkuose.
Kas jas saugo, atėjus laikui?
Kas sutepa mūsų sąnarius,
Šokant vėjams juose?
Kokį mėlyną dangų sau pažadi,
Kad taip pirštai nestingtų?

Plakiesi aplinkui
Akis ir rankas,
Aplink mūsų dienas
Neišdailintas,
Neištaikingas,
Paikas.
Plakiesi ir šildai skruostus,
Glostai plaukus
Vėjo delnais.
Prausi savo marių
Gaiviais apkabinimais.
Sūpuoji
Lėtais vakarais,
Apkaišai tykiais
nuraminimais.

*

P I L A I T Ė S
B I Č I U L I Ų
K Ū R Y B A

© Zita Vilutytė

Laima ALEKNAITĖ

*Esu kilusi iš Klaipėdos rajono, gyvenu Klaipėdoje.
Jau leidyklos išleido 7 mano poezijos knygas.
Pirmoji pristatyta Palangos bibliotekoje 2022 metais.
Man poezija kaip paukščio skrydis. Pakilus kai kas aiškiau matosi,
imuosi plunksnos parašyti tai, ką pamačiau. Įkvėpimas aplanko savaime,
nekontroliuojamai, jis tiesiog ateina bet kuriuo laiku.*

Kažkas nuostabaus

Blaškaus, man reikia kažin ko?

Dangaus, gal lietaus?

Gal tėviškės kelio plataus,

Gal vėjo tik palankaus?

Bures iškelčiau dėl

Vandens tamsaus.

Plaukčiau per upę

Link Nemuno plataus.

Pamatyčiau bažnyčių kryžius –

Iškeltus, kaip kažin ką nuostabaus.

Sodus žydinčius, vaikus nubėgančius,

Palei upę smagiai tauškančius.

Ir visa tai pajausčiau,

Kad gyvenimas yra

Kažkas nuostabaus,

Kažkas kilnaus.

Žiedai po langais

Kad po tavo langais
Sodai žydėtų ir
Meilė nugalėtų,
Žiedais, žiedais žydėtų.

Tave, mane lydėtų
Ir džiaugsmo dainą,
Mums visiems sudėtų –
Poezija aidėtų.

Tada aš vienišas nebesėdėčiau.
Mane džiaugsmingą
Žiedų jūra tik lydėtų,
Ir sodai vis žydėtų, žydėtų.

Pavasaris skambiau aidėtų,
Pakilus saulė mums padėtų,
Pavasaris visus žavėtų,
Džiaugsmingas juokas nuaidėtų.

Malonė, eilėmis
Laukais skambėtų.
Pavasari, tu netikėtai!
Žiedais, žiedais apsėtas.

Auksė BAKANIENĖ

Esu Lazdynietė, kilusi iš Zanavykijos – Šakių rajono. Mokiausi Griškabūdyje. Kuriu nuo vaikystės. Dar lankant vidurinę mokyklą, mano eilės publikuotos rajono laikraštyje „Draugas“, viename jaunimo laikraščių. Nesiveržiau į viešumą. Rašiau sau. 2018 metais iškeliavus į anapus mamai Danutei Skaistgirienei, Šakių krašto poetei, lietuvių kalbos mokytojai, savamokslei menininkei, savo kūryba pradėjau dalintis socialiniuose tinkluose. 2021 metais išleistas mano poezijos ir tapybos albumas „Auksinės saulės sparnai“. Jis pristatytas Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje ir mano tėviškėje – Griškabūdyje. Esu masažo praktikė ir lektorė, sveikatos mokslų Alternatyviosios ir papildomosios medicinos ir edukologijos magistrė, savo veikloje dažniau linkusi remtis Rytų medicinos pasiekimais.

Buvimas

Tarp pilko ir saulėto debesies...
Tarp juodo ir tarp balto žvilgsnio...
Tarp žodžio to grubaus, švelnaus ar iš esmės...
Akimirka sustos... ką pasirinksi?...

Tarp kylančio ir krentančio Dangaus...
Tarp laimės, o gal liūdesio gelmės...
Tos vasaros, pavasario, rudens...
Trapi riba... plonytis siūlas suvirpės...

Tarp Žemės ir tos spindinčios Šviesos...
Tarp tikro...ir tarp stipriai kaukėm dengto...
Kasdienio mūsų veido... gal sustos...
Mintis, kaip šuo, prie dulkėmis nusėto plento...

Bet visada tiki, kad vėl ateis lietus...
Kuris ir dulkes, ir žodžius ta tyruma nuplaus...
Ir atgaivins mintis, kaip pakelės medžius...
Ir vėl įkvėpsim tyro oro... naujo ir gaivaus...

Tylus buvimas... rodos, kaip sapne...
O kartais atsibudęs... pajauti ir nustembi...
Kad viskas taip trapu... ne amžina, deja...
Ir kad kiekviena ląstele trapumą tą jauti...

Tyli branda...

Tyli branda... žmogaus... rugių...
Švelni rauda... ar sielos... ar akių?..
Nuo tos Šviesos... nuo Meilės delnuose...
Tegul nusišypsos ramybė širdyse...

Tegul liepsnos ugnis, vis vedanti pirmyn...
O sielos Pilnatis nušvies takus gilyn...
Kur šitaip skamba dieviški garsai...
Kur tiek spalvų... ar jas gyvendamas matai?..

Ar tu gali tyloj tą gaudesį pajust?..
Ne tik savy... suprast: „Girdžiu aš aiškiai jus...“
Daug paprasčiau tuomet gyventume išties...
Ir daug lengviau galėtume rankas ištiest...

Ir apkabint kiekvieną šypsena plačia...
O įkandin... gal viskas sužydėtų ČIA...
Tokiom spalvom.... kad pamatytum iš toli...
Koks auksas brandoje... ir kokie meilės kloniai šie žali....

O tikslas juk – į saulę

Ramybės dveksmas...
Lapų šokio minkštume...
Lėtam, jautriam alsavime nuo vėjo...
Šakų, kamieno syvais susijungia jie su Motina Žeme,
O Danguje – nuolankiai leidžia būti supamiems... šnarėjo...
Vieni į saulę, kol kiti šešėlyje tylom...
Po to apsiukeičia pavėsiu, saulei kylant...
Kartu pašoka, švelniai parymoja vienumoj...
Ir taip kasdien... ar saulei šviečiant, ar mėnuliui dylant...
Ir viskas šitaip kantriai ir labai lengvai...
Tokioj harmonijoje... toks begalinis priėmimas...
Nors žinom, kiek atlaiko, kad „kalbėtusi gyvai“...
Savim vis moko pamatyti, koks šviesus buvimas...
Kai leidi tam Gyvenimui gyventis per Tave...
Priimdamas ir šilumą, ir vėją... šaltį...
Ar tave plėšia nuo kamieno, rudenio žvarbiam delne,
Ar tu susprogsti vėl naujai pavasariniam karšty...
Ir tas kamienas tvirtas, su rėvių pilna žieve...
Aplėbiantis jautriausią šerdį sielos...
Atlaiko viską... tikslas juk – į saulę... ir beje –
Jį apkabinus, niekada nepasijusi vienas...

Rita BIJEIKYTĖ – GATAUTĖ

*Gimiau Joniškio mieste, augau Gataučiuose. Ir, dabar, ten
nuvykusi, sutinku žmones, su kuriais dirbo ir bendravo
mano tėvai. Labai respektiviai žvelgiu į tuos susitikimus,
emocinius santykius užmegztus prieš daug daug metų.
Pirmas mano eilėraštis buvo skirtas Motinai, pasirodė
spaudoje dar paauglystėje. Poezija mano gyvenime užima
svarbią vietą. Rašydama užmirštu alkį, šaltį, vienatvę...
Regis, manęs mūza laukia! Jei minties neužrašysiu, ji
nuskris! Kartais ateina mintis taip netikėtai ir nelauktai,
kaip netikėtai žemę užklumpa tikrasis pavasaris.*

Pagal I.Kantą

Nenulaužkim menko augalėlio

ant smėlėto pajūry kupsto.

Neužmuškim mažo vabalėlio

ant žemelės margo rūbo.

Kas gulėt prie kojų turi,

Neužkelkime aukštai kaip stabo

ir kiekvieną žodį apgalvoję,

Tarsi deimantu dalinkimės prie stalo.

Su meile kilkime ir aukim,

Aleliuja iš džiaugsmo liekim

Ir kasdienybėj vartus atkelkim,

Link Karaliaus sodų žvelkim.

Gyvenimas išaustas iš draugystės gijų,

Iš giminystės aukso siūlų.

Tą vienintelį gyvenimą branginkim,

Iš rankų Viešpaties kaip dovaną priimkim.

Keletą kelionės fragmentų po Mažąją Lietuvą keliaujant,

Atvelykio metu 2023 m. balandis

Prisikėlus sielai,
Prisikėlė žemė,
Sužaliavus pievoms,
Atsidarė gelmės.

Stiebėsi žibuoklės
Nedrąsiais lapeliais,
Raguvų šešėliuos
Virpčiojo upelės.

Skinijos upelė
Akmenis šokdino,
Seną parką juosė,
Vėžaičius dabino.

Lembo kaime matėm
Gražiai sutvarkytą
Kazimiero Jauniaus
Senąją sodybą.

Netoli upelio,
Kurs Aitra vadinas,
Gimė kalbininkas
Žemaičių sodyboj.

Senų klevų paunksmėj
Padvelkė didi galia,
Gimtų tarmių melodijoj
Veržės Jauniaus gaili nata.

Žodis vakar, žodis šiandien
Veda į kelią, guodžia širdį.
Žodis gyvas, žodis aidas
Neša viltį...

Jūros upės šlaitą
Padievaitis puošia.
Pilies kalno šone –
Akmeninis sostas.

Gediminas kunigaikštis
Pilį pirmą čia surentė,
Nepalietė jos kryžiuotis,
Nors apglėbti stengėsi.

Už Tauragės miesto
Stojome prie sienos –
Kaip buvo senovėj,
Kur likę pėdos.

Tikrą lobį radom
Prie Oplankio kaimo,
Žado mes netekom,
Matant seną dvarą.

Bent nuotraukoj
Galim jį įamžint,
Bent eilėraščiu
Reikia jį išsaugot.

Kaip upeliai teka,
Taip sueikit, mieli žmonės,
Prašos šeimininko rankų
Trupančios Oplankio sienos.

Lauksargiai ir Oplankis,
Natkiškiai, Juknaičiai
Saugo dar Ropkojai
Namuos istoriją brangią.

Jau per Mažąją Lietuvą
Istorijos keliu
Keliavome namolio
Saulės ratu.

Baltijos jūra

Šoka bangos lyg mergaitės,
Taškosi lengvais purslais.
Moja rankom lyg dievaitės,
Šypsosi mielais veidais.

Gintarai ĩ krantą plūsta,
Iš gelmių jūros slaptų.
Bangos ošia, bangos lūžta,
Pilnos bangos gintarų.

Jūra, jūra ta dievaitė,
Puošiasi spalvom rytais.
Rašė posmus tau Maironis,
Džiaugėsi tavais kerais.

Jūra, jūra ta bekraštė
Daužosi bangų kalnai.
Siela rimsta prieš didybę,
Kai save šalia matai.

Iš gelmių, iš tolimųjų
Supasi minčių purslai.
Iš versmių, iš giliųjų
Liejasi šviesos srautai.

Išdidžiai su vėtrom grįžta
Jūriniai žvejų laivai.
Bangos dunda, bangos gaudžia,
Gintaro pilni krantai.

,

Jurga Valery BRAU pirmą kartą savo eiles Pilaitės poezijos pavasariui patikėjo 2013–aisiais. Po kelių tokių pavasarių pertraukos į pilaitišką poezijos pavasarių eilėmis sugrįžo 2017–aisiais. Džiaugiamės tokiu sugrįžimu nors ir iš gerokai tolimesnės nei Karoliniškės vietos. Ji jau išleido dvi poezijos knygas: 2002–aisiais „Pasilabinsiu“, 2023 – aisiais „Marso mergaitė“. Jos žodžiais: „Gyvenime dažnai taip būna – kai negali kažko svarbaus pasakyti paprastais žodžiais – juos pasakai eilėmis. Paprastai, nesudėtingai, iš širdies. Mano eilės žemiškos ir moteriškai persmelktos to momento akimirkos ir tos akimirkos emocijos. Pati irgi esu tik akimirka Visatos ir Kūrėjo rankose“.

Sveiki,
Esu akimirka ant laiko tilto!

Kažkas ateis,
išbers mintis,
tarytum sėklas
ant asfalto,
sudygs, lyg duona
paslaptis
tarp juodo ir anglis
ir balto...
Raitysis žodžiai
kaip žalčiai
lininiuos marškinius
ant kranto,
atbėgs banga,
atplauks svečiai,
naktis įsitaisys
ant rankų.
Kažkas ateis,
išbers mintis
ir pulkas paukščių
virš asfalto
pakils į dangų
paslaptis
virš juodo
ir balčiausiai balto...

Dangus

Dangus šī rytā
tarsi laiškas,
tarsi žinutē,
perplēšusi tylā,
nebe miražas –
horizontas aiškus
ir ilgesys
krūtinēje sušyla..
Dangus – paveikslas
drobēje Visatos
Kūrējo rankomis
bei širdimi tapytas,
žmogus linguoja
likimo ratuose
ir ilgesys –
sušildēs sielā rytas..

Spalvos

Išsilakstē – pasirodē,
atskubējo – susirinko,
gal ne taip mintis atrodē,
gal ne taip ir žodis linko.
Bet būrys spalvų atbēgo,
tarsi vasara spalvota –
ir kieme neliko sniego,
kai spalvom žiema užklota..

traukia akį, vilioja širdelę
ir dangus toks beprotiškai mėlynas
lyg mama apkabinti gali..
Ak, tas juokas, vaikiškai tyras
ir džiaugsmas, sušildytas vėjo
laisvas smėlis tarp pirštų byra –
dygsta pilys mažyčio kūrėjo.
Vėl pavasaris šypsos iš drobės
iš minties ir širdies plakimo,
tyliai audžiai audėjos stropios
iš vaikystės žmogaus likimą..

Gėlės

Vėl Žemės rankos, tarytum gėlės
spalvom gražiausiom apkabino,
pavasaris jau atsikėlęs
kiekvieno laukia prie beržyno.
Vėl Saulė šypsenas mums laido
zuikučiais jie po dangų skraido
pavasaris vasariui jau atleido
kaip ir kasmet, dar vieną klaidą.
Vėl apkabinti geidžia rankos
mylėtą žmogų, tarsi gėlę
ir išsilieja begaliniai dangūs –
visi pavasariai jau atsikėlę...

Riteris

Jis vis dar klaidžioja
kažkur tarp tolių,
tarp medžių, kurie
stepėse paklydę
už vakar dieną, už rytojų
per šimtmečiais pramintą brydę..
Vėl Saulė kyla ir vėl leidžias,
sušilęs žirgas žolę vėl rupšnoja,
nenusiėmęs savo šarvo meldžias
ir vėl į kelią jis išjoja...
Naktis pavasariais pavirsta,
ilgėja dienos šviesmečių šešėliais
jo kūnas tvirtas ir siela nenumiršta
ant žirgo jis miegodamas ir atsikėlęs.
Viltis jį laiko likimo vingiuose
tikėjimas jį veda degintas
ir vandeniui užlietas,
o toje stepėje už medžių dingusi
tarytum vilkė –
moteris mylėta..

Kokiais vardais Tave vadinti?
Gal laumė? Ragana ar fėja?
Tau siela – degantis žibintas,
širdis – gegužis, o mintis – rugsėjis.
Kokiais sapnais Tu vaikštai per likimą?
Juodai–baltais? O gal spalvotais?

Brendi per debesų arimą
nakties rugiagėlėmis klotą.
Tau rytas lyg stebuklas kyla,
diena Tau dovanoja dainą
ir vakaras Tavoį širdy sušyla
kada vidurnaktis ateina...
Kokiais vardais Tave pašaukti?
Kokiom spalvom Tave tapyti?
Kokiais eilėraščiais Tavęs sulaukti?
Kokia lemtim Tave matyti?

Saulė

Kaip gražiai šį rytą Saulė patekėjo,
iš debesies, tarytum patalo, pakirdo
jai vaikiška daina iš rytmečio skambėjo
ir kiekviena gėlė ją žiedlapiais išgirdo...
Kaip anksti, dar neprašvitus, kilo žirgas baltas,
karčiais, tarsi spinduliais, palietęs viltį
ir tiesos, lyg meilės, padėvėtas paltas
apgaubė savim tikėjimą sušilti.
Kaip gražiai šį rytą atsimerkė vaikas,
uždainavęs Saulei, žirgui, gėlei –
vėl akimirkoje išsiliejo laikas
ir vėl šypsosi Kūrėjas, mus visus prikėlęs...

Ji, turbūt, ypatinga lyg fėja
ir, galbūt, buity nepaklydus,
paslaptinai gatvėmis skrieja,
lyg žibuoklė, švelniai pražydus.

Ji, turbūt, žavi šviesiaplaukė,
pasikinkiusi vėją it mintį,
jos, galbūt, tūkstančiai vyrų laukia,
kad jos paslaptį garsiai įminti...
Ji – jauna, ir graži, ir turtinga,
nei saldi, nei aštri, nei kampuota,
tartum fėja – ji ypatinga
ir pavasario išbučiuota...

Balandžio trylikta...
šeštadienis...
kažkur nulijo...
kažkas pramigo,
paryčiais sugulęs...
kažkam, tarsi rakštis,
pavasaris įsmigo...
kažką, lyg kūną,
suvyniojo į drobulę...
Ryte sekmadienis...
erdvėj pakimba raktas,
rakinantis vidurnakčio
istoriją.
lietus vėl išbarbens
melodiją į taktą
balandžio keturioliktos
rytojaus...
Balandžio trylikta...
šeštadienis...
kažkur nulijo...

kažkas pramigo,
paryčiais sugulęs...
kažkam, tarsi rakštis,
pavasaris įsmigo...
kažką, lyg kūną,
suvyniojo į drobulę...
Ryte sekmadienis...
erdvėj pakimba raktas,
rakinantis vidurnakčio
istoriją.
lietus vėl išbarbens
melodiją į taktą
balandžio keturioliktos
rytojaus...

Trys medžiai
ir gėlės,
dangus.. žemė... smiltys
pavasario vėjas,
tarpugirio iltys.
Žolė virš arimo
šaknis medžiams glosto,
vėl vėjas nurimo,
prigludęs prie skruosto...
Prasikala žodžiai
vaivorykštės vėjais
gyvybė po žemėm
spalvom išsilieja...

Praējo moteris

trapi ir išdidi

truputį.

Keistai laisva

ir nuodėminga,

patyrusi

ne vieną

būtį

ir mačiusi,

kad Žemėje

ne vien

tik pakalnutėm

sninga.

Praējo moteris

įraudus

lyg aguona,

o gal

tarsi migla –

be kontūro,

be kūno,

įkaitusi

lyg geležis

raudona,

ir baltiškai

palaiminta

Perkūno.

Praējo moteris.

praėjo... ir nuėjo...

Su savimi

nusinešė

neparašytą
knygą,
kuri kažkur
giliai
gyvenimą
skaudėjo,
bet
ėmė
tarp lietaus
ir raganų
užmigo...

Mamai

Sekmadienis pravers duris
į rytą Saulė įsilies,
pakvips pyragais kambarys
ir vakaro migla išblės.
Pražys žiedai, nukris rasa
ir melas tyliai išsisklaidys
Tu – šios akimirkos tiesa
ir mano meilė, ir viltis.
Ištiesi ranką per erdves,
palaimindama duoną ir mane
aš perplaukčiau visas marias,
dėl šios akimirkos delne.
Paliesi širdį šakomis,
lyg medis, samanotų kambarių
ir apsivysiu šaknimis,
dėkodama, kad dar Tave turiu...

Skrydis

Pakilt nuo žemės ligi žiedo,
tada nuo žiedo lig dangaus,
rasa per Žemės veidą rieda
ir atsispindi akyje žmogaus...
Nuskrist per pievą ligi miško,
per žolę, kurioje paklydo aidas,
geltonai pienės ant pavasario ištiško
ir spalvomis pražydo veidas...
Nutūpt ant delno linijų ir kreivių
išgirsti, kaip kažkur gegutė užkūkuos
ir susitikus tokį patį pakeleivį
paklusti tarp žiedų laukuos...

Duona

Tu nusiprausi savimi,
iškilusi iš nebūties tarytum rūko,
alsuodama kasdiene būtimi
ir šiluma, kurios lyg druskos, trūko..
Įkvėpsi vasaros, garuodama laužais,
pavasariu dalinsies, tarsi vėju,
apdovanojusi rudens dažais
žiemos eilėraščius, kurie tarp pirštų liejas...
Kvėpėsi ilgesiu... istorijom... namais...
vaikyste... šulinio svirtim... močiutės rankom...
ir meile apsigaubus, atsisėsi šalimais
tarsi malda, sujungus žemę–žmogų–dangų...

Onutė GAIDAMAVIČIŪTĖ pamažu įsijungė į pilaitiškąsias poezijos šventes. Dar visai neseniai gyveno Pilaitėje. Šiuo metu ji mūsų kaimynė iš Viršuliškių. Studijavo lituanistiką ir menotyrą. Ne viena solidi leidykla, prieš išleisdama knygą, kalbos redagavimą patiki Onai Gaidamavičiūtei. .Rašo doktoratą apie paukščius liaudies mene. Eiles pradėjo kurti po Mamos mirties. Tada buvo dvidešimties. Dalį eilėraščių paskelbė almanache „Varpai“, žurnale „Bajoras“, laikraštyje, „Žaliasis pasaulis“. Surengė ne vieną savo piešinių ir meninių nuotraukų parodą

© Onutė Gaidamavičiūtė

Tiesiog – fenologiniai pavasariniai stebėjimai

Tiesa, šiemet gulbės giesmininkės džiugino visą žiemą, net išskridę nebuvo...

tipeno oriai ir išdidžiai per sniegą... galvojau, ar nesusals, stebuklas, nesusalo...

Gulbės giesmininkės, nors ir panašios, bet kartu labai skiriasi nuo liaunųjų grakščiųjų gervių...

Jos, gulbės, nebaikščios, krypuoja sau nebailiai kaip žąsys,

o gervės... baugios...

ir štai per šiais metais, per vasario 16 d., nudžiugino net 40–ies pilkųjų gervių pulkas

Pakrovų kaimo pievose...

Vasario 16 d. pamačiau 40 gervių – žiema nugalėta...

Vasario 16 d. išgirdau ir pamačiau želmenines žąsis – dangus su žeme susimaišė...

Kovo 4 d. išgirdau pempes – vakaras pragydo...

Kovo 13 d. pamačiau baltąjį gandrą – visi ledai ištirpo... tik jis dar neparnešė, neparskraidino baltosios kielės ant savo uodegos...

Kovo 15 d. išgirdau juodąjį strazdą – vakaras nušvito...

Kovo 16 d. pamačiau du didžiuosius baltuosius garnius su želmeninėmis žąsimis ir gulbėmis giesmininkėmis – suskambėjo ir nušvito dangus...

Kovo 16 d. bitutės skraidžioja, neša nektarą iš snieguolių – ilgai lauktas pavasario pažadas...

Kovo 16 d. pamačiau spungę–drugelį – taip, jau tikras pavasaris...

© Onutė Gaidamavičiūtė

Adamui

Sapne palietei mane –

Myliu Tave

Tik sirenos ir kaukai aplink

Nemėgstu nieko adyti

Ir Majos šydas

Visi sapnai jame išnyksta

Gal nužudykite sapnus

Naktis it atominis sprogimas

Viska užtvindys...

© Onutē Gaidamavičiūtē

Ex... Dariui

Pakylėtas metafizinio apeirono

Tu, žmogau,

Nejauti nieko gyvo, esančio šalia.

Bijojai gerti

Mano vandens...

Norėjai katinus

Kastruoti...

Ir tu per gyvenimą nori eiti be jokių sunkių nešulių, tik su *Chesterfield* pakeliu...

Ir manai, kad mano finansinės problemos ir skurdas

Tik MAMONOS KULTAS...

O Viešpatie Švenčiausias...

Pasigailėk...

...

© Onutė Gaidamavičiūtė

Labiausiai žeidžiantys žodžiai

Žodžiai be gyvybės...

Oficialūs žodžiai...

Laba diena

Ir

Viso gero...

Parašyti

Apie KELIUS

Miesto erdves, traukiančias ir neigiamas vibracijas keliančias...

Taip pat ... bet pabiro žodžiai,

Pabiro kojinės

Nerandu

Nieko

Nu nupirk...

Tu nupirk man, Mama, kojinių...

ir šiltųjų patalų...

Tu nupirk

Man

Mama

Patalų...

Kad šalta nebūtų...

© Onutė Gaidamavičiūtė

Strazdai ir vyšnios...

Londonė, prieš Kalėdas,

Varnėnai ir lietūs...

Strazdai ir vyšnios...

Stirnabudės ir gulbės

Stirnabudės...

Melsvoji...

Kvapioji...

60 gulbių giesmininkų pulkas...

Kepiau...

Nežemiško nuoširdumo ir tyrumo jaunuolis...

Vėl šalia nukritusių antaninių obuolių radau melsvakočių
stirnabučių guobelę... pulkelį...

Kepiau...

Tilindžiavimai

Pilkosios pečialindos tilindžiavo nuo rugpjūčio pabaigos...

Dar ir dabar ties lazdyniniais langais (lazdynais apaugusiais) skraidžioja, virpina sparneliais tarsi kolibriai...

Vakare, ir dieną lyjant kaime, vakare Vilniuje girdėjosi ir gervių, ir žąsų balsai... ar ne per anksti?

Suvalgiau miniatiūrinį agurką, antrą iš savo daržo šiais metais, kaip tik, prieš šalnoms užslenkant... ir paskutinį saldinį obuolį, nuo obels, kuri tik šiais metais pasidabino obuoliais.. galiausiai vieną pomidorą iš šiltnamio... neįamžino kamera viso šito... o gal ir gerai... gal ir nereikia tų nebepasikartosiančių akimirkų taip saugoti, stabdyti...

Kaip ir nesugebėjau įamžinti bitės, prisnūdusios moliūgo žiede vėjuotą šalantį spalio pirmosios vakarą...

Stebuklai

Rugsėjo 2 dieną prie Alšios išvydau skrendantį tulžį pirmą kartą savo gyvenime

Nesigirdėjo gervių

Stebėjau tris didžiuosius baltuosius garnius pievose

Nors gandrai išskridę, gandro jauniklis ganėsi ir vaikštinėjo prie namų

Kelios savaitės tilindžiuoja pilkosios pečialindos

Stebuklai, kad pirmą kartą per dvidešimt metų užderėjo pomidorai...

Iš linkėjimų Simonui

Erzina miestas

Ir poniutės ypač

Perskrudę kaip *wištos*...

Grandinėm auksinėm apsikarstę...

Gal jos rusės ar ukrainietės...

Kaip Tu gyvas?..

Kaip...

Kaip nervina mane

Persipusčios tuščios poniutės...

Visgi orumo ir savigarbos iš jų neatimsi...

Nuo jų dvelkia dirbtinumu

ir naftalinu...

© Onutė Gaidamavičiūtė

Mindaugui

Pasiilgau

pasikalbējimo

pokalbio

su Tavim...

Taip,

Tu ir iš dangaus

Rāšai

Teberāšai

Laiškus...

Išsi...

Išsibarstę mintys...

Starring glances

Which are irritating me

.No concentration at all

Still

Žalčio žvilgsnio geografija

Savoj erdvēj

Atrodo, kad ramiau būti net numirus

Savoj erdvēj po žeme

Aviečių pradžia

Trešnės kelios prisirpusios

Mamos rudbekijas pražydo

Užvakar buvo gervių susibūrimas

Tikrai gervės – protėvių vėlės...

Kaip miražai atskrendančios ir ryto ūkanose

ištirpstančios...

Per paukščio žvilgsnio prizmę...

Gandras, gandalizdis – harmoningos sodybos – *axis mundis* – dalis.

Svarbūs ir nykstantys garsai...

Kaimuose nyksta ir garsai, nebesigirdi jau daugelio garsų...

Niekas jų nebeprikels...

Daugelyje sodybų – gaidžių giedojimo rytais...

Kaip ir girgždančios šulinio svirties...

Kaip ir gandrų džiugaus kleketavimo...

Kaip ir guvaus šelmeninių kregždžių klegesio...

Kaimuose nyksta žmonės, nyksta ir paukščiai...

Medaus kvaptis...

Medaus kvaptis,

nukelianti amžinybėn...

Išėjęs gyvenimas

Pabirę kūčiukai...

Prie šiukšliadėžės...

Apstybės gyvenimo...

Absurdas

Po visų kvailų bandymų mylėti,
tikėti ir lėkti,
galiausiai suvoki,
kad viskas, dėl ko buvai užsidegęs,
dėl ko emocijos svilo ir kaito,
yra / tėra tik absurdas...

Birutė GAUČIENĖ

Esu dzūkė. Gimiau Lazdijų rajone, Teizininkų kaime, netoli gražulio Dusios ežero, mokytojų šeimoje. Nuo pat mažumės dainuoju ir rimuojau. Baigiau Vilniaus Universitete rusų filologiją ir iki pat dabar dirbu mokykloje. Poezija, daina ir šokis mane lydėjo visą gyvenimą, lydi ir dabar. Aktyviai dalyvauju „Vingio“, „Menų sodo“ draugijose, esu Nepriklausomųjų rašytojų sąjungos narė. Mano kūryba yra išspausdinta daugybėje poezijos almanachų. Su poete Virginija Ruškiene kartu išleidome poezijos knygą „Žiemos karoliai“. Esu daugelio knygų su prof. Vytautu Šiaudyčiu bendraautorė. Iki pandemijos kasmet rengdavau savo kūrybos koncertus, esu sukūrusi daug dainų savo ir kitų poetų eilių žodžiais, kurias atlieku įvairiuose renginiuose ir knygų pristatymuose. Man poezija ir daina tai – mano gyvenimas, mano jaunystės eliksyras, o gamta ir gyvenimą mylintys žmonės – pagrindinis įkvėpimo šaltinis.

Meilė

Koks kankinantis jausmas ta meilė?!
Tai ji pakelia ligi dangaus,
Tai beviltiškai slepia apgaule,
Tai jauties, lyg netekęs brangaus...

Kartais širdį suspaudžia, lyg replēm,
Kartais norisi šokt ir dainuot,
Kartais norisi visko netekti,
Kartais viską gali atiduot...

Už tą vieną bereikšmį skambutį,
Už tą žvilgsnį akių mylimų...
Už tą – „Tavo tiktai noriu būti...“
Už tą, ištartą švelniai „myliu...“

Kai pražysta pavasarį sodai,
Sužaliuoja berželiai ir ievos,
Ir pasaulis kitoks tau atrodo,
Ir džiaugsmingos tada būna dienos.

Viskas džiugina akį ir širdį,
Tu, lyg vaikas, laiminga šypsais...
Tartum būtų tave kas nugirdęs,
Tais pavasario grožio kerais.

Nesvarbu, kur esi, kiek tau metų,
Jeigu MEILĖ aplanko tave,
Ją priimki be išlygų, drąsiai, –
Tai LIKIMO siųsta dovana.

Prie šermukšnio manęs tu palauk...

Gervių pulkas į pietus išskrido,
Dega klevas geltonai palaukėj,
Aš skubu pas tave iš pat ryto,—
Prie šermukšnio manęs tu palauki.

Aš pririnksiu tau saują kaštonų,
Kad mane visados prisimintum,
Klevo lapų tau puokštę geltonų,
Dovanosiu šiai dienai atminti.

Aš atnešiu tau vasaros dvelksmą,
Ilgesingai lietučiui dulsnojančią,
Tik manęs prie šermukšnio palauki,
Lapams krentant ir paukščiams plasnojančią.

Moja galvos gražuolių jurginų,
Kol šalna jų žiedų nepakando,
Aš žinau, aš jaučiu,— tu dar myli,
Groja vėjas mums rudenio tango.

Apkabinsi ir švelniai priglausi,
Į akis ilgesingai žiūrėsi...
„Ar nešalta, mergyte?“— paklausi,
Prie šermukšnio ilgai mes stovėsime...

Anksčiau ir dabar

O, Dieve mano! Kaip gi skuba laikas!..
Aš – jau močiutė, nors širdy – dar vaikas...
Anksčiau aš jam rašiau: „Ilgiuosi, laukiu, myliu...“
Na, o dabar: „Grietinės, bulvių ir kefyro...“

Kartu prabėgo šitiek daug jau metų!..
Abu tiek visko – šilto – šalto matėm.
Anksčiau visur kartu su juo norėjau būti...
Na, o dabar: „Kad tik darbe užtruktų dar truputį...“

Mes viens be kito negalėjome ilsėtis,
Galėjom vienas su kitu be perstojo kalbėtis...
Anksčiau jis man žvaigždes žadėjo nurašyti...
Na, o dabar baisu kažko net paprašyti...

Kiek daug keliauta, šokta, kiek dainuota!..
Kiek vienas kito laukta, kiek svajota...
Anksčiau nueidavom į teatrą ir į kiną...
Na o dabar: „Eik! Netrukdyk man! Aš žiūriu krepšinį...“

Kaip, laikui bėgant, viskas pasikeičia!
Kadais mylėję, vienas kitą vos pakenčia...
Anksčiau sakydavo: „Iš meilės aš – apakęs!“
Na, o dabar: „Kur buvo mano akys?!“

Perla JASIŪNAITĖ

Gimusi ir užaugusi Vilniuje, baigusi Vilniaus Licėjų, devyniolikos metų išvyko į Londoną. Ten, Goldsmiths koledže, Londono Universitete, baigė Socialinės Antropologijos bakalauro studijas. Vėliau Edinburgo Universitete įgijo Religijų Studijų magistro laipsnį. Tuo metu, ji nuolat ieškojo, keliavo ir tyrinėjo šį pasaulį siekdama surasti būdą išties būti jame laiminga. Iš šių kelionių ir tyrinėjimų gimė pirmoji knyga – „Naujojo Amžiaus Hipiai“. Dabar ji rašo „Širdies Monologus“, miniatiūrų seriją (publikuojama Facebooke @PerlaJasiunaite) kviečiančią ir įkvėpiančią žmones keliauti kartu link tikrojo savęs. Kūriniai pirmiau gimsta angliškai, o po to jie verčiami į lietuvių kalbą.

Perla JASIUNAITE

Born in Vilnius, Lithuania at the age of 19 she left to London. There she graduated BA Anthropology at Goldsmiths, University of London, later graduated MSc Religious Studies at the University of Edinburgh. Meanwhile, she kept looking, travelling and exploring this world to find a way to be truly happy in it. These journeys and explorations have become her first book „New Age Hippies“. Now she is writing „Heart Monologues, a series of short posts (published on Facebook @PerlaJasiunaite) inviting and inspiring people to journey together towards their true selves.

A Flow

Everything else disappeared. There was only this little beach, ocean and the sun – only here and now. All the things that have or haven't happened or the different possibilities of the future vanished. They went away with a simple thought: "Well, actually, it is not that important" and I remained standing on this beach in a blissful silence. Only the sound of the crashing waves, the glitter of the sun rays playing on the water, the warmth of the sun and the gentle breeze. It's just magnificent. It had happened before. I was still quite young and the four of us were in the yurt and it appeared to me that there was nothing else left in this world, just this yurt floating somewhere in the cosmos. There were just me and three other people so important and dear to me in a cosy round space with a wood burner, small table and plenty of colourful sheets, blankets and cushions on the softness of woollen rugs. We smoked different herbs, ate apple cake, drank tea, talked, laughed and danced a lot. Everything else ceased to exist. I was alive, everything was happening here and now. It lasted one night or it might have been some months it doesn't really matter. I healed, I grew and came out much stronger than I was before.

Every dance I danced in that yurt was leading me towards love which was the only way as all four of us knew. Only love could save us. Beloved's words were sounding again and again "Love is like a thin thread left for us by God that could take us through the entire realm of heaven–hell, rituals and fighting into the bliss. Always aim for love, aim for love and bliss."

Every story I heard in it was showing me how mad this world was. Hardly anyone knew what they were doing but everyone was teaching each other what they should do with their lives. We laughed so hard. I laughed so hard because I saw that I was exactly the same. I had no clue who I was and what I was

doing in this world but I had a strong opinion about what others should or shouldn't do. So, I aimed. I aimed really hard for awareness and love.

Tea, cakes, smokes and friendships. Four of us were brought together, and we all had the same aim. I loved them and all three of them were very dear to me. Sometimes, I could hardly stand them and hated them as much. We supported each other on our paths but then hurt each other willingly or unwillingly. These people were making me aware of myself better than anyone else and I was grateful for that, but sometimes I just couldn't take it anymore. There were different situations, a love triangle or a couple of those and it was very intense but I healed and I grew.

Then we had to go away, everything fell apart and faded away. I forgot my aim. I started wanting and fearing. I was investing a lot of time and energy into chasing some things while trying to prevent others. I wanted to become someone and to make something of my life and it was exhausting. Yet, here I am now standing on this beach and everything else disappeared again. I did not waste those years of chasing and preventing, I became stronger and wiser. However, now I am ready to let all of it go. It is no longer important. The blissful silence, which appears when the inner chatter fuelled by wanting and fearing disappears, is too beautiful to start chasing something again.

This time it is very different. There is only me, my beloved one, a small sunny beach and the vastness of the restless ocean. Everything is very intense again but, somehow, it is much more gentle and delicate. There are no more psychoactive herbs. This time there are gentle ocean waves that emanate soft peaceful love. They keep rolling and each of them is flooding my heart.

The two of us face each other. I know that we came together to learn self-love, that we are mirrors to one another and this is

how we learn. Sometimes it is very challenging. We love each other. For a very long time, it seemed to me that our feelings were the only thing that gave meaning to my life. They were so strong and so gentle and were getting me into such ecstasy each time everything was okay between us. I really did not want to lose those feelings. Then, one word from him could hurt me like a sharp knife making a deep wound in my chest. Things were becoming unbearable and I did not want to live anymore. However, I continued clinging.

Now, I am not afraid anymore and I am letting him go. It is no longer important if we stay together or not. The next moment, I no longer see any reasons why we should part. I see clearly that together we could give so much more to this world. He is as he is and everything becomes absolutely beautiful, if I accept him this way. In the end, it was me all along.

It all comes back. Within the next few days anger, disappointment, the feeling of being unappreciated or insulted come back again. Blissful silence vanishes somewhere and everything again appears hopeless and impossible. Yet, those deep states of inner bliss or peace never pass without a trace. Although, at the beginning, I panic a bit, I calm down much quicker.

I realise that the trick is not to make it so that all those unpleasant emotions, feelings and states would never come to me again. It is simply impossible, this is not how this world is made. The trick is to be aware and let them come and go as easily. Not to fall into despair upon encountering something uncomfortable, not place blame on someone for it or maniacally run around trying to fix the situation. It is to observe, to understand that this way of feeling is nobody's fault, nor yours nor anyone's else. These states, these thoughts have been here for centuries.

It is good I am still on this beach. Nothing else is happening here. Only waves keep rolling, lizards run past from time to

time and small fishes and seabirds are catching each other in the low tide puddles. Beloved and I do not go anywhere, unless it is really necessary, and keep our days slow. My to-do list is only comprised of bathing in the ocean before sunrise, cooking something simple on a small gas stove twice a day and sweeping our tent sometimes. I have time, space and energy to observe. Without anything else to think or worry about, I have no more excuses to run away and I dive deep inside. Just observe, nothing else and yet worldwide dramas are passing through me. I am practicing, I am learning and I get ready. These few months of such simple living make the changes possible. I heal and become significantly stronger.

It really works like this. Some months in nature with a simple setup improves my physical health. The elements around and the physical work that I start doing naturally like carrying water or food, climbing up and down the hill, making platforms for the tent etc. really help. More to that, the simple setup reduces my requirements and demands to the outside world. With way fewer things to worry about, I notice that life is beautiful just like that with a possibility to have a slow walk, see the sunrise, or just sit and watch restless ocean waves. It is enough. No more need to become someone, prove something or achieve anything. It frees a huge amount of energy in me, allows me to rest and recharge.

My worldview changes and I cannot believe how fast it happens. More and more things and actions become unimportant. Only love, relationship with Beloved and my inner state become priorities. And it is for real, it is not something that I should theoretically prioritise at some point, but it is what matters here and now. I cannot believe how relieving it is and how joyful. It is a solution for me. I guess it could be a solution for others, for humanity, for the planet. No, it is not always easy. There are dramas, there is heaviness, there are arguments. But they come and they go, they don't

require as much time and energy from me.

Everything is changing so fast that it is hard to grasp and I feel challenged. Beloved always knew what was going on and what to do with it, but now even he does not understand. We face it together, we are learning to face it together.

Visa kita pradingo. Liko tiktai šis mažas paplūdimys, vandenynas ir saulė, – tik čia ir dabar. Viskas, kas įvyko ar neįvyko, ir visos kitos ateities galimybės išnyko. Jų neliko dėl vienos paprastos minties: „Na, išties, tai ne taip ir svarbu“, ir aš likau stovėti šiame paplūdimyje palaimingoje tyloje. Tiktai lūžtančių bangų garsas, vandenyje žaidžiančių saulės spindulių blizgesys, saulės šiluma ir švelnus vėjelis. Tiesiog nuostabu.

Taip atsitiko ir anksčiau. Aš dar buvau visai jauna, mes keturiese buvome jurtoje, ir man atrodė, kad šiame pasaulyje nieko daugiau nėra, tiktai ši kažkur kosmose skriejanti jurta. Buvau tiktai aš ir trys kiti žmonės, – tokie svarbūs ir brangūs man jaukioje apvalioje erdvėje su krosnele, mažu staliuku ir daugybe spalvotų paklodžių, antklodžių ir pagalvėlių ant minkštų vilnionių kilimų. Mes rūkėme įvairias žoleles, valgėme obuolių pyragą, gėrėme arbatą, kalbėjomės, juokėmės ir daug šokome. Visa kita neegzistavo. Aš buvau gyva, viskas vyko čia ir dabar. Ar tai būtų trukę vieną naktį ar kažkiek mėnesių, išties, tai buvo nesvarbu. Aš sveikau, aš augau ir tapau daug stipresnė nei anksčiau buvau.

Kiekvienas šokis, kurį šokau toje jurtoje, mane vedėl ink meilės, kuri buvo vienintelis kelias, ir mes visi keturi tai žinojome. Tik meilė galėjo mus išgelbėti. Mylimojo žodžiai vis skambėjo ir skambėjo: „Meilė tai tarsi plonas mums Dievo paliktas siūlas, kuris mus gali pernešti per visą žemės rutulį, kuriame yra rojus ir pragaras, ritualai ir kovos, – iki palaimos. Visą laiką siekite meilės, siekite meilės ir palaimos.“

Kiekviena istorija, kurios klausiausi, liudijo, koks išprotėjęs šis pasaulis. Beveik niekas nesupranta, ką iš tikro daro, bet visi

vienas kitą moko, kaip reikia gyventi. Mes labai smarkiai juokdavomės. Aš taip pat labai smarkiai kvatodavausi, nes mačiau, kad ir aš lygiai tokia pati. Aš visiškai neįsivaizduodavau, kas aš tokia ir ką veikiu šiame pasaulyje, bet turėjau labai tvirtą nuomonę apie tai, ką kiti turėtų ar neturėtų daryti. Taigi, aš labai smarkiai siekiau sąmoningumo ir meilės.

Arbata, pyragai, dūmai ir draugystės. Mes visi keturi buvome suėję draugijon ir turėjome tą patį tikslą. Aš juos mylėjau ir jie visi trys man buvo labai brangūs. Kartais, aš vos galėdavau juos pakęsti ir nekenčiau jų taip, kaip ir jie manęs. Mes vienas kitą palaikėme šiame kelyje, bet norom ar nenorom skaudindavome vienas kitą. Šie žmonės versdavo mane daug geriau save nei bet kas kitas pažinti, ir aš buvau už tai dėkinga, bet kartais nebegalėdavau to pakelti. Buvo įvairių situacijų, meilės trikampis ar keletas jų ir buvo daug įtampos, bet aš sveikau ir augau.

Kartą mums teko išvykti, viskas sugriuvo ir išblėso. Aš pamiršau savo tikslą. Aš vėl turėjau norų ir jų bijojau. Besivaikydama vienų tikslų ir bandydama užkirsti kelią kitiems, aš tam skyriau labai daug laiko ir energijos. Aš norėjau kažkuo tapti ir kažką pasiekti savo gyvenime ir tai mane sekino.

Štai aš vėl stoviu šiame paplūdimyje ir visa kita vėl pradingo. Aš neiššvaisčiau veltui tų metų, kol kažko vaikiausi, kol kažko **nenorėjau**, aš tapau stipresnė ir išmintingesnė. Tačiau, dabar aš pasiruošusi visą tai paleisti. Tai visai nebesvarbu. Palaiminga tyla, atsirandanti, kai pradingsta norų ir baimės kurstomas vidinis dialogas, yra per graži, kad iš naujo pradėčiau kažko vaiktis.

Šįkart viskas visiškai kitaip. Esu tik aš, mano Mylimasis, mažas saulėtas paplūdimys ir nerimstančio vandenyno platybė. Viskas ir vėl labai intensyvu, tačiau viskas kažkaip švelniau ir subtiliau. Nebėra psichoaktyvių žolelių, šį kartą yra švelnios

vandenyno bangos, skleidžiančios švelnią, ramybės sklidiną meilę. Jos vis ritasi ir kiekviena jų užlieja mano širdį.

Mes esame vienas priešais kitą. Aš žinau, kodėl mes susitikome, – kad išmoktume save mylėti, kad esame vienas kito veidrodžiai, ir kad taip mes mokomės. Kartais tai labai sunku. Mes mylime vienas kitą. Labai ilgą laiką man atrodė, kad mūsų jausmai yra vienintelis dalykas, kuris suteikė mano gyvenimui prasmę. Jie buvo tokie stiprūs ir tokie švelnūs ir pakylėdavo mane į tokią ekstazę kiekvieną kartą, kai viskas tarp mūsų būdavo gerai. Aš tikrai nenorėjau prarasti tų jausmų. Tada vienas jo žodis galėdavo mane sužeisti tarsi aštrus peilis, pjaunantis gilią žaizdą mano krūtinėje. Viskas pasidarydavo nepakenčiama ir aš nebenorėdavau gyventi. Tačiau, aš vis laikiausi įsikibusi. Dabar, aš nebebijau, aš jį paleidžiu. Nebėra svarbu, ar mes liksime kartu, ar ne. Kitą sekundę, aš nebematau priežasties, dėl ko mes turėtume išsiskirti. Aš aiškiai matau, kad mes kartu galime daug daugiau duoti šiam pasauliui. Mylimasis yra toks, koks yra, ir viskas tiesiog pasidaro labai nuostabu, kai aš jį tokį priimu. Galų gale, visą tą **laiką visur esu aš**.

Viskas sugrįžta. Po keleto dienų pyktis, nusivylimas, jausmas, kad esi nevertinama ar įžeista, vėl sugrįžta. Palaiminga tyla kažkur pradingsta ir viskas vėl atrodo beviltiška ir **nepakeliama**. Tačiau tos gilios palaimos ir ramybės būsenos niekada nepraeina be pėdsakų. Nepaisant to, kad iš pradžių aš truputį supanikuojau, aš labai greitai nusiraminu.

Aš suprantu, kad **tai triukas** nesielgti taip, kad nemalonios emocijos, jausmai ir būsenos niekada daugiau man nepasikartotų. Tai paprasčiausiai neįmanoma, – ne taip yra sukurtas šis pasaulis. **Triukas** yra likti sąmoningam ir leisti visam tam ateiti ir taip pat vienodai lengvai leisti išeiti. Susidūrus su kažkuo nemaloniu, nepulti į neviltį, nieko dėl to nekaltinti ar karštligiškai blaškytis bandant ištaisyti situaciją.

Triukas yra stebėti, suprasti, kad niekas nėra kaltas dėl šitos savijautos, – nei tu, nei kažkas kitas. Šios būsenos, šios mintys jau daug amžių yra tiesiog čia su tavimi.

Gerai, kad aš vis dar esu šiame paplūdimyje. Čia nieko daugiau nevyksta. Tiktais bangos vis ritasi, driežai retsykiais prabėga pro šalį ir mažos žuvytės su jūros paukščiais vaiko vienas kitą atoslūgio balutėse. Mylimasis ir aš niekur neiname, nebent tikrai kažko reikia, ir leidžiame dienas niekur neskubėdami. Mano darbų sąrašas susideda tikrai iš maudynių vandenyne prieš saulėtekį, kažką paprasto pagaminti ant turistinės dujų viryklės du kartus per dieną ir kartais iššluoti mūsų palapinę. Aš turiu laiko, erdvės ir energijos stebėti. Neturėdama nieko, dėl ko ką verta pergyventi ir apie ką galvoti, man nebereikalingi pasiteisinimai, kodėl turėčiau kažkur skubėti, ir aš giliai pasineriu į save. Tikrai stebiu ir nieko daugiau nedarau, bet vis vien pasaulinio masto dramos slenka per mane. Aš praktikuojusi, mokausi ir ruošiuosi. Tie keli tokio paprasto gyvenimo mėnesiai davė apčiuopiamų pokyčių. Aš giju ir darausi ženkliai stipresnė.

Tai tikrai taip veikia. Gyvenimas kažkiek mėnesių gamtoje paprastomis buities sąlygomis prisideda prie geresnės mano fizinės sveikatos. Vanduo, saulė, žemė ir grynas oras aplinkui ir fizinis darbas, kurį įprastai atlieku, toks, kaip vandens ir maisto nešiojimas, laipiojimas aukštyn ir žemyn nuo kalno, pagrindo palapinei paruošimas ir taip toliau, tikrai padeda. Dar daugiau, – paprasta buitis mažina mano poreikius ir reikalavimus išoriniam pasauliui. Nesijaudindama dėl daug ko, aš pastebiu, kad gyvenimas yra tiesiog gražus, leidžiantis vaikščioti neskubant, matyti saulėtekį ar tiesiog sėdėti ir stebėti nerimstančio vandenyno bangas. Nebėra poreikio kažkuo tapti, kažką įrodyti ar pasiekti. Tai manyje išlaisvina labai didelį kiekį energijos, leidžia man pailsėti ir pasikrauti.

Mano pasaulėžiūra keičiasi ir aš negaliu patikėti, kad tai vyksta taip greitai. Vis daugiau ir daugiau dalykų ir veiksmų

pasidaro nebesvarbūs. Tik meilė, santykiai su Mylimuoju ir mano vidinė būseną tampa prioritetais. Ir tai tikra, tai nėra kažkas, kam kažkada turėčiau teikti pirmenybę, bet tai yra kas svarbu čia ir dabar. Aš negaliu patikėti, kad nuo to taip palengvėja ir kiek džiaugsmo tai suteikia. Tai mano apsisprendimas. Manau, kad tai galėtų būti apsisprendimu ir kitiems, žmonijai, planetai. Ne, ne visada tai lengva. Yra dramų, sunkumų, nesutarimų. Bet jie ateina ir pračina ir nebereikalauja tiek daug laiko ir energijos iš manęs.

Viskas taip greitai keičiasi, kad ir man susivokti darosi sunku ir sudėtinga. Mylimasis visada žinojo, kas čia vyksta ir ką su tuo daryti, bet dabar net ir jis nesupranta. Mes su tuo susiduriame kartu, mes mokomės kartu su tuo susidurti.

Salininkietė **Birutė KANEVIČIENĖ**

Kuriu poeziją, prozą, dainų tekstus ir muziką, rengiu autorinius dainų ir poezijos vakarus. Savo kūryboje gvildenu žmogaus vidinę būseną, apmąstau gyvenimo kelių religinės filosofijos, dvasinių dėsnių šviesoje. Esu išleidusi savo poezijos ir miniatiūrų knygą „Atvertos langinės“ (2016, 224 p.), poezijos rinktinę „Būties atšvaitai“ (2020, 320 p.). RIDSALES kūrybinė spaustuvė leidinių serijoje „Žodžių, surašytų į knygą, laiko bangos nenuplaus...“, skirtoje rašančiųjų kūrybai, išspausdino trisdešimties eilėraščių knygelę (2021), taip pat mano kūriniai ne kartą publikuoti Lietuvos kultūros, kūrybos, savasties ir tautotyras mėnesiniame laikraštyje „Gintaro giminė“, Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus leidinyje „Suvalkietis“, Pilaitiško poezijos pavasario leidinyje „Gyvenimo ugnis būties sparnais plasnoja“ (CD, 2021), tarptautiniuose almanachuose: „Vieną kartą Šilaičių karalystėje“, „Meilės atodūsiai“, „Smalsučių kelionė per žemę“, „Atvertos širdies vizijos“, „Ir sumainė aukso žiedus bočiai“, „Pašnekesiai su gėlėmis“, „Menų puokštė Vilniui“, „Žvilgsnis į Vilnių“ ir kitur. Esu sukūrusi 55–ioms dainoms tekstus ir muziką, išleidusi pačios sukurtų bei įdainuotų dainų albumą „Laiškai tyloje“ (CD, 2016). Sudariau ir išleidau poeto, tremtinio, Pasaulio tautų teisuolio Jono Stašaičio (1921–2012) (po mirties) poezijos rinktinę „Žmogus opi planeta“ (2014, 632 p.). Poeto 100–ųjų gimimo metinių proga sukūriau vaizdo įrašą „Žmogus opi planeta. Poeto Jono Stašaičio gyvenimo ir kūrybos retrospektyva“ (CD, 2021). Esu Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos, Tarptautinės literatų, rašytojų ir menininkų gildijos „Vingis“, asociacijų LATGA, Lietuvos kūrybinės raiškos „Menų sodas“, Kultūros, meno ir mokslo „Kūrėjų menė“, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos narė.

Birutė Kanevičienė.

Vilniaus mokytojų namai. 2022.

Fotografė – Aldona Katilienė

Alsavimas

Į būtį smelkiasi kvapnus žydėjimas,
aksomas žiedlapių jausmų gimimą glosto,
svaigus alsavimas užtvindo visumą,
šviesos galia vėl skelia ryto rimtį.

Dangus išbarsto kerintį lengvumą
mažais lašeliais, nubučiuotais saulės,
garsai užpildo tolių tuštumą,
atsiveria gyvybės naujos erčios.

Laike sunertos minčių gijos
į širdies audeklą įsagsto viltį,
pripildo esatį kitokio pajautimo,
kai lūpos taria meilės maldą.

Pojūtis

Šnabždesiais miškų palydėjau dieną
ir rugiagėlių mėlio žvilgsniu,
kai bridau širdies plotų dygliuota ražiena,
kai kritau pakelėj grumsteliu.

Susipynę jausmai, prigludę prie žemės,
galynėjos su šėlstančio vėjo gūsiu,
o pakilę į saulės nudegintą dangų,
įsiliejo gelmėn pilkų debesų.

Kai šviesa pasējo skambantį džiaugsmą
ir iš sąstingio brido būtis, –
skleidēs spalvos, – pražydo sielos palaukėj
įstabiausiais žiedais nemarūs jausmai.

Atvertys

Ilgesys slėpiningas,
praeities atvertis,
skaudžiai sminga į širdį
tuštumos smaigalys.

Būtas laikas suvarsto
narelius dabarties,
šuoliais bėgu į tolį,
tu šauki: neskubėk.

Krinta sutemos sielon,
kyla marių banga,
dangų priglaudžia žemė,
kai išnyksta riba.

Vėjas išplėšia žvaigždę
iš tankmės debesų,
išgirstu tylų balsą:
tu mylėk, tave aš myliu.

Šviesos apsuptyje

I

Surinkau pasakytus žodžius,
pilnaties lauke pasėjau,
aveles baikščias rikiavau,
nežinion skausmingai riedėjau.

Miraže klajojo dvasia,
pienių vynas lūpas suvilgė,
ilgesys palytėjo ranka,
šviesos srautas perskrodė būtį.

II

Šviesos dalelių atspindžiai
tamsos koridorius nušviečia,
baimingai krūpčioja klasta,
tiesos akis išvysti bijo
išaušusioj dienoj –
iliuzijų pasaulis nyksta.

III

Sūpynėse švelnumas supos,
į aukštį begalinį kilo,
būtis, sugėrusi Visatos tylą,
žibintą meilės alyva pripildė
ir žiebė naują Viltį.

Danutė Katkauskaitė–Ruseckaja, Vilnius, Lazdynietė

Gimiau ir augau kaime – kaimo vaikas širdyje esu iki šiol, nors Vilniuje gyvenu daugiau kaip 50 metų. Jame jau gimė trys mano kartos. Tik gimtuosiuose namuose vėl jaučiuosi savimi, buvimas ten leidžia pasijusi gamtos dalele. Kiekvienas akmenukas glotniai gulasi po mano kojomis, kad nesužeistų, smilgos palinksta, švelniai glostydamos basas pėdas, iš ilgesio apdulkėję langai nušvinta, mane pamatę, nes sugrįžau, nes vėl išglostysiu sienojus, nusilenksiu slenksčiui, ne kartą mokinusiui nuolankumo ir pagarbos, žengiant per jį...

Esu dvyliktais vaikas šeimoje, dešimtoji, paskutinioji mergaitė. Tėvai mus augino meilėje, mokė darbštumo ir doros; to mokiau ir aš savo vaikus. Dėkoju Dangui, kad jie užaugo darbštūs, sumanūs, geraširdžiai, suprantantys, atjaučiantys, padedantys, dabar patys meilėje auginantys savo penkias atžalas, laikantis tradicijų ir papročių.

O aš, finansininkė, atsargos karys, rašau eiles apie Dievą, Tėvynę, tėvus, vaikus, meilę, egzistencijos prasmę, perleisdama visus siužetus per savo širdį. Kiekvieną eilėraštį jausmais išglostinėju, įsikūniju – lyg apie save rašyčiau, lyg tai būtų mano istorija. Labai džiaugiuosi, jei skaitytojai eilėse atpažįsta save, o siužetai būna artimi jų sielai ir širdžiai.

Išleidau 16 savo poezijos knygų ir 2 eiliuotas knygeles vaikams; pakeliui dar dvi poezijos knygos. Daugybė eilėraščių, paskubomis surašytų ant popieriaus skiaučių, kasos čekių, vokų, bloknotų ir pan., laukia savo valandos, kad galėtų sugulti į naujas knygas ir išeiti į žmones.

Smagu, kad daug dešimčių mano eilių virto dainomis, kurios skamba ne tik Lietuvoje, bet ir JAV, Airijoje, Anglijoje ir kitur.

Džiugu, kad prasmingiausias mano „kūdikis“ – Šilaičių menų festivalis – atšventė jau dešimtąjį jubiliejų. Visus festivalius, poezijos šventes ir koncertus organizavau, režisavau ir scenarijus kūriau pati; dėka talentingų švenčių dalyvių, aktyvių meno kūrėjų jie buvo sėkmingi ir gausiai lankomi. Atvažiuokite ir Jūs rugpjūčio 4–5 dienomis į vienuoliktąjį Šilaičių menų festivalį „Obeliskas gimtajam žodžiui“: parodysite savo menus ir pasidžiaugsite kitų sukurtais! Šios eilės – mano širdies dalelė Jums. Malonaus skaitymo!

Aš – kaip vanduo

Aš – kaip vanduo: ledinė būnu,
Kai žodžių šurpas eina kūnu,
Švelni lyg šilkas arba garas,
Kai meilėje bučiuojas žaros.

Galiu lyg potvynis skandinti
Aistroj, o rytą išsiginti.
Atoslūgiu taipogi būnu,
Kai reikia pailsėti kūnui.

Įskaudinta aš – lyg fontanas
Ar upė būnu, kai mes ramūs.
Pralaužus užtvanką, laikykis:
Nuleisti garui tu – kaip sykis.

Aš – stichija arba cunamis,
Jei cinikas užgauna, chamas...
Kely visur palydi Mūza.
Vandens širdis nevirs medūza.

Atgal Ī gimtinē

Menu javu laukus paplentēj,
Kiekvienā pabaigtuviu šventē,
Jazminu krūmus palei sodziņu,
Kieme – pusnis līnu paklodziņu,
Ant virviu dailai sukabintu,
Ir tautiskumu kraičio spintu,
Ir papročius visus prie stalo,
Ir ranku, kuri skausmu valo,
Ir blyškiu šviesu prie balanos,
Ir kojas ten, kur karvēs ganos,
Per speigu – šuoliais greit už kampo...
Virš stalo – žibalinē lempu
Ir aslu trupančiu, plūktinē,
Ir visku, kas ryšku gimtinēj...
Mažais žingsneliais nupēduota
Vaikystē iria savo luotā,
Relikvijas visas sukrovus.
Sugrižē vēlei tampam drovūs.
Mane ten glaudē mama, tētis,
Pirmoji meilē šalia klēties,
Pražydē tvoros visam kaime...

Savon giminēn grižti – LAIMĒ!

Atsiprašymas

Jei ko nors nepastebėjau
Šioj gyvenimo alėjoj,
Praėjau, akis nudelbus,
Ar nesuteikiau pagalbos,
Nepaskambinau senokai,
Nerašiau, atėjus progai,
Neglaudžiau, nepalydėjau...
Priežastis – nebegalėjau:
Gal sirgau, labai skubėjau,
Tąkart laiko neturėjau,
Pamiršau, sutrukdė kliūtys,
Laiko buvo vos truputis...
Kol širdis dar nenurimo,
Meldžiu jūsų atleidimo!
Širdyje nėra aitrumo,
Pykčio, nuoskaudų, godumo,
Priešiškumo ar pavydo...
Sąžinė nedėvi šydo.
Siunčiu prašymus aš Dievui,
Kad sušvelnintų storžievių,
Siųstų dvasinių vertybių,
Turiniu įvairialypių.

Žmogus jom atsigaišina

Ir ydas savas naikina.

Palengvēti širdžiai noris.

Švari sąžinė – besvorē.

Dalia ir pasirinkimas

Visi turim savo daliā,

Renkamēs, kā imt ī keliā,

Kur pasukti, kur sustoti,

Kokiā pasirinkti stotī...

Einam tiesēm, kartais kreivēm.

Pasivijē pakeleivī,

Tylim arba šnekučiuojam,

Ar sparčīau pro jī žingsniuojam...

Daliā turim numatyā.

Galim keliā rinktis kitā?

O gal jī Dalia diktuoja

Ir apsaugo nuo pavojū?

Kaip bebūtū, klumpam, keliam

Ir vėl ruošiamēs ī keliā,

Ir svajojam, savo siekiam...

Kas diktuoja mūsū siekius?..

Dienos dovana

Kiekviena diena – tai nuo Dievo laiškas.
Patirtis sena – tvirti žingsniai, aiškūs,
O kai nežinai net nuo ko pradėti,
Stoji laikinai, imi knebinėti
Atvejus visus, visas galimybes:
Vienas per tiesus, kitas jau išklibęs...
Vidury dienos tampa viskas aišku.
Klaidos nė vienos – Dievui siunčiam laišką:
„Ačiū už rasas ir sodrumą pievų,
Atrastas tiesas be sunkumų, Dieve!
Padėkoti Tau man kas kartą noris,
Kad girdžiu, matau, naštos lengvas svoris,
Kad pavakary ūkanos išnykę...”
Vartai atviri, nes aš – katalikė!

Dievas ir žmogus

Sukūrė Dievas žmogų tik į save panašų,
Todėl kai mato slogų, nusiraminti prašo.
Kas girdi Dievo žodį, tas Jo takais nueina,
O tie, kam Jis pabodęs, sumoka aukštą kainą.

Nemoko ir nedaro mums Dievas nieko blogo
Ir sielā mūs nemariā priims po savo stogu.
Jei sugebēsim Dešimt Īsakymū klausyti,
Greit pasibaigs mūs bēdos, pradēsim sparčiai gyti.

Žmogus, valia Aukščiausio, taip pat yra kūrējas;
Galva ir rankos kuria, vos minčiai suspurdējus:
Kas stato, drožinēja, o kas vaikus augina,
Kas vaismedžius prižiūri ant lauko tušcio, plyno...

Mūs nuodēmēs – tai purvas, juodai apguleš karmā.
Klaidas savy īstaisius, bedugnēn visos garma.
Kiekvienas puikiai žinom, kad blogis traukia blogi.
Jei sieloj – akmenynas, atgal Ī kuprā smogia.

Nors prigimtis mūs – Dievo, bet JIS tik Visagalis,
Mūs likimus nusprēsti tiktai Aukščiausias gali.
Īsteisina be kyšio, nevykdo paliepimū...
Daug galim īstaisyti, kol siela nenurimo.

Pasiuntē šviesius darbus, žodžius ar netgi minti,
Mes Dievui tampam svarbūs, jis skuba apkabinti.
Ne Dievas siunčia blogi ir sunkina mūs karmā.
Kai valom sielos rūbā, nepagailēkim šarmo.

Gēstanti meilē

Gēstant meilei, namai sparčiai vēsta,
Tyla slegia ar erzina, žudo...
Ten, kur ašaros, veisias pelēsiai,
Išdavystēs strēle varsto judas...

Ant lentynų puošnių būna dienos
Tol, kol meilē vedžioja už rankos.
Jų nēra ten, kur aklino sienos.
Atviroj širdyje meilē lankos.

Gimtoji kalba

Kas lietuviui – gimtoji kalba?
Tai – kilmē, savitumas ir būdas...
Jai, seniausajai, mūs pagarba
Ir kai šviesūs laikai, ir kai gūdūs.

Ji – didžiausia tautos dovana,
Artima giminaitē sanskrito.
Net kai degē namuos balana,
Iš širdžių ir galvų neiškrito.

Caras draudė – mokino tėvai,
Žodžiai ėjo iš lūpų į lūpas.
Lenkai stengėsi irgi labai
Kalbą menkinti, bet ji neklūpo!

Tai – gimtoji kalba mūs mamų,
Tapatybė tautos, savitumas!..
Kai ją girdime, sieloj ramu,
Net svetur šventė sąžinės rūmuos.

Kalba – mūsų tautos pamatai!
Bočiai saugojo, nešė nuo seno.
Kalbai mirštant, žiūrėsim kaltai.
Gyvastis – kalba. Lai ji gyvena!

Gyvenimo pasakos tęsinys

Žiema gražiausia – kai nepusto,
Kai snaigės – lyg lengva skara –
Ant lauko leidžiasi mieguisto.
Širdis šiam grožiui pravira.

Jaučiuos lengva ir pakylėta,
Švari lyg snaigė nekalta.
Kol skrydy leidžiuosi iš lėto,
Tol pasaka dar nebaigta.

Gyvenimo rašikliai

Ateičiai rašyti daug pieštukų mėtos.
Kartais raidės slidžios arba itin lėtos,
Dailus raštas gula ar prikeverzotas...
Popierius nedūla, kiek jį bevartotum.

Rašome vis, rašom... Braukti noris – veto!
Lig mažiausio lašo liks gale siužeto –
Nieko neištrinsi ir nepataisysi.
Kartais skaudžiai tvinksi širdyje, akyse.

Rodos, kas čia tokio? Nubraukei – ir tuščia,
Matom atitokę realybę rūščia,
Kad kažką užgavom, įžeidėm netyčia,
Žodį įsiūbavom ir paleidom risčia...

Nedavė trintuko Dievas Visagalis,
Bet širdy atsuko sąžinę ir valią.
Jei jų nepaklausom – popierius dėmėtas.

Sunku pozoj stručio, dar skraidyt norėtus.

Gyvenimo svarstyklės

Žmoguj ir gero, ir blogo pilna.
Vieni mažmožį padaro kilnų,
Kiti iš lėto į dumblą grimzta.
Nenuodėmingi visi užgimstam.

Kiekvienas turim pasirinkimą:
Ar sėklas gėrio bert ant arimų,
Ar sudarkyti tai, kas pasėta,
Šitaip naikinant save iš lėto.

Likimas mūsų – svarstyklių tiesė.
Taip, kaip elgiesi, tai taip jautiesi:
Dorybės visos į dangų kyla,
O visas blogis nugrims į tylą.

Jei sieloj vyksta kova už gėrį,
Laimėję jaučias duris atvėrę
Ir kelią radę į Karalystę,
O pralaimėję netruks nukristi.

Kova už gērį, kova už būvį...

Gerieji žēri, blogi papuvę.

Prie šilto, gero kiekvienas glaudžias,

Kas bloga daro, tą velnias audžia.

Mintim pasaulį mes apkeliaujam.

Vertinga telpa mažytėj saujoj.

Ilgesys prieš vėlines

Skrustus degina skausmo lašai.

Nieko, mama, manęs nepašai,

Nepaglostai ir nepriglundi,

Nors kasdien gyva mano širdy.

Laikas tiks sekundēm visur,

Tik Tave kur surasiu aš, kur?

Nepravers durų niekad kapai.

Atmintim šviesia mano tapai.

Īrēžtas meilēs ruožas

Ruduo užbaigs šilčiausiąjį sezoną,
Pravirkdys lapais ir gailiu lietum.
Jaunystėje buvau tau lyg ikona,
Dvasinga buvo viskas ir skaistu.

Daug puslapių švelnių likimo knygoj,
Akimirkų, vien meile išaustų.
Jausmais mes grindėm kelią platų, lygų,
Tikėjome, kad būsime kartu.

Seniai neliko pavardės ir bruožų,
Nevirpina jau praeitis širdies,
Tiktai ĳrēžtas mūsų meilės ruožas
Naktim tamsiom takus tavęs link ties.

Jei sušnarės tylą, kai tu miegosi,
Sapnai primins, ko niekad jau nebus.
„Kodėl tik sapnas?“ – busdamas galvosi.
Atodūsis nuslinks širdin žvarbus.

Kelias iš pelkės

– Meldžiu, Dieve, sušvelninki būtį,
Keisk pasaulį, kursai ima griūti.
– Keiskis pats – ir pasaulis bus kitas,
Nes dabar matai tik, kad jis ritas.

Jei visi nors po lašą menkutį
Kažką veiks, nenorės pelkėj pūti,
Būdų ras, kaip iš mėšlo išbristi.
Pajudėjus aplink ima kisti.

Kelias savęs link

Mes patys tampam kaliniai,
Kai negatyvą širdin kraunam,
Nors atlaidumo trupiniai
Didžiausią juodulį nuplauna.

Audra nebūna amžina
Ir uraganai trumpalaikiai.
Sau laikas pasakyt „Gana!”,
Jeigu kely bėda sulaikė.

Mes keliam nerimu audras,
Nors gal ramybės tik reikėtų.
Kas kelią link savęs atras,
Pusiausvyrą įgaus iš lėto.

Laiko kaliniai

Gyvenantys PRAEITIMI,
Neplauks, nes įsikibę kranto,
Nebus jie niekada pirmi,
Gyvenimą savaip supranta,
Nes dabartis visai ne ta,
Ne tie ir kelrodžius sužymi.
Audroj neišlaikys lenta,
Jei lyg kačiukai, vos užgimę.

Įsėdę valtį DABARTIES,
Per laiko upę tyliai plaukia
Tikėdami, kad Dievas ties
Jiems šiaudą, jei pajus, kad traukia
Liga ar siaučianti bėda,
Ar neganda baisi atslinkus...
Jie ramūs būna visada,
Netrūkinėja vilties tinkas.

Kas laiko vairą ATEITIES,
Tas pamatus naujus sau kloja
Ir kelią tiktai savo ties,
Nujausdamas kliūtis, pavojus...
Versle ar kur kitur jis augs
Ir kryčių vengs, stiprių verpetų,
Planų savųjų nesujauks,
Į priekį žingsnius sau numato.

Yra pasaulyje dar tie,
Kurie tik VIZIJOM gyvena,
Kelius užbrauko praeities,
Į SAVO šviesą žmones gena.
Jų nesupranta praeitis
Ir dabartis nepripažįsta,
Gal tik atstovai ateities
Pažvelgti, kas už durų, drįsta.

Mes esam laiko kaliniai,
Sava valia save uždarę,
Tuksenam būti kaip geniai,
Užuot kažką ryžtingo darę.
Kas praeity, kas dabarty,
Kas ateity ilgam įstrigę...

Kiekvienas žinom, ko verti,
Kai plūduriuojam laiko vygėj.

Laimės paieškos

Aš laimės danguje ieškojau,
Akim lydėdama žvaigždynus,
Nes žemėj laukė daug pavojų,
Ant kūno – žaizdos nuo brūzgynų.

Gimtinės pievoj grožį sėmiau,
O girioj alsavau ramybe.
Mane tėvų stiprybė rėmė
Ir meilė tėviškei beribė.

Darbe ieškojau laimės – biro
Tik smulkūs prakaito lašeliai.
Kai sutikau aš meilę vyro,
Radau palaimą laimės skalėj,

Ne turtuose ir ne už marių,
O smulkmenose laimė slepias.
Kai meilė vieną vagą aria,
Vaikų žandukais laimė kvepia.

Mano dienos

Mano dienos – kaip vėjas. Paukšteliu praskridau,
Padariau, ką suspėjau, daug vertybių radau.
Ne visus apkabinus, meilės daug ragavau.
Blogis liko kemsynuos; verkdamą juokavau.

Dienų buvo spalvingų, buvo juostų juodų.
Nebuvau niekur dingus net kai bandė badu.
Per gyvenimą skuba mano laikas trapus.
Medžiai dengsis vėl rūbu, kai manęs čia nebus.

Nužydėjusios gėlės savo sėklas barstys,
Tik žmogus, daug praėjęs, klups ten, kur pakraštys.
Šia žeme daug praėjo įvairiausių kartų.
Aš džiaugiuosi suspėjus pagyventi kartu

Su jumis, artimieji ir kolegos, draugai...
Meilė mano lai skrieja ir nenyksta ilgai.
Su jumis širdžiai gera! Žmogui reikia žmogaus.
Palydėjusi žarą, laukiau ryto svaigaus.

Nors man kartais skaudėjo, kai kritau ant spyglių,
Bet gi savo rugsėjį aš be galo myliu.
Darbų buvo su vėju, buvo Dievo vertų.
Aš savąja alėja žingsniu myniau tvirtu.

Nemažai nukaukšėjo šuolių laiko eiklaus.
„Ar gyvenant skaudėjo?“ – kažin, ar kas paklaus.
Neturėjau aš priešų, tad neliko randų.
Bučinuką ant riešo dar kas rytą randu.

Žmogus, būna, suklumpa, jei sunkus nešulys.
Laiką mano netrumpą laimė dar pasivys.
Nenustosiu kartojus, koks pasaulis gražus.
Laikas te nesustoja, lai jis ves pamažu.

Nauja diena

Pavargęs vakaras suklups
Prie slenksčio bundančios nakties;
Prieš miegą kažin ar parūps,
Kiek jis nusinešė vilties.

Naktis ramins, kad praeitis
Grišta ant apmaudzių klaidų,
Kad rytas siųs naujos vilties,
Valysis tai, kas aplaidu.

Naujų jėgų pažers aušra,
Pasiūlys ir kitų kelių...

.....

Širdis, naujovėms pravira,
Kasdien švariu vis rūbeliu.

Padēka dievui

Ačiū, kad sutiko rytas
Švarutėlis, nesulytas,
Kad diena, prasmes paklojus,
Neklaidins, nustumis pavojus,

Kad skambutis dėmesingas
Padarys ir vėl laimingą,
O problemos vakarykštės
Nebetalžo jau kaip rykštės.

Tau dēkoti nenustoju,
Kad kuri man zemēj rojū,
Dēmesiu vaikų apkloji
Ir kad meilēs nestokoju...
Mano Dieve, tariu ačiū,
Kad sulaukiu mielo svečio
Ir manēs atvykstant laukia,
Kad širdy neapsiniaukē...

Be Tavēs kas būčiau, Dieve?
Glostau savo metų rievę
Ir matau, kad ji glotnesnē.
Kai sunku, pasiūlai trešnę
Gležnom rankom anūkēlio.
Dienos mano be šešēlių
Nes jas Tavo meilē supa...

Kasdien „Ačiū!” šnabždu lūpom.

Pamāstymai apie save

Mane žino vienpusē, nors turiu daug briaunų.
Kartais būnu kaip musē ar brendu, kur sraunu.
Į žinias durys verias – jų semiuosi pati.
Nutrūktgalviai tik neria ten, kur siena stati.

Iš toli dydis matos, o detalēs – arti.

Svetimuos gera ratuos, jeigu saugiai riedi,

Nes ir atsakomybē guls ant kito pečiū.

Jei many kas sukrypē, taisau tai, kā jaučiu.

Jeigu lepinu kūnā, skursta siela, dvasia.

Kai žmoguj kipšas tūno, šviesia eina puse.

Man norētūs, kad pusēs šviesios būtū. Tamsoj

Žeidžia, kas skrenda gūsiais aplinkoj atgrasioj.

Pasitaikē sunkumai – lyg ī sriubā druska.

Salduma lig kuktumo, jei lipni kaip vata.

Mes vieni kitiems esam dovana ar bausmē.

Pilnas vaizdas esybēs – kai išlieka tarmē.

Velnias gaudo silpnybes, Dievas – darbus gerus.

Lietumi saulē verčia miglā, rūkā, garus...

Našta būti nenoriu svetimiems ir saviems.

Kol skrendu, aš besvorē, nepabodusi jiems.

Pamąstymai apie tai, kas svarbu

Laimę reikia auginti,
Nes sienelės jos plonos.
Jei nemokam branginti,
Lieka grūdas aguonos.

Spalvomis žėri, spindi
Tik išlavintas protas.
Lai po žiupsnį, po sprindį
Išmintim bus išklotas.

Protas gaudamas auga,
O širdis – kada duoda.
Žingsnį žengiam be raugo –
Gėris sklinda, paguoda...

Kai širdis apsiblausus,
Vengiam būdo šaltoko.
Kaitroje, gūdų sausį
Klaidos baudžia ir moko.

Ne tas pergalę švenčia,
Kam į ranką įduoda,
O tas, kurs net per kančią
Veržias, nepasiduoda.

Žiurkė – tai ir ežiukas,
Ir grakšti voveraitė,
Tik vienas dengia pūkas,
O kitus – adataitės...

Pastabos ir pagyros

*„Tik nedaugeliui pakanka išminties naudingus papeikimus laikyti vertingesniais už netikrus
pagyrimus.“*

(Fransua de Larošfuko)

Vertinga pastaba
Mus verčia tobulėti,
Įsiklausyt arba
Praleist pro sielos rėtį.

Bvertė pagyra –
Kaip įtikimo šydas:
Jauti, kad taip nėra,
Bet džiugina išvydus.

Kokia gi to vertė?
Ar tobulėti verčia?
Nereikia eketėn,
Kad tuos žodžius pasverčiau.

Paviršius ir giluma

Į rankas tik šiukšlės plaukia –
Briliantai gelmėj laukia;
Iki jų daug reikia kastis,
Kol bus atrakintas skląstis.

Žmoguje daug visko slypi.
Asmenybėj daugialypėj
Sluoksnių daug ir daug formatų,
Bet lengvai paviršius matos.

Atpažinti sielos gylį
Gali tik į ją panirę.
Išminties atvėrę klodus,
Kitiems tampam nenuobodūs.

Pažvelk į mus, kūrėjau!

Pažvelk į mus, Kūrėjau!

Mes – kaip akli kačiukai

Ar smilgom linkstam vėjy:

Kur pučia, ten ir sukam.

Šiam tobulam pasauly

Klaidom nusėtas klonis.

Kas kąsnio sotaus kaulys,

O kas – Dangaus malonės...

Tu likimus mūs sprendi,

Teisingą rodai kryptį.

Problemose paskendę,

Į krantą norim lipti –

Ten gėris supa, blogis...

Toli lig tobulybės.

Mes ieškome pastogės

Kaitroj arba sustybę.

Nukreipk mus, Sutvėrėjau,

Kaip turime gyventi.

Vis einame pavėjui...

Surenk pasauliui šventę!

Pokalbis su dievu

Meldžiuos kasvakar už tēvus:

„Globok juos, Dieve, savo soduos...”

„Tu pasimelski už gyvus,

Kuriuos kely aš tau parodau:

Kaimynas vargsta nerangus,

Senutē vos paeiti gali,

Vienatvē blēstančiuos languos...

Tu pasimelsk už savo šali

Ir už pasauli, kad taika –

Kaip angelas – sparnus išskleistu.

Rami čia, Rojui, aplinka –

Kad kraujo despotai negeistu...”

„Dēkoju, Dieve, už keliu,

Kuriais mane vedi, globoji...

Aš padarysiu, kā galiu.

Teisingus poelgius Tau kloju.“

Pokyčiai keičia būseną

Dieną keičia naktis, lietus – sniegą,
Sapnas – nuovargį, kol rytas miega...
Viskas kinta, tik laikas nedulka,
Kartais smeigdamas skausmą lyg kulką.

Kai sunku, mums palaikymo reikia,
Bet jei esame nenusiteikę,
Vienumoj Dievas stiprina, guodžia
Ir pavasarį, ir šalty gruodžio.

Nesujaudina žodžiai aptakūs.
Sėkmę stabdo liga prisiplakus.
Kiekvienam žemėj šioj meilės noris.
Žmogus mylintis jaučias besvoris.

Aplinka ir namai būna vėsūs,
Jeigu meilė nuo laiko priblėsus.
Iš klaidų žmogus nepasimokęs,
Ir kitam nesakys: „Gana! Stokis...“

Dienų būna, kai viskas tik kliūna
Ar sprendimai įtraukia į liūną...
Kartais klumpam, bet tik atsitiesus
Matos toliai, užsidega šviesos.

Rudenēja

Gamtoje rudenēja,
O širdy dar rugpjūtis,
Dar nepaliestas vējo
Sentimentu likutis.

Ant voratinklio plono
Žēri perlu karoliai,
O iš mano balkono
Žaros sēdasi toliuos.

Sako – vasara baigēs,
Rudenēja ant pievų,
O many netgi snaigēs
Meile kvepia lyg ievos.

Šalnomis netikēsiu –
Jos tik žolę pakanda.
Kol jausmai neatvēsē,
Širdis kibirkšti randa.

Sielos rūbas

Pats gražiausias sielos rūbas –
Žmogiškumas. ŽMO – GIŠ – KU – MAS!
Be dėmių, be įplyšimų,
Kaip nulietas ir be grimo,
Prabangiausias, itin retas.
Keist jį neateina metas.

Bet mainyti žmonės rūbą
Pagal aplinkybes skuba,
Gal todėl lipnus, dėmėtas,
Vietom plyšęs ar skylėtas...
Nors sulopytas tarnauja,
Bet net plautas nebus naujas.

Skausmingas ilgesys

Priglusti vėl užsinorėjau,
Kaip tą dariau daugybę kartų,
Apsaugoti nuo šalčio, vėjų,
Nes gal ir Tau Danguj apkarto.

Namie tik niūrios, šaltos sienos,
O čia mūs mēgstamas suoliukas,
Nors jis taip pat dažnīsausīai vienas,
Bet čia nevarsto skausmas bukas.

Lyg pienas miglos tīrštos plauko.
Jaučiuosi toks nereikalingas
Ir īšrengtas ant plīko lauko,
O tu nutolus ir pradingus.

Vēl žīemos šaltos ir atšiaurios,
Žīedelīo nesurasi niekur,
Bet Tau ir baltos gēlēs – taurios,
Kai jas paīšydavau ant snīego.

Pavasārī alyvū kekē
Nuskindavau, laukū ramunē...
Pasīekti mums ne kartā tekē
Palaimos dievīškos viršūnē.

Gyvenīmo ašīs sulīnko,
Tik nepasībaīgē man laīkas.
Vēl akys ašarū pībrīnko,
Vīena nusprūsti skruostu taīkos.

Pavieniui mūsų dienos slenka –
Aš be Tavęs tyloj žiemoju
Ir puoselėju viltį menką,
Kad mūsų meilė tęsis Rojui.

Einu jau. Šalta. Ryt ateisiu –
Širdis atves mane, nerangų.
Vėl žvilgsniu glostysiu beteisiu
Buveinę Tavo – aukštą Dangų.

Skausmingas išsiskyrimas

Nepranašavo nieks pavojaus,
Tylėjo nuojautos varpai.
Man neatrodė, kad aukojuos,
Nes antras „aš“ tu man tapai.

Atrodėm Dievo palytėti.
Aplink jaukus pasaulis – mums.
Sakyki, kur save padėti?
Kas juodą uždangą nustumis?

Tavęs nēra, tik meilē klūpo

(Aš jai uždējau grandīnes).

Nubalo nebučiuotos lūpos.

Tavęs nēra – ir nēr manęs.

O naktys lyja... lyja... lyja...

Skandina meilē ir jausmus...

Kraujuoja žaizdos neužgiję,

Širdy atodūsis kimus...

Skubi pagalba lietuvių kalbai

Po vieną miršta Asmenybės,

Tausoję žodį lietuviybės,

Numirs iš lėto senos kalbos,

Jei nesulauks skubios pagalbos.

Kas gi apgins mūs gimtą žodį?

Kur tie, kurie mums kelią rodė?

Be vedlio – lyg maži gulbiukai.

Lai ja kalbės vaikų anūkai!

Smalsumas

Smalsumui nebēra ribų,
Jo nosis visur kyšo,
Net ten, kur ir pačiam tabu,
Jam reikia šio fetišo.

Išklausinēs, nuogai išrengs,
Siūles lankstys po vieną...
Jis tikis, kad kiti sumenks,
Bet šitaip stato sieną.

Visur smalsumas nosį kiš,
Įdomios temos drovios,
Tol klausinēs ir neatlyš,
Kol jaus, kad jau nukovęs.

Tave užkalbins visada,
Į sielą norēs lįsti...

Smalsumas – ne tiktai yda,
Smalsumas – tai kiaulystė!

Sudaužyta širdis

Sudaužei mano viltį; viską, kuo aš tikėjau.
Kaip lašeliai fontano šukės leidos žemyn.
Be tavęs kaip sušilti, kai širdy šitiek vėjo?
Ten, kur meilė gyveno, šaltis smelkias gilyn.

Paukšte širdis daužos, akyse tirštas rūkas,
O gesinamas laužas žeidžia kibirkštėmis.
Akis graužiantys dūmai migla leidžias netrukus,
Iš širdies sudaužytos rauda sklinda kimi.

Krenta lapai auksiniai ir nuspalvina kelią.
Jausmų pančiai supynė, nors nuo meilės laisva.
Jautrų žiedą nuskynei. Dar beprotiškai gelia.
Kanda šerkšnas krūtinę lyg išalkus vapsva.

Dar neišverktos naktys, dar nesusigulėję,
Iki skausmo dar noris žvilgsnių ir bučinių.
Nenustos širdis plakti, nes per stipriai mylėjau.
Jausmas šis – ne besvoris, prismaigstyta vinių.

Širdies virpėjimas

„Rimk, širdele, nešaūk“, –

Naktis lydi atodūsį gilų.

Meilei reikia nedaug –

Kad pajustum virpėjimą tylų.

Sidabrinė šalna

Liauną smilgą ir gėlę pakanda,

Širdis, meilės pilna,

Išeities labirinte neranda.

Neatimk dar vilties,

Lai gyvena, kol vasara snaudžia.

Būtinai atsities,

Nuslopinusi praeitį skaudžią.

Kol širdis alkana,

Prasivėrusios bučiniui lūpos,

Nebegęsta liepsna,

Ant sūpynių širdies įsisupus.

Rankos skečias plačiai,
Kad į delną žvaigždėlė įkristų.
Lūpų bals pakraščiai,
Jei kryžiuosi mane tarsi Kristų.

Meilėj viską galiu,
O be jos visos dienos apkarsta.
Meilę rink iš dalių.
Kol gyva, nebereikia jai karsto.

Širdis – skausmo valdovė

Kai skaudžiai duria lyg peiliu
Blogo žinia ar piktas žodis,
Pasrūva skausmas upeliu.
Akimirką tą guosk neguodęs –

Apkursta ausys, kol ŠIRDIS
Emocijas – lyg burę – valdo.
Tos būsenos ji neardys,
Nes tiktai PROTAS skausmą šaldo

Ir LAIKAS trina atmintį
Tai, kas skaudu ir nereikšminga.
Suradus trupinį vilties,
Ryškėja tikra ir prasminga.

Šykštumas

Turtingas ne tas, kurs daug turi,
O tas, kuris moka dalintis.
Taps vienišas – ašarą sūrią
Brauks, o ant širdies nusės klintys.

Pas šykštų tik vėjas klebenas;
Visi toki ratais apeina.
Tai kas, kad jo pilnos kišenės?
Šykštumas – per didelė kaina.

Talentai ir pseudo gebėjimai

Vienas laimingas, kai ką nors kuria,
Kitam patinka, kai bando griauti.
Vieni be vietos vaikšto paniurę,
Kiti fortūną stengias pagauti.

Vieni naikina, aptašē kitā,
Arba vis moko, nors diletantai,
Ar menkint stengias, kas parašyta,
Pilni tuštybēs, nors dedas grandai...

Tik talentingi nekritikuoja,
Nes jū duotybes Aukštybēs siunčia.
Kas nevertinga, laikas nušluoja,
Tuštieji špagom ramybē drumsčia.

Talpi širdis

Kai vagoja kančia – aš dejuoju,
Žemē tūkst`mečiais raižo – ji kenčia.
Skausmas plinta ir išsikeroja,
Nesinori širdy jokių švenčių.

Kaip akmuo aš nemoku tylēti,
Bet galiu dēl savų šokt ī ugnī,
Savo širdī išskleisti kaip skētī –
Gēriui veriasi ji lyg bedugnē.

Aš nemoku, aš daug ko nemoku,
Bet neprašoma puolu padēti.
Nors veikloj pridarau kartais broko,
Širdis dar nepavargo mylēti.

Vaikystė tėčio glėbyje

Vaikystė – mama ir tėtis,

Vaikų pilnutėlis kiemas...

Palietus imu ilgėtis,

Nes ten – laimingiausios dienos.

Bendravimas prie balanos –

Ir pasakos, ir tikrovė.

Neužveržtas skurdo kranas

Tau rūpesčius krovė... krovė...

Varstotas. Prie jo meistrauta,

Gamintos ir kėdės, lovos...

Kasdien darbų naujas srautas.

Rugsėjis – ir vėlei kovas...

Sau laiko visai neskypei –

Akimirkom suplanuotas:

Tai girgžda vėl durų vyriai,

Tai stalas dar neobliuotas...

Krumpliai daržuose nuplyšę

Ir rankos, jau nutampytos,

Pundeliais daržoves rišo;

Į turgų – kas trečias rytas...

Čia viskas tik Tavo rankom:

Muziejus ir kluonas, tvartas,

Šienautos ne tiktai lankos...

Ne kartą buvai išbartas,

Kodėl dar ne kolūkietis?

(„Dėl to esi grynas, plikas!“),

Bet žmonės visuomet kvietė,

Nes doras ir ne skundikas.

Kažkam parašyti raštą,

Talkon eiti pas kaimynus...

Savųjų darbų nemažta,

Vestuvės dar, pakasynos...

Visiems buvai reikalingas,

Girdėjo visi ir klausės,

Nes dvasiškai Tu turtingas,

Tu – balsas žmonių ir ausys.

Maitino likimas sūriai.

Tavoji versmė užako...

.....

Man šviesų likimą būrei –

Poezija grįstą taką,

Stipri įteikta man burė,
Radau savo tikrą taką.
Tėtuk, dalgis dar pašiūrėj,
Tik vėjas dabar jį plaka.

Vakaro išpažintis sau

Vakarop visos dienos apmiršta,
Kad pažadintų ryto žara.
Kaip rožančių praleidžiu tarp pirštų,
Kol širdis dar mintims atvira:
Ar įspraudžiau gerumo pėdutę?
Gal netyčia ką nors užgavau?
Kas prigludo, artumą pajutęs?
Ko siekiau ir ką rankoj laikau?..

Visus poelgius, žingsnius ir darbus
Liečiu lyg stiklo karoliukus.
Vieni žingsniai vertingi, pagarbūs,
Kitas darbas menkutis, kuklus

Ar bereikšmis kaip burbulas upėj,
Ar įstrigęs lapu tarp šakų...
Viską atmenu, viskas man rūpi.

Dienas vertinti reikia laiku.

Vasaros audra

Pilkuma užtrauktas skliautas.
Plyšteltų – baisu, kas gautųs.
Kuičias kamuoliais padangė,
Vartos debesys apspangę,
Vienas kitą glamžo, gundo,
Pykteli ir susistumdo,

Iriasi tarsi kanojos...
Miklios debesyno kojos.
Žybt – ir toliai sudejuoja.
Oras vos vos sualsuoja –
Ir ramybė mirksniu stojas,
Kol kažkur dar baladojas.

Tvankuma – kaip kryžius – slegia.
Lekiam kaip akis išdegę –

Tuoj tuoj žybtels, trenks perkūnas,
Kiaurai permirks ne tik kūnas.
Garus dangūs absorbuoja –
Ir vanduo jau kunkuliuoja...

Nežinia, kur jis pasemtas?

Būt gerai, jei kas nutemptų,

Bet gi ne – praplyšta dangūs!..

.....

Aš stebiu pro savo langus,

Kaip liūtis – tarytum siena –

Medžių paslepia kamienus,

Tai, kas gyva ir negyva,

Ir nelaimėlį vėlyvą...

Žemė su dangum jau maišos.

Lietus – kaip iš kiauro maišo,

Milžiniško, ne nuo miltų,

Mirksniu jūromis išpiltas...

.....

Tokios vasarėlės liūtys.

Trumpalaikės, nes rugpjūtis.

Debesys iš lėto tiesias,

Properšos jau matos šviesios.

Tuoj saulutė plėšys skiautėm...

Nuo pat pradžių mes tai jautėm,

Kad vaivorykštinis tiltas

Iš spalvų greit bus supiltas.

Pragiedrėjusi padangė

Sugrąžinti pasistengė

Gaivą, aromatą, grožį...

Vėl saulutė savo ložėj

Skliautą spinduliais nusėjo

Ir sutramdė karčius vėjo.

Eilėraščio gimimas

Žodis – kaip baikštus paukštukas:

Nerašai – nuskris netrukus;

Kviesk nekvietęs – nepagausi,

Jei į knygą neįsprausi.

Taiklų, šiltą žodį, mintį

Norisi susigrąžinti,

Prie širdies arčiau priglausti,

Jeigu kartais imtų mausti.

Posmai jungiasi po raidę.

Kartais byra išsisklaidę

Arba buriasi į vorą,

Skambesiu sugundo chorą...

Žodis nemyluotas klūpo,

Jeigu tartas puse lūpu;

Prijaukintas nebus žalias,

Atrakinti širdį gali.

Jei eilėraštis gims gyvas,

Jaunas jį pamėgs, senyvas;

Grakštus būna tartum šokis,

Jei brandus, širdy sunokęs.

Elektrėniškė Ona KULBOKIENĖ mokėsi Maskvos V. Lomonosovo universitete. Ten įsigijusi Darbo ir verslo organizavimo specialybę, ilgus metus dirbo prekyboje atsakingose pareigose. Mokykloje labiau linko pati kitų eiles skaityti. Į literatūrinę kūrybą pasinėrė ne taip seniai – prieš aštuoniolika metų. 2012 metais išleido pirmąją knygą „Lietuvišką žodį branginkim“, 2015 m. – „Nušvitusi akimirka“, 2019 m. – „Jausmų ir žodžių vingiai“, 2021 m. „Minčių vėtrungė“. Ji kaimo rašytojų sąjungos narė. Jos eilėraščių galima aptikti Elektrėnų krašto spaudoje ir čia veikiančio literatų klubo „Strėva“ leidžiamuose almanachuose, Vilniaus tarptautinės rašytojų, literatų ir menininkų gildijos „Vingis“ leidiniuose. Ji Vilniaus tarptautinės rašytojų, literatų ir menininkų gildijos „Vingis“ vadovė, Elektrėnų bibliotekos ir jos filialų renginių aktyvi dalyvė, įvairių konkursų prizininkė.

Meilės vinas

Te eiklios mintys paukščiais skris
Į tavo širdį tiesiai, taikliai.
Te meilės vinas girdys vis
Tavus jausmus nuolatos ir svaigiai.

Tik ar meilės vyno to užteks,
Kai pilamos pilnos taurės.
Ar širdis ir vėl neapaks,
Kuri beprotiškai troško meilės...

Šiandien už tavo ir mano likimą
Aistringų dienų vyną geriu.
Ir už rausvą saulėlydžių tylą,
Kuri dovanoja prisiminimų gražių.

Mylėkite, svajokite, tikėkite...

Mylėkite, svajokite, tikėkite
Dalinkitės gyvenimo duona ir druska.
Lai dega meilė kaip jaunystėje
Ir būna ji amžinai jauna.

Mylėkite kentėdami ir tylėdami
Ir vienas kito laukdami.
Mylėkite tikėdami, svajodami
Ir būkite meilės fronte ištikimi.

Mylėkite, svajokite, tikėkite,
Kai dangus aplimpa žvaigždėmis.
Širdis vienas kitam atverkite,
Kai vakaras pakvimpa gėlėmis.

Mylėkite jaunystėje, brandoje ir visada
Dalinkitės gyvenimo duona ir druska.
Lai būna meilė nuostabi, tikra, tyra,
Lai būna meilė amžinai gyva...

Meilė užaugina šarvus

Meilė skleidžia sparnus,
Meilė užaugina šarvus.
Meilė kankina jausmus,
Meilei paklūsta žmogus.

Meilės pamiršti negali,
Ji pasilieka jausmus.
Meilė turi tikslus,
Sujaukia svajonių planus.

Meilė – narkotikas stiprus,
Meilė – kvaišalas žavus.
Kai išskleidžia sparnus,
Džiaugias kiekvienas žmogus

Meilė – geriausi vaistai,
Veikia staiga ir stipriai.
Tik gydymas – sunkus,
Nežinia – kas toliau bus.

Šalta be meilės saulė,
Ledu pavirtusi širdis.
Naktis tarytum akmeninė,
Kažkur kvatoja paslaptis...

Pavasaris

Pavasario vėją į dainą įaudžiau,
Tam, kad audringai skambėtų.
Krūtine gaivią vėsą gaudžiau,
Laukdama dienų šviesių, saulėtų.

Upelius kovas laisvėn paleido,
Vyturėlis skardena laukuos.
Saulė prislinko prie skruosto,
Rodos ims ir karštai išbučiuos.

Vyturėli, pavasario pranaše,
Kiek gerumo tavyje ir many,
Kažkas širdį lyg replėm suspaudžia,
Skausmą uždarai pakelės akmeny.

Oras gėlėmis ir duona pakvimpa,
Ir medžiai tuoj pat sužaliuos,
Širdis lyg paukštė suvirpa,
Varva sulą klevuos ir beržuos,

Dangaus skliautas žydrai beribis,
Kregždutės šaudo laukuos.
Žalio kilimo grožis bekraštis,
Su gegutės ku – kū laukuos.

Alyvos žydės

Kai žydi alyvos baltai,
Laimę žieduose matai,
Meilė ateina visai nelauktai,
Laimingo gyvenimo knygą vartai.

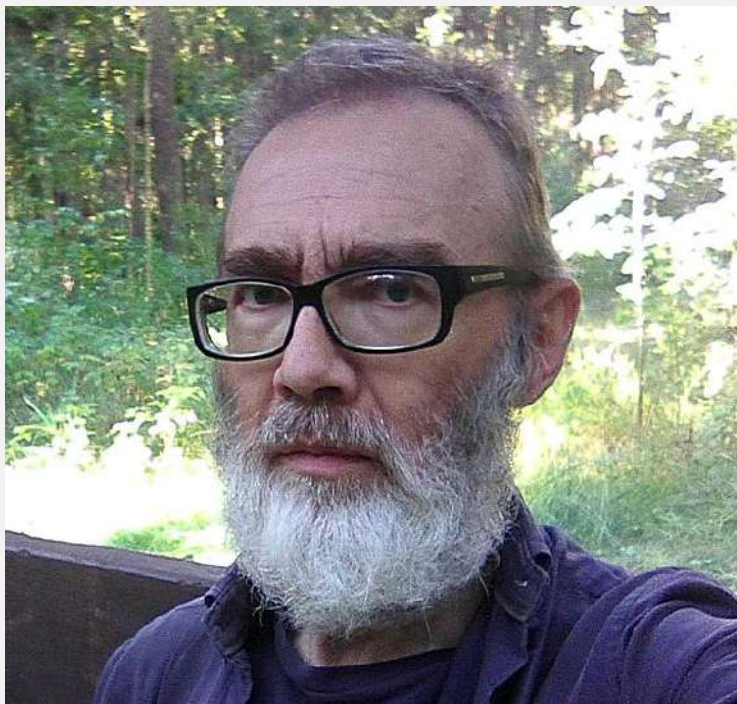
Priedainis: Valsas skambės, oi skambės,
Alyvos žydės, oi žydės,
Mes šoksim smagiai kartu,
Ir būsim laimingi abu,

Alyvom kvėpėjo laukai,
Gražiausius žodžius man sakei,
Laimės ieškojom žieduos,
Tos dienos negrįš niekados.

Priedainis: Žiedai tie alyvų melsvi,
Buvo meilė tikrai jau arti,
Gaila alyvos žydėjo trumpai,
Tu mane visai pamiršai.

Priedainis: Nelemta mūs meilei klestėt,
Reikia už viską kentėt,
Mus išskyrė pavyduolė lemtis,
O sapnavos graži ateitis.

Priedainis: Ačiū likimui ir tau aš turiu,
Nors be galo tave dar myliu,
Gyvenimas bėga, žinoti turiu,
Nors myliu, tyliau ar kenčiau...

Algirdas MARKEVIČIUS

Praeito amžiaus antroje pusėje, didžiosios mūsų visų Motinos–Visatos buvau paleistas į šį žemiškąjį Kelią. Praeiti, dairytis, jausti, girdėti, ir, dalintis. Dalinuosi, jei bent kriaukšlelę atsilaušite, būsiu pamalonintas, vadinasi ne vien šiukšlindamas einu tuo savuoju Keleliu.

Algirdas Markevičius, Ukmergė

Taurėj nugertoj...

Eičiau,
į lietu,
jei jame
vieniša ir sušalus,
Tu virpėtum...
eičiau į tamsą,
jei tik ten
savo rankom,
Tave liesti
galėčiau...
eičiau į liepsnas,
jei jose tik
Tavo karštą,
alsavimą
jausčiau...
eičiau
ant prerijos krašto,
jei tik ten
Tavo garbanas,
vėju šukuoti
galėčiau...
bet juk Tu, –
visa tai
man į taurę
supylei,
tą vienintelę,
ir ...dingai...
o aš vaikštau, –
lietuje ir tamsoj, –
jausmų neramių
liepsnose, –
sielos gaisrų,
prerijų, –
krantais stačiais,
su taure ...
ir vis ieškau,
ieškau Tavęs,
o juk TU, –
rankoj manoj,
toj taurėj, –
...nugertoj...

Lava

Galandas
ašmenys
minčių
būties
kamieną
žeizdami
nutįsta
syvais
prasmės
lava
ir degina
esmės
šaknis...

Vekselis

Akistatose
kasdienybės
karščiuoja
žaidžios
lemties
akordai
blaškos
neramiai
dvejoja
vekselį
viltis
rašyti
eilinį
kąsnį
tenka
skausmingai
ryti...

Išnykimas

Vilties
giesmēs
akordai
tyla
išmintas
pēdsakas
Kelyje
dyla
svajū
iliuzijū
pašvaistē
byra
ir pamažu
Būtis
ī prarajā
panyra...

Draugija

Kur dangus
su žeme
veidais
susiglaudžia
besišildydami
žara
vakarine
norėčiau
pritapti
minutėlei
draugijoje
toje
išsiilgęs
švelnumo
didingo
paskęsti
gamtos
glėbyje
snūstelėt
mįslingame
tikrume...

Išvykos

Išvyksiu
traukiniu
be bėgių
kupe
pats vienas
nepasibels
konduktorius
arbatos
nieks neneš
nejausiu
greičio
jo nebus
neseksiu
laiko
jis sustojęs
strigsiu
kelionėje
toje
kol sapno
kupolas
subliukš
rytinei
žarai
nušvitinus
palangę...

Pelkėje

Lieptai
giluminiai
pelkėje
Būties
migruoja
nenuspėjamai
kompasai
klaidina
akys
neižvelgia
koja
pakimba
žingsnis
lemtingas
lieptas
sekantis
kartais
uždelsia...

Nebaigtoji sakmē

Tatuiruotē
ant kaklo
gyva
virš galvos
užverštoji
šaka
ar tokia
sakmēs
pabaiga
ar vizija
baigties
nekokia
nespēliok
ir nepjauki
šakos
gal paukščiū
kažkada
ant jos
tupēs
suoksi
giesmē
kažkam
sakmēs
nebaigtos...

Glaistymai

Užglaistom
Kūniškas
Žaizdas
Aprengiam
Kostiumu
Palydim
Ditirambais
Nekukliais
Pakasam
Po medžiu
Ir liekame
Sutrikę
Ir einame
Pamynę

Gilumā
Esmiņ
Tyrujū
Juk nieks
Niekad
Niekaip
Neužglaisto
Sielos
Žeiduliņ...

Tiesiog idilija

Paukščiai
Minčių
Migloje
Abejonių
Sparnais
Svajonių
Plazdena
Ieškodami
Debesėlio
Vilties
Ir krinta
Ant dirvonų
Realybės
Žaibų
Lemties
Pakirstais
Sparnais
Tiesiog
Idilija
Būties
Kelyje
Į nebūtį...

Naujamiestietė **Eugenija NORVILIENĖ**

Gimiau Žemaitijoje, nedideliame Kretingos miestelyje. 15-os metų palikau tėvų namus ir atvykau į Vilnių mokytis. Baigiau Prekybos technikumą (dabar vadintąsi kolegija), po to Vilniaus Universitetą. Nostalgiją jaučiu lankydamasi knygynuose, nes 50 metų išdirbau vadovaujantį darbą knygų prekyboje. Nebeįsivaizduoju savęs be dainų, šokių ir poezijos. Priklausau Tarptautinei literatų, rašytojų ir menininkų gildijai „Vingis“, kuri kasmet išleidžia almanachą. Čia spausdinami ir mano eilėraščiai. Mano eilėraščiai ir Lietuvos kūrybinės raiškos asociacijos „Menų sodas“ leidiniuose.

300–osioms mąstytojo Imanuelio Kanto metinėms

Net šimtmečiai trys jau praėjo,
Bet mąstytojo mintys ne nutolo, bet artėjo, –
„Teisybė, o ne melas iš valdžios lai sklinda,
Tada ir žmonės šalyje bus sotūs ir laimingi“.

Teisingumas privalo nugalėti,
Nors daugel pastangų tam reiktų dėti.
Pasitikėti skatino savu protu, drąsa,
Gyvenimo tiesų ieškojimu įprasmino save.

Veikaluose daugiausia kritika atsispindėjo,
Apie dorovę, pareigą, atsakomybę rašė ir kalbėjo,
Jo filosofija rėmėsi tik mokslu ir išmintimi,
Garbės troškimas, tinginystė jam buvo svetimi.

Dėl kritikos griežtos patirdavo ir skriaudą,
Išsakoma tiesa valdžios atstovams – ne į naudą,
Tad teko ilgai laukt užsitarnauto mokslinio pripažinimo,
Atkaklumu įgyvendinti filosofinės minties ir proto išreiškimą.

Apie lietuvių kalbą rašė, – kad tai didi vertybė,
Kurią išsaugot privalu ir būtinybė.
Didžią pagarbą jam kėlė visatos tobulumas,
Dangaus žvaigždynų gausumas ir nuostabumas!

Alyvų žieduose

Lai nebūna liūdna obelų pavėsy,
Kai alyvos žieduose paskęs,
Aš sugrįšiu ir Tave paguosiu,
Mėnesienoje žiūrėsim į žvaigždes.

Švelniai Tu mane priglausi,
Suksimės mes šokio svaiguly,
Taip arti mes vienas kitą jausim,
Net geismai mums suliepsnos širdy!

Gal Tu tik trumpam susižavėjai
Mano šokiais, nuotaika linksma,
Bet tikiu, kad vakarui atėjus,
Ilgesingai dar meni mane.

Aš žinau, kokios Tau Mūzos reikia,
Ir savęs jos vieton nestatau,
Bet Tava vienatvė širdį mano žeidžia,
Ir aistringą tango noriu dovanoti Tau.

Gaila, kad keliai kažkur tai prasilenkia,
Ir jaunystės grožis lieka tik sapnuos,
Bet viltis visad paguodą teikia –
Gal laimingą žiedą alyvos dovanos?

Su Meilēs diena!

Širdis pavasario ziedais pražydo,
Troškimai ir jausmai sklendo rožių žieduos,
Dangaus žvaigždėmis svajonės sužibo,
Širdys ištroškę šilumos...

Nuvyk nuo veido sustingimo šaltį,
Svaigink pavasario gaiviuos žieduos,
Švelnumo spinduliai, krūtinėj pasibeldę,
Tegu sušildys ir įsisiūbuos!

Vilčių takais ieškosim meilės grožio,
Jausmai svaiginančiai vilios,
Atėjome sušokti meilės šokio,
Susižavėti skambesiu dainos!

Aistringi žvilgsniai kraują kaitins,
Į rojų ves žvaigždžių naktis,
Pasklis svajonės realybės perlais,
O meilė tegu lieka – paslaptis!

Irena PETRAUSKAITĖ: *Gimiau 1959 m. Viešartų kaime, Lazdijų rajone. Baigiau Druskininkų 1–ąją vidurinę mokyklą, Vilniaus kultūros mokyklą bibliotekininkystės specialybę, Lietuvos edukologijos universitetą lietuvių filologiją. Šiuo metu gyvenu tiek Grigiškėse, tiek Druskininkuose. Poezija yra spausdinta Visagino, Ignalinos, Utenos, Vilniaus laikraščiuose ir almanachuose, šiek tiek „Literatūroje ir mene“, „Šiaurės Atėnuose“, „Naujojoje Romuvoje“. 2008 m. išėjo eilėraščių knyga „Esu“.*

Klētys, kur kubilai grūdams laikyti,
Šimtmečiu susenę.
Tako neatrandi.
Grūdo skalsos nepasemti.
Bado našta, sakai, –
Reliatyvi.

Ieškai dobilo penkialapio
Ir vaipais.
Ne ironija – šleikštuliu trykšti
Lēkštų priekalnių pabaliais.

Minties strēlę atšipusią
Laidai
Link dievų, klasikinių ir ne vien.
Keliais, be pēdkelnių, brūžini
Grindis ir staktas virtuvių ir salių –
Karus ir pogromus dulkēms prasimanai.

Tyla bodiesi.
Minutę padalini radijuitelevizijaifeisbukuiskaipui
Ir miegui
Letargo ar kargo –
Be sapnų, vizijų, lēkio.

Polēkio
Īkvēpio
Suokalbio

PRISIMENAME išėjusius aktyviausius mūsų Pilaitės poezijos
pavasarių
bendraautorius ir plačiau viešiname jų kūrybą

Elena RATAUTAITĖ-SKIRELIENĖ

(1942-2023)

Nuotr., *J. Valiušaičio*: rašytojos Ievos Simonaitytės vaidmenyje:
2016 m. Chersono Mykolo Kulišo teatre (Ukraina). Vaizdo įrašas nuo
38 min. 50 sek.: <https://www.youtube.com/watch?v=8Bt5oCrS44o>

Elena RATAUTAITĖ-SKIRELIENĖ gimė 1942-ųjų spalio 29 d. Jonavoje. Netrukus šeima persikraustė gyventi į Vilnių. Čia ji mokėsi Salomėjos Nėries vidurinėje mokykloje, baigė Vilniaus pedagoginį institutą, – studijavo rusų kalbą. Jai teko dirbti valstybės tarnyboje tiek sovietinėje, tiek ir Nepriklausomoje Lietuvoje. Išėjusi į pensiją, 2005 metais Lazdynų vidurinėje mokykloje įkūrė pagyvenusiems žmonėms šokių studiją „Širdimi esame jauni“, o 2006 metais šiame sostinės rajone – „Pagyvenusių žmonių Poezijos ir romansų klubą „Elena““. Jo repertuare ne vienas renginys, skirtas ir nemariems Lietuvos poetams. Nuo 2018 metų šio klubo iniciatyva poezijos pavasariai pradėti rengti ir Lazdynuose. Dar mokykloje mėgusi šokti, dainuoti, vaidinti, būdama dešimties sukūrė pirmąsias eiles. Su poezija bičiuliavosi iki pat mirties. Ji penkių Pilaitės poezijos pavasariams skirtų almanachų bendraautorė. Jos, kaip Lietuvos kūrybinės raiškos asociacijos „Menų sodo“ tikrosios narės, kūrybos ir gyvenimo veikla su eilėmis pristatoma 2023 metais antologijoje „Kas yra kas „Menų sode“. 2020-aisiais pasirodė pirmoji poezijos knyga „Apnuoginta siela“. 2023-aisiais pradėta rengti antroji posmų knyga „Jausmų vėtra“. Poetės eilės jau patraukė muzikų ir dainininkų dėmesį. Elena Ratautaitė-Skirelienė atsiskleidė ir kaip artistė, kuriai dar sovietmečiu yra tekę kaip apšvietėjai darbuotis Jaunimo teatre. Ji nuo 2015 metų vaidino beveik visuose Pilaitės liaudies teatro, gimusio 2008-ųjų pabaigoje, spektakliuose. Įsimintiniausias lietuvių literatūros klasikės Ievos Simonaitytės vaidmuo (vaizdo įrašas iš šio spektaklio Chersono Kulišo teatre tarptautiniame). Sekė ir kiti jos vaidmenys spektakliuose „Viesulų tarpuvartėje“, „Kelias: Tiesa ir Garbė“. Elena Ratautaitė-Skirelienė buvo aktyvi ir pilaitiškų renginių dalyvė. Jos plati kūrybiška ir pilietinė veikla įvertinta sostinės, seniūnijų, meno asociacijų, visuomeninių organizacijų, gyventojų bendruomenių, Lietuvos Respublikos Seimo padėkos raštais, atminimo ženklais. Išlydėtuvėse į Amžinybę Rokantiškių kapinėse atsisveikinimo žodį tarė ir velionės prašymu klasikės Ievos Simonaitytės kalbą iš epinės dramos „Mano vardas – Lietuva“, kurioje ji vaidino, perskaitė šio spektaklio režisierė ir scenaristė Dalia Tarailienė, jai skirtas atsisveikinimo eiles skaitė poetė Danutė Katkauskaitė-Ruseckaja. Elenos Ratautaitės-Skirelienės planuose buvo užsibrėžta darbų 10-čiai metų į priekį, bet 2023-ųjų liepos pabaigoje jos netekome.

Dedicate

Elenai Ratautaitei - Skirelienei

*Nepakartojamai klasikės Ievos SIMONAITYTĖS
vaidmens atlikėjai Epinėje dramoje*

„Mano vardas – LIETUVA“

Jau išėjai.
Ar dar kada sugrįši?
Tada žydės rugiai?
Gal dar gels klevai?
Tave aš savo prisiminimais
Šviesoje surišiu
Ir noksi tu širdy,
Kokia tu su mumis
Anksčiau visa buvai.

O.L.

*Kartojame Elenos Ratautaitės-Skirelienės vieną iš XVI-ajam Pilaitės poezijos pavasariui
„Širdies šviesa išgrįstas kelias žmoniškumui“, pašvęsto Didžiojo Lietuvaininko, mąstytojo,
humanisto, rašytojo, publicisto, kultūros veikėjo Vydūno 150-osioms gimimo metinėms,
patikėtų eilėraščių (2018-ųjų almanachas):*

Pasimelskime

Pasimelskime.
Gal ir naktį gėlės skleidžiasi,
Tik nieks nemato ir negirdi,
Gal ir naktį žmonės meldžiasi,
Tik niekas nenori to žinoti.
Tad pasimelskime už visus,
Tikinčius ir kurčius,
Gal pasimelskime ir už tuos,
Kurie laimės neranda niekados?
Gal ir jiems tada saulė nušvis?
Gal ir jiems naktį gėlės pražys?
Pasimelskime mes už visus,
Aklus, kurčius ir nebylius.
Gal žemėje bus šilčiau gyventi?
Gal žmonės pasidarys geresni?
Pasimelskime už gerus ir piktus,
Pasimelskime už žmones visus.

Elena Ratautaitė - Skirelienė

Vytis VALATKA (g. 1972 metais) – Filosofijos mokslų daktaras (2001), VGTU profesorius ir Kūrybinių industrijų fakulteto prodekanas (nuo 2013–ujų). Poeziją pradėjo pradėjo rašyti nuo 7 metų ir nesustoja iki šiol. Taip pat gieda grigališkąjį choralą ir verčia lotyniškas giesmes ir himnus į lietuvių kalbą. Eilėraščius ir vertimus skelbia edukaciniame–informaciniame portale www.arche.lt. Daug gyvenimo metų praleido Pilaitės pašonėje prisiglaudusiose Karoliniškėse, dabar jis jau gyvena Vilniaus centre, bet išlieka ištikimas savo kažkada buvusiems artimiems kaimynams pilaitiškams.

Trumpa skrydžio anatomija

Dar tebeskraidantys piloto batai
Vylingai kviečia saulę vakarienės,
Kiek viskio taurių prie gardžios uogienės
Ir kiek veganų karbonadų nusimato!

Ir kiek nakties skaisčiajai karalienei
Raudų ir posmų bus po kojom klota,
Nebesvarbu, pasiuntusiai pūkelį pienei,
Panūdusiai aplenkt pablūdusį pilotą.

Ledynmečio braškės

Vaikystēj prašydavau Dievo,
Kai gatvę užversdavo sniegas,
Sniege išdaigint braškių pievą.
Ir ne dėl to, kad pamėgau

Braškes su pienu ir cukrumi –
Tą neprilygstamą skonį,
O tam, kad sniegas pratrūktų
Tamsoje dangiškuoju raudoniu.

Verbos naujienos

Verba pasiņs pasauliui žiniā:
„Daugiau nebenuvys žolē,
Jau nebebūsīt nusiminē,
Kol ruošīt puokštē ar trauktinē
Prieš vakarienē paskutinē,
Katron pakvies dangaus gēlē.

Dangus plukdys aukštybių luotą,
Skubēs, prašokdamas stotis.
Kai tiek pasaulių paaukota,
Nepadoru vėluot ĩ puotą
(Net jeigu irklas virs ĩ šluotą),
Kol pėdas angelai pustys.“

*

Epilogas

Kantiška daiktų tema

Mes tik iliuzijų meistrai.
Vis kuriantys ir kuriantys iliuzijas.
Save iliuzijoje radai.
Save iliuzijoje laikai.
Save iliuzijose ir praradai.
Iliuzijos – pats mėgstamiausias mūsų darbas:
Save iliuzijose išlankstai,
Jas apskaičiuoji, – iš visų kampų vartai,
Tarsi pats stovėtum ant paties Aukščiausio
Savos esybės kalno...
Gimei iliuzijoje... Iliuzijoje mirei...
Iliuzijų iliuzija – tikrasis apvartyto Daikto vardas!
Žmogau, – ar dieviškąją paslaptį tu supratai?!
Ar tu sekundeį prabudai, suvokęs, –
Pats esi Aštriausias žemės suvokimo kardas?!
P.S. Vaikeliai mieli, kur keliausite šiandieną?
Varteliai atverti į supratimo šventą dieną! –
Šventės nepraeina, jei gyvenimą šventi!

Nežinomas Pilaitės giesmininkas

**JUSTINAS
MARCINKEVIČIUS**

Gimtoji kalba

Gimtųjų žodžių apkabintas,
Aš gyvas kalboje.
Sakau: esi man, kaip žibintas
Pasaulio tamsoje.
Kas moka žodį – randa kelią
Visur ir visada.
Sakau: lietuviška knygelė –
Kaip neregiumi lazda.
Kalba gimtoji – kasdieninė
Tu – duona mums esi,
Kai tariam: motina, gimtinė,
Dangus – ir mes visi.

Pirmojo Poezijos pavasario Lietuvoje 1965 metų laureato poeto Justino Marcinkevičiaus eilės

*

T U R I N Y S

Pratarmė / Angelė ŠARLAUSKIENĖ.....	3
Vietoj epigrafo /Nežinomas Pilaitės giesmininkas.....	9
Mokinių kūryba:	
Rytė UŠINSKAITĖ.....	11
Viktorija M.....	12
Ugnė VAITONYTĖ.....	13
Enrieta CICĖNAITĖ.....	14
Angelė JONAITYTĖ.....	18
Suaugusių kūryba:	
Albertas ANTANAVIČIUS.....	34
Ramunė AREŠKEVIČIENĖ.....	40
Vilhelmina BALČAITYTĖ–VORONOVA.....	51
Daiva ČERVOKIENĖ.....	59
Leta GAUBAITĖ.....	62
Genovaitė GRUŠIENĖ.....	72
Vytautas JUOZAPAITIS.....	81
Oneta LUNSKAJA.....	98
<u>Mindaugas PELECKIS</u>	140
Vanda SAKALAUSKIENĖ.....	137
Aistė SALOMĖ.....	142
Rūta SUCHODOLSKYTĖ–NENIŠKIENĖ.....	153
Jonas ŠARLAUSKAS.....	162
Lida TAMULEVIČIENĖ.....	167
Dalia TARAILIENĖ.....	173
Jurgita VAITKUTĖ.....	178
Laima ALEKNAITĖ.....	186
Auksė BAKANIENĖ.....	190
Rita BIJEIKYTĖ–GATAUTĖ.....	193
Jurga Valery BRAU.....	199
Onutė GAIDAMAVIČIŪTĖ.....	210
Birutė GAUČIENĖ.....	227
Perla JASIŪNAITĖ.....	231
Birutė KANEVIČIENĖ.....	241
Danutė KATKAUSKAITĖ–RUSECKAJA.....	245
Ona KULBOKIENĖ.....	291
Algirdas MARKEVIČIUS.....	296
Eugenija NORVILIENĖ.....	303
Irena PETRAUSKATĖ.....	307
<u>Elena RATAUTAITĖ–SKIRELIENĖ</u>	309
Vytis VALATKA.....	312
Epilogas/ Nežinomas Pilaitės giesmininkas.....	316
TURINYS	318

Pėdomis į žemę, žvilgsniu į žvaigždes : Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2024“ XXII–asis skiriamas **Vilniaus 700** metų jubiliejui / [sudarė Angelė Šarlauskienė]. – Vilnius: Pilaitės bendruomenė, 2024. –320 [1] p. : iliustr., nuotr.

Tekstas liet., anglų. – Kn. taip pat:

Pratarmė / Angelė Šarlauskienė, p. 3–8

ISBN 978–609–96307–4–8 (pdf)

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių eilės,
miniatiūros lietuvių, anglų, kalbomis

PĖDOMIS Į ŽEMĘ, ŽVILGSNIU Į ŽVAIGŽDES

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių kūryba

*

Išleido NVO „PILAITĖS BENDRUOMENĖ“,

Kanto al. 15–19, LT–06202 Vilnius

Iškilas mąstytojas **Immanuelis KANTAS** (1724-1804)

Ofortas, © T. Puttrich, 1793

PILAITĖS BENDRUOMENĖ

ISBN 978-609-96307-4-8 (pdf)